

Η κατανόηση των αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους και η αντιμετώπιση των αναγκών ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων

Πρακτικός Οδηγός

Μια έκδοση του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
του ΟΑΣΕ (OSCE /ODIHR)
Ul. Miodowa 10
1-251 Βαρσοβία Πολωνία

www.osce.org/odihr

© OSCE/ODIHR 2018

Με την επιφύλαξη παντός νομίμου δικαιώματος. Το περιεχόμενο της παρούσας έκδοσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί ελεύθερα, όπως και να ανατυπωθεί/αντιγραφεί για εκπαιδευτικούς ή άλλους μη-εμπορικούς σκοπούς, υπό την προϋπόθεση η οποία αναπαραγωγή να παραθέτει τον ODIHR ως πηγή.

ISBN 978-83-66089-13-6

Εξώφυλλο: Nona Reuter

Σχεδιασμός: Nona Reuter

Τυπώθηκε στην Πολωνία από την Poligrafus Jacek Adamiak

Η κατανόηση των αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους και η αντιμετώπιση των αναγκών ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων

Πρακτικός Οδηγός

Ευχαριστίες

Το Γραφείο Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιώματα του ΟΑΣΕ (ODIHR) επιθυμεί να εκφράσει την ευγνωμοσύνη του προς το Συνασπισμό κατά της Δυσφήμισης (ADL) και τις ευχαριστίες του προς τους κάτωθι εμπειρογνώμονες, η συμβολή των οποίων υπήρξε καθοριστική στη δημιουργία αυτής της έκδοσης:

- ▶ Ραβίνος Andrew Baker, Προσωπικός Απεσταλμένος του Προεδρεύοντος του ΟΑΣΕ για την Καταπολέμηση του Αντισημιτισμού, ΗΠΑ
- ▶ Stacy Burdett, Αντιπρόεδρος, Κυβερνητικές Σχέσεις, Συνηγορία & Δέσμευση Κοινοτήτων, Anti-Defamation League (ADL), ΗΠΑ
- ▶ Jakub Cugan, Επικεφαλής Εμπειρογνώμων, Υπουργείο Εσωτερικών & Διοίκησης, Πολωνία
- ▶ Paul Giannasi, Επικεφαλής Διακυβερνητικού Προγράμματος για τα Εγκλήματα Μίσους, Υπουργείο Δικαιοσύνης, Ηνωμένο Βασίλειο
- ▶ Gabriela Jiraskova, Σύμβουλος Διαχείρισης Κρίσεων, Παγκόσμιο Εβραϊκό Συνέδριο (World Jewish Congress), Τσεχική Δημοκρατία
- ▶ Robin Sclafani, Διευθυντής, CEJI, Εβραϊκή Συμβολή για μια Ευρώπη Χωρίς Αποκλεισμούς/A Contribution to an Inclusive Europe, Βέλγιο
- ▶ Michael Whine, Διευθυντής, Κυβερνητικές & Διεθνείς Υποθέσεις, Community Security Trust (CST), Ηνωμένο Βασίλειο

Περιεχόμενα

Προοίμιο	vii
Περίληψη	ix
Εισαγωγή	1
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΡΟΚΛΗΣΗ	6
I. Αντισημιτικά εγκλήματα μίσους στον ΟΑΣΕ: πλαίσιο	6
II. Αντισημιτικά εγκλήματα μίσους στον ΟΑΣΕ: κύρια χαρακτηριστικά	9
III. Αντισημιτικά εγκλήματα μίσους στον ΟΑΣΕ: επιπτώσεις	13
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΠΩΣ ΟΙ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ ΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ;	19
I. Δεσμεύσεις και λοιπές διεθνείς υποχρεώσεις	19
II. Κύριες αρχές	25
1. Με βάση τα δικαιώματα	25
2. Εστίαση στα θύματα	26
3. Χωρίς διακρίσεις	26
4. Συμμετοχικότητα	27
5. Συναντίληψη	27
6. Συνεργατικότητα	27
7. Ενσυναίσθηση	28
8. Ευαισθησία ως προς το φύλο	28
9. Διαφάνεια	28
10. Ολιστική προσέγγιση	29
III. Πρακτικά βήματα	29
1. Παραδοχή του προβλήματος	29
2. Αποτίμηση κινδύνων ασφαλείας και πρόληψη επιθέσεων	32
3. Ευαισθητοποίηση	35
4. Δημιουργία εμπιστοσύνης μεταξύ κυβερνήσεων και εβραϊκών κοινοτήτων	37
5. Παρέχοντας προστασία στις εβραϊκές κοινότητες και εβραϊκούς τόπους αναφοράς και κατά τη διάρκεια ειδικών εκδηλώσεων	41
6. Συνεργασία με εβραϊκές κοινότητες για τη δημιουργία συστημάτων διαχείρισης κρίσεων	42
7. Εντοπισμός και καταγραφή αντισημιτικών κινήτρων προκαταλήψεων και εγκλήματα μίσους	43

8. Παροχή στοιχείων για τις ανάγκες ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων σε συνεργασία μαζί τους για τη συλλογή δεδομένων περί εγκλημάτων μίσους	49
9. Υποστήριξη στην κοινότητα σε περίπτωση επίθεσης	51
10. Παροχή στήριξης σε θύματα αντισημιτικών επιθέσεων	54

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	57
Παράρτημα 1: Δείκτες Προκαταλήψεων	58
Παράρτημα 2: Μελέτες Περιπτώσεων	64
Παράρτημα 3: Συνοπτικός Πίνακας	67
Παράρτημα 4: Οδηγός του CST για τον Ιουδαϊσμό ειδικά για Αστυνομικούς	74
Παράρτημα 5: Εβραϊκές γιορτές 2017-2022	83
Παράρτημα 6: Ο «Ορισμός Εργασίας του Αντισημιτισμού» της Διεθνούς Συμμαχίας για τη Μνήμη του Ολοκαυτώματος (IHRA)	86

Προοίμιο

Τα τελευταία χρόνια οι δολοφονικές αντισιμιτικές επιθέσεις σε Τουλούζη, Βρυξέλλες, Παρίσι, Κοπεγχάγη και αλλού προκάλεσαν διάχυτο αίσθημα φόβου και ανασφάλειας στις εβραϊκές κοινότητες, ενώ ανέδειξαν την άμεση ανάγκη ενίσχυσης των προσπαθειών καταπολέμησης του αντισιμιτισμού.

Βίαιες αντισιμιτικές ενέργειες με στόχο Εβραίους ή και άτομα που θεωρούνταν Εβραίοι, θέτουν υπό αμφισβήτηση τις αξίες των ελεύθερων, δημοκρατικών και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνιών. Εγκληματικές ενέργειες, όπως η βεβήλωση κοιμητηρίων, οι επιθέσεις σε συναγωγές, εβραϊκά πολιτιστικά κέντρα, μνημεία του Ολοκαυτώματος ή ισραηλινά ιδρύματα, μπορεί να επηρεάσουν τη ζωή των Εβραίων, που κατοικούν στις χώρες του ΟΑΣΕ. Σε κάποια κράτη-μέλη του ΟΑΣΕ, τέτοια εγκλήματα μίσους έχουν ήδη βλάψει ή καταστρέψει τα εναπομείναντα ίχνη εβραϊκού πολιτισμού που είχαν επιβιώσει του Ολοκαυτώματος.

Ο ρόλος του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΑΣΕ (ODIHR) έγκειται στην παροχή στήριξης προς τα κράτη-μέλη και τις προσπάθειες τους να καταπολεμήσουν τον αντισιμιτισμό. Πρόσφατα, το 2014, με τη Διακήρυξη της Βασιλείας του Υπουργικής Συνόδου του ΟΑΣΕ περί «Ενίσχυσης των Προσπαθειών για την Καταπολέμηση του Αντισιμιτισμού» ζητήθηκε από τον ODIHR να παρουσιάσει στα κράτη-μέλη τις βέλτιστες πρακτικές που αφορούν στις προσπάθειες καταπολέμησης του αντισιμιτισμού.¹ Προηγούμενα, η Απόφαση της Υπουργικής Συνόδου του ΟΑΣΕ, που είχε συνέλθει στο Κίεβο με θέμα την ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, καλούσε τις κυβερνήσεις να αναλάβουν προσπάθειες σχετικά με την πρόληψη και προστασία από επιθέσεις εναντίον των θρησκευτικών κοινοτήτων και ζήτησε την πρόληψη και παρεμπόδιση επιθέσεων εναντίον των κοινοτήτων αυτών.²

Στον εν λόγω οδηγό, ο ODIHR προβαίνει σε συγκεκριμένες προτάσεις, προκειμένου οι δεσμεύσεις να γίνουν πράξη και να μετατραπούν σε δράσεις. Εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας προς όλους τους εμπειρογνώμονες από την ευρύτερη περιοχή του ΟΑΣΕ, για τη συνεισφορά τους σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές που έχουν αναπτύξει και εφαρμόσει τα κράτη-μέλη. Ενθαρρύνουμε τα μέλη του ΟΑΣΕ να αξιοποιήσουν

1 Διακήρυξη Υπουργικής Συνόδου ΟΑΣΕ 8/14, «Διακήρυξη περί Ενίσχυσης των Προσπαθειών για την Καταπολέμηση του Αντισιμιτισμού», Βασιλεία, 5 Δεκεμβρίου 2014, <<http://www.osce.org/cio/130556?download=true>>.

2 Απόφαση Υπουργικής Συνόδου ΟΑΣΕ 3/13, «Ελευθερία της Σκέψης, της Συνείδησης, της Θρησκείας ή της Πίστης», Κίεβο, 6 Δεκεμβρίου 2013, <<http://www.osce.org/mc/109339?download=true>>.

αυτόν τον πρακτικό οδηγό ως αφετηρία για μία ανοικτή και αναλυτική αξιολόγηση του προβλήματος του αντισημιτισμού, καθώς και για την εξέταση των πολιτικών και μέτρων αντιμετώπισής του.

Μέσω της παρούσας έκδοσης, που αποτελεί σκέλος του Προγράμματος «Words into Action» του ODIHR, το οποίο πραγματοποιείται χάρη στη γενναιόδωρη χρηματοδότηση του γερμανικού Υπουργείου Εξωτερικών, αναγνωρίζεται η ανάγκη ενεργού συμμετοχής στην αντιμετώπιση των ιδιαίτερων προκλήσεων που θέτει ο αντισημιτισμός μέσω μιας προσέγγισης θεμελιωμένης στη διεθνή νομοθεσία για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις δεσμεύσεις του ΟΑΣΕ. Ευελπιστούμε επίσης, ο Οδηγός να αποτελέσει πρότυπο ανάδειξης και διαχείρισης των αναγκών ασφαλείας και των εμπειριών άλλων κοινοτήτων που διατρέχουν κίνδυνο εγκλημάτων μίσους.

Michael Georg Link
Διευθυντής ODIHR

Περίληψη

Ποιες είναι οι προκλήσεις;

Αντισημιακά περιστατικά παρενόχλησης, βίας ή διακρίσεων με στόχο Εβραίους, κάθε φύλου και ηλικίας, όπως και ατόμων που θεωρούνται εβραϊκής καταγωγής, παρατηρούνται στις χώρες του ΟΑΣΕ. Εβραϊκά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων συναγωγών, σχολείων και κοιμητηρίων, καθώς και οργανισμοί ή εκδηλώσεις που αφορούν το Ισραήλ, αποτελούν, επίσης, στόχο βίας και βανδαλισμών.

Τα εγκλήματα μίσους και οι απειλές με κίνητρα αντισημιακά έχουν τεράστιες επιπτώσεις, όχι μόνο στη ζωή των ιδίων των θυμάτων των συγκεκριμένων επιθέσεων, αλλά και στην καθημερινότητα ατόμων και κοινοτήτων εβραϊκού θρησκευματος και μάλιστα με διάφορους τρόπους:

- Ο φόβος να παραστούν σε τελετές, να προσέλθουν στη συναγωγή ή να φέρουν χαρακτηριστική ενδυμασία ή θρησκευτικά σύμβολα, επιδρά αρνητικά στο δικαίωμα ατόμων και κοινοτήτων να δηλώνουν τη θρησκευτική τους πίστη και πεποίθηση.
- Εξαιτίας του φόβου, τα άτομα ενδεχομένως να αποφεύγουν να δηλώνουν δημοσίως ότι είναι Εβραίοι, να μην αναφέρονται στην πολιτιστική τους ταυτότητα ή να μην παρίστανται σε εβραϊκές πολιτιστικές εκδηλώσεις – αποκλείονται, δηλαδή, πρακτικά από το δημόσιο βίο.
- Στο σχολείο, στο χώρο εργασίας, σε κοινωνικές συναθροίσεις ή στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, οι Εβραίοι συχνά αυτολογοκρίνονται και μπορεί να είναι απρόθυμοι να εκφράσουν συμπάρασταση ή στήριξη προς το Ισραήλ για να μην στιγματιστούν.
- Τα φαινόμενα αντισημιακής βίας ανάγκασαν πολλά εβραϊκά σχολεία, καθώς και φορείς νεολαίας σε διάφορες χώρες του ΟΑΣΕ να λειτουργούν υπό αυστηρότατα μέτρα ασφαλείας. Ακόμη και τα πολύ μικρά παιδιά μεγαλώνουν με αίσθηση φόβου και συνείδηση της ευαλωτότητάς τους, και
- Η αναγκαιότητα της δημιουργίας, ή και της αυστηροποίησης των μέτρων ασφαλείας αποτελεί οικονομικό βάρος, το οποίο συχνά αναλαμβάνουν εβραϊκοί φορείς αντί κυβερνήσεων, αποστερώντας από τους πρώτους κονδύλια που διαφορετικά θα χρησιμοποιούσαν σε θρησκευτικές, πολιτιστικές και μορφωτικές δράσεις.

Ως εκ τούτου, τα κρούσματα αντισημιτικής βίας απειλούν τη φυσική και σωματική ασφάλεια των εβραϊκών κοινοτήτων και εμπνέουν αίσθημα φόβου και ανασφάλειας στα μέλη τους.

Γιατί το εν λόγω ζήτημα αφορά τα κράτη-μέλη του ΟΑΣΕ

Τα μέλη του ΟΑΣΕ έχουν αναλάβει τη δέσμευση να εντοπίζουν, να καταγράφουν και να καταγγέλλουν τα εγκλήματα μίσους λόγω αντισημιτικής προκατάληψης, και να στηρίζουν τις προσπάθειες των οργάνων του ΟΑΣΕ για μια αποτελεσματική και ολοκληρωμένη αντιμετώπισή τους.

Τα κράτη-μέλη είναι υποχρεωμένα από τη διεθνή νομοθεσία για τα ανθρώπινα δικαιώματα να απαγορεύσουν δια νόμου οποιαδήποτε υποστήριξη θρησκευτικού μίσους που συνιστά υποκίνηση διακρίσεων, εχθρικής πράξης ή βίας.³ Οι χώρες-μέλη του ΟΑΣΕ δεσμεύονται «να καταβάλουν προσπάθειες ώστε να προλαμβάνουν και να παρεμποδίζουν επιθέσεις κατά ατόμων ή ομάδων για λόγους συνείδησης, σκέψης, θρησκείας ή πίστης».⁴

Τι μπορούν να κάνουν οι κυβερνήσεις;

Οι κυβερνήσεις μπορούν να προχωρήσουν σε μια σειρά από μέτρα, προκειμένου να διαχειριστούν το πρόβλημα του αντισημιτισμού.

Συγκεκριμένα, μπορούν:

- **Να αναγνωρίσουν** ότι ο αντισημιτισμός αποτελεί πρόβλημα που απειλεί την ασφάλεια και τη σταθερότητα, και επιβάλλεται οι κυβερνήσεις να τον αντιμετωπίσουν συστηματικά και με συνέπεια.
- **Να αξιολογήσουν τους κινδύνους και να προλάβουν επιθέσεις**, ενισχύοντας τη συνεργασία μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου και των εβραϊκών κοινοτήτων, μέσω επίσημων διαύλων επικοινωνίας, διαφάνειας, και κοινού σχεδιασμού δράσεων.
- **Να ευαισθητοποιήσουν** την πολιτική ηγεσία, τους λειτουργούς της ποινικής δικαιοσύνης και την κοινωνία των πολιτών, βοηθώντας τους να κατανοήσουν το φαινόμενο του αντισημιτισμού, τις δυσμενείς επιπτώσεις του, έτσι ώστε να αναπτύξουν δυνατότητες αντιμετώπισής του παράλληλα με τη λήψη μέτρων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.
- **Να οικοδομήσουν εμπιστοσύνη**, δημιουργώντας και θεσμοθετώντας ενεργές συνεργασίες με άτομα και ιδρύματα των εβραϊκών κοινοτήτων.
- **Να ενισχύσουν την προστασία** των εβραϊκών κοινοτήτων και χώρων με εντατικές αστυνομικές περιπολίες και παροχή οικονομικής βοήθειας.

3 Γενική Συνέλευση Ηνωμένων Εθνών, Ψήφισμα 2200Α (XXI), «Διεθνές Σύμφωνο Ατομικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων», 16 Δεκεμβρίου 1966, όπως τέθηκε σε ισχύ στις 23 Μαρτίου 1976, Άρθρο 20.2, www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/ccpr.aspx.

4 Συμβούλιο Υπουργών ΟΑΣΕ, Κίεβο, Απόφαση 3/13, *ό.π.*, υποσημείωση 2.

- **Να λάβουν υπόψη την εμπειρία που διαθέτει η κάθε εβραϊκή κοινότητα, στο πλαίσιο δημιουργίας μηχανισμών διαχείρισης κρίσεων,** ώστε να εξασφαλίζεται ο βέλτιστος δυνατός κοινός σχεδιασμός και η από κοινού ανταπόκριση σε καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης.
- **Να αναγνωρίζουν και να καταγράφουν** οποιαδήποτε κίνητρα αντισημιτισμού και προκατάληψης κατά τη διάρκεια έρευνας και δίωξης για ποινικά αδικήματα και να ευαισθητοποιούν τις δικτυικές αρχές σχετικά με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εγκλημάτων μίσους συμπεριλαμβανομένων των περιστάσεων εκείνων, όπου η κριτική κατά του Ισραήλ προκαλεί αντισημιτικές ενέργειες.⁵
- **Να παρέχουν στοιχεία σχετικά με τις ανάγκες ασφαλείας** των εβραϊκών κοινοτήτων, σε συνεργασία με τις εν λόγω κοινότητες, ώστε να συλλέγουν αναλυτικά δεδομένα, μεταξύ άλλων και σε σχέση με το φύλο, και να μοιράζονται πληροφορίες που σχετίζονται με αντισημιτικά εγκλήματα και απειλές.
- **Να καθησυχάσουν** την κάθε εβραϊκή κοινότητα, επιδεικνύοντας αλληλεγγύη σε περίπτωση επίθεσης ή/και απειλής. Τούτο μπορεί, για παράδειγμα, να γίνει με ειδικές αστυνομικές περιπολίες και με τη δημόσια καταδίκη κάθε αντισημιτικού εγκλήματος μίσους. Έτσι, θα δημιουργηθεί ένα κλίμα για μια συλλογική, κοινωνική απάντηση που θα αποδομεί, θα απορρίπτει και θα περιθωριοποιεί τον αντισημιτισμό και λοιπές μορφές μισαλλοδοξίας ή διακρίσεων.
- **Να συνδράμουν** τα θύματα και να βοηθήσουν τις κοινότητες να επιστρέψουν στην κανονικότητα της καθημερινής τους ζωής μετά την επίθεση, και
- **Να μεταφέρουν** το μήνυμα στο ευρύ κοινό ότι τα εγκλήματα μίσους, η μισαλλοδοξία και οι διακρίσεις σε βάρος οποιασδήποτε κοινωνικής ομάδας συνιστούν απειλή για το σύνολο της κοινωνίας.

5 *Μηχανισμοί Συλλογής Δεδομένων και Παρακολούθησης Εγκλημάτων Μίσους: Ένας Πρακτικός Οδηγός (Hate Crime Data-Collection and Monitoring Mechanisms: A Practical Guide)* (Βαρσοβία: ΟΑΣΕ/ODIHR, 2014), <http://www.osce.org/odihr/datacollectionguide?download=true>

Εισαγωγή

Ανασκόπηση

Τον Απρίλιο του 2004 η γερμανική κυβέρνηση φιλοξένησε στο Βερολίνο την Σύνοδο του ΟΑΣΕ, η οποία ασχολήθηκε αποκλειστικά με τις σύγχρονες προκλήσεις που συνδέονται με τον αντισημιτισμό. Η Σύνοδος έκλεισε με τη «Διακήρυξη του Βερολίνου», στην οποία τονίστηκε ότι ο αντισημιτισμός, μετά το Ολοκαύτωμα, διαθέτει νέες εκφάνσεις και συνιστά απειλή για την ασφάλεια και τη σταθερότητα της περιοχής του ΟΑΣΕ.⁶ Επιπροσθέτα, υπογραμμίστηκε ότι οι εξελίξεις στη Μέση Ανατολή επ' ουδενί δε δικαιολογούν τον αντισημιτισμό.

Τον Ιούνιο του 2013, ο ODIHR και η ουκρανική προεδρεία του ΟΑΣΕ πραγματοποίησαν συνάντηση εμπειρογνομώνων, με θέμα: «Συζητώντας τις ανάγκες ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων: προκλήσεις και βέλτιστες πρακτικές» με στόχο να επισημανθούν οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εβραϊκές κοινότητες. Η συνάντηση των εμπειρογνομώνων είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συνόλου προτάσεων.⁷

Τον Νοέμβριο του 2014, πολιτικοί ηγέτες, εκπρόσωποι κυβερνητικών και διακυβερνητικών οργανισμών και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών συναντήθηκαν στο Βερολίνο, για να εξετάσουν σε βάθος τις σύγχρονες μορφές του αντισημιτισμού εντός του ΟΑΣΕ και να επανεκτιμήσουν τη «Διακήρυξη του Βερολίνου», δέκα χρόνια μετά. Η ελβετική προεδρία του ΟΑΣΕ, κατά το κλείσιμο της Διάσκεψης, που έμεινε γνωστή ως «Berlin Plus Ten», συμπέρανε πως ο αντισημιτισμός εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση για την ασφάλεια και τη σταθερότητα των χωρών του ΟΑΣΕ και παρότρυνε «τους φορείς επιβολής του νόμου να αντιμετωπίσουν τις υπάρχουσες απειλές κατά της ασφαλείας της εβραϊκής κοινότητας».⁸

Με βάση αυτά τα συμπεράσματα, όπως και τις προτάσεις της κοινωνίας των πολιτών, η Υπουργική Σύνοδος του ΟΑΣΕ προχώρησε στη Διακήρυξη της Βασιλείας, το 2014, για την ενίσχυση των προσπαθειών καταπολέμησης του αντισημιτισμού, ζητώντας από τα μέλη «να εντείνουν τις προσπάθειες που καταβάλλουν ώστε να εκπληρωθούν

6 «Διακήρυξη Βερολίνου», Συμπεράσματα Βουλγαρικής Προεδρίας ΟΑΣΕ βάσει στοιχείων της Βουλγαρικής Προεδρίας του ΟΑΣΕ του 2004, <<http://www.osce.org/cio/31432?download=true>>.

7 “Expert Conference on Addressing the Security Needs of Jewish Communities in the OSCE Region: Challenges and Good Practices”, ΟΑΣΕ/ODIHR, 13 Ιουνίου 2013, σ. 5, <<http://www.osce.org/odihr/105253?download=true>>.

8 10η Επέτειος από τη Σύνοδο του ΟΑΣΕ στο Βερολίνο, Επετειακή Συνάντηση Υψηλού Επιπέδου για τον Αντισημιτισμό, Συμπεράσματα Ελβετικής Προεδρίας ΟΑΣΕ βάσει στοιχείων της Ελβετικής προεδρίας του ΟΑΣΕ του 2014, 12-13 Νοεμβρίου 2014, <<http://www.osce.org/odihr/126710?download=true>>.

οι υφιστάμενες δεσμεύσεις του ΟΑΣΕ σχετικά με την παρακολούθηση εγκλημάτων μίσους και τη συλλογή σχετικών δεδομένων συμπεριλαμβανομένων και αυτών με αντισημιτικά κίνητρα». Η Διακήρυξη ζητούσε συγκεκριμένα από τον ΟΔΙΗΡ να συνδράμει τις χώρες του ΟΑΣΕ στην προσπάθειά τους να «διευκολύνουν τη συνεργασία κυβερνητικών αξιωματούχων και κοινωνίας των πολιτών σε θέματα που άπτονται του αντισημιτισμού, συμπεριλαμβανομένων των εγκλημάτων μίσους».⁹

Γιατί ο Οδηγός αυτός είναι απαραίτητος;

Η αντισημιτική παρενόχληση, η βία και οι διακρίσεις έχουν αρνητικές συνέπειες στην καθημερινή ζωή των Εβραίων, ατομικά και συλλογικά, όπως και στην απόλαυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των εβραϊκών κοινοτήτων του ΟΑΣΕ. Το επίπεδο απειλής είναι άμεσο και υψηλό. Οι εβραϊκές κοινότητες δε διαθέτουν τα απαιτούμενα μέσα και πόρους να διαχειριστούν εξ ολοκλήρου τις προκλήσεις ασφαλείας που αντιμετωπίζουν. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι ότι η επίτευξη της ασφάλειας των εβραϊκών κοινοτήτων εμπίπτει στην ευθύνη των κυβερνήσεων. Οι αρχές επιβολής του νόμου φέρουν την πρωταρχική ευθύνη υπεράσπισης της ασφάλειας των εβραϊκών κοινοτήτων, όπως ακριβώς συμβαίνει και για άλλα άτομα ή ομάδες. Όταν οι εβραϊκές κοινότητες έχουν να αντιμετωπίσουν απειλές μεγαλύτερες από τις άλλες ομάδες, τότε η προστασία τους χρήζει μεγαλύτερης προσοχής από την αστυνομία, αλλά και τις υπόλοιπες αρχές επιβολής του νόμου.

«Οι κυβερνήσεις αναλαμβάνουν τη βασική υποχρέωση να μεριμνούν για την ασφάλεια των πολιτών τους. Επίσης, παραμένουν δεσμευμένες απαρέγκλιτα στην ελεύθερη άσκηση των θρησκευτικών καθηκόντων. Ωστόσο, οι ανάγκες ασφαλείας και το οικονομικό βάρος με τα οποία επιβαρύνονται πολλές εβραϊκές κοινότητες σήμερα, θέτουν υπό σοβαρή αμφισβήτηση αυτές τις αξίες. Επομένως αυτές οι στοιχειώδεις προκλήσεις αν και έχουν να κάνουν με ζητήματα πρακτικής φύσης, θέτουν όμως μια απειλή ύπαρξης για το μέλλον της εβραϊκής ζωής εντός ΟΑΣΕ.» - *Ραβίνος Andrew Baker, Προσωπικός Αντιπρόσωπος του Προεδρεύοντος του ΟΑΣΕ για την Καταπολέμηση του Αντισημιτισμού*

Ο Οδηγός προτείνει πρακτικά βήματα, τα οποία συνιστάται να ακολουθήσουν οι κυβερνήσεις, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων σε συνεννόηση και συνεργασία με τις ίδιες τις κοινότητες. Ο Οδηγός δημιουργήθηκε, προκειμένου να διευκολύνει τις κυβερνήσεις να αποτιμήσουν τις ανάγκες και τους κινδύνους ασφαλείας και τελικά να βελτιώσουν τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους οι φορείς επιβολής του νόμου, ώστε να ανταποκριθούν στις ανάγκες των εβραϊκών κοινοτήτων. Επιπλέον, ο συγκεκριμένος Οδηγός θίγει και άλλα συναφή ζητήματα, όπως το πρόβλημα της μη-αναφοράς, μη-καταγγελίας και της ελλιπούς καταγραφής των αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους.

⁹ Διακήρυξη Υπουργικής Συνόδου Βασιλείας 8/14, όπ.π., υποσημείωση 1.

Ποιος είναι ο χαρακτήρας και ο στόχος του Οδηγού;

Η εν λόγω έκδοση εστιάζει κυρίως σε όσα πρέπει να γίνουν από εκείνους που φέρουν την ευθύνη της διαχείρισης και της αντιμετώπισης των αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους, όπως και της κάλυψης των αναγκών ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων. Την προγραμματική εργασίας του ΟDIHR στο πεδίο της καταπολέμησης του αντισημιτισμού μέσω της διαχείρισης των εγκλημάτων μίσους, της εκπαίδευσης και της δημιουργίας συμμαχιών, συμπληρώνει η παρούσα έκδοση.¹⁰

Και ενώ ο παρών πρακτικός Οδηγός δημιουργήθηκε κυρίως για χρήση από κυβερνητικούς αξιωματούχους και πολιτικούς εκπροσώπους, είναι εξίσου χρήσιμος για την κοινωνία των πολιτών και το ευρύ κοινό. Οι στόχοι του είναι:

- η ευαισθητοποίηση σχετικά με τις προκλήσεις ασφαλείας που έχουν να αντιμετωπίσουν οι εβραϊκές κοινότητες,
- η εκπαίδευση κυβερνητικών αξιωματούχων (τόσο εκείνων που χαράσσουν πολιτικές, όσο και των αξιωματούχων πρώτης γραμμής) και των εμπειρογνομόνων ασφαλείας, ώστε να γνωρίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους και να θέτουν εκείνα τα πρακτικά βήματα που απαιτούνται για την κάλυψη των αναγκών ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων,
- η υποστήριξη των αρχών ασφαλείας στις προσπάθειες τους για την επισήμανση, καταγραφή και αντίδραση σε αντισημιτικά εγκλήματα μίσους,
- η επικοινωνία και η ανταλλαγή των καλύτερων δυνατών πρακτικών προερχομένων από διάφορα κράτη του ΟΑΣΕ, με ιδιαίτερη έμφαση σε μοντέλα συνεργασίας και συμπράξεων μεταξύ των αρχών ασφαλείας και των εβραϊκών κοινοτήτων,
- η προώθηση του διαλόγου και της συνεργασίας των κατά τόπους αρχών ασφαλείας με τα μέλη των εβραϊκών κοινοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των εθελοντών και των επαγγελματιών ασφαλείας της κάθε κοινότητας, όπως και η υποβολή προτάσεων και συστάσεων πρακτικής υφής, ώστε να οικοδομούνται ισχυρές συμπράξεις στην πάλη κατά αντισημιτισμού και
- η στήριξη της κοινωνίας των πολιτών και των όποιων προσπαθειών της, προσφέροντάς της τις κατάλληλες κατευθύνσεις ως προς τις συναφείς κυβερνητικές υποχρεώσεις, για να ανατρέχει σε αυτές κάθε φορά που επικοινωνεί μαζί τους σχετικά με προβληματισμούς ασφαλείας, που συνδέονται με φαινόμενα αντισημιτισμού.

¹⁰ Ο ΟDIHR στηρίζει τους κυβερνητικούς αξιωματούχους που σχεδιάζουν και αναπτύσσουν μηχανισμούς παρακολούθησης και συλλογής δεδομένων σχετικών με τα εγκλήματα μίσους. Επιπλέον, ο ΟDIHR διαθέτει προγράμματα ενίσχυσης μέσων και δυνατοτήτων, όπως την «Εκπαίδευση κατά των Εγκλημάτων Μίσους για τις Αρχές Επιβολής του Νόμου» (*Training Against Hate Crimes for Law Enforcement/TAHCLE*, Βαρσοβία: ODIHR, 2012), <<http://www.osce.org/odihr/tah-cle>> και το *Prosecutors and Hate Crimes Training* (PAHCT), (Βαρσοβία: ODIHR, 2014) <<http://www.osce.org/odihr/pahct>>, αλλά και αντίστοιχο διδακτικό υλικό (ODIHR Teaching Materials to Challenge anti-Semitism) μέσω του ιστότοπού του <www.osce.org/odihr/120546>, όπου, μεταξύ άλλων, διατίθεται Οδηγός με τίτλο *Addressing Anti-Semitism: Why and How? A Guide for Educators* (Βαρσοβία: ODIHR, 2007), <<http://www.osce.org/odihr/29890?download=true>> και η *Ενημέρωση για το Ολοκαύτωμα και τον Αντισημιτισμό: Επισκόπηση και Ανάλυση Εκπαιδευτικών Προσεγγίσεων* (*Analysis of Educational Approaches*, Βαρσοβία: ODIHR, 2006), <<http://www.osce.org/odihr/18818?download=true>>.

Πώς δημιουργήθηκε ο Οδηγός;

Ο Οδηγός αποτελεί απόρροια εκτεταμένης διαδικασίας διαβούλευσης με διευρυμένη συμμετοχή ειδικών σε διεθνές, αλλά και εθνικό επίπεδο, καθώς και αξιωματούχων των δικτυκίων αρχών. Ο ODHR πραγματοποίησε μια σειρά συναντήσεων στη Βιέννη, τη Βαρσοβία, την Τουλούζη και το Κίεβο, προκειμένου να αναδειχθούν τα κεντρικά ζητήματα και οι βέλτιστες πρακτικές, τόσο σε πλαίσιο περιφερειακό, όσο και σε εθνικό.

Ποια είναι η δομή του Οδηγού;

Στο πρώτο μέρος αποτυπώνεται το πλαίσιο των ποινικών αδικημάτων με αντισημιακά κίνητρα εντός ΟΑΣΕ, καθώς και τα χαρακτηριστικά τους. Επίσης, αναλύει τις επιπτώσεις που έχουν τα αντισημιακά εγκλήματα μίσους και οι προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας σχετικά με τηνκαθημερινή ζωή μεμονωμένων ατόμων, εβραϊκών κοινοτήτων, οργανώσεων και φορέων.

Στο δεύτερο μέρος αναλύονται οι λόγοι για τους οποίους οι κυβερνήσεις θα πρέπει να αντιδρούν στα αντισημιακά εγκλήματα μίσους και να αντιμετωπίζουν τα θέματαασφάλειας των εβραϊκών κοινοτήτων, καθώς και οι τρόποι για να το πράξουν όσο το δυνατό πιο αποτελεσματικά. Με βάση τις δεσμεύσεις του ΟΑΣΕ και λοιπά διεθνή πρότυπα περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το δεύτερο μέρος άπτεται των βασικών κυβερνητικών υποχρεώσεων και αναφέρει τις αρχές που πρέπει να διέπουν κυβερνητικές πολιτικές και πρωτοβουλίες στο συγκεκριμένο πεδίο. Τέλος, το τρίτο σκέλος του δευτέρου μέρους προκρίνει δέκα πρακτικά βήματα, ώστε οι κυβερνήσεις να μπορούν να απαντήσουν σε αντισημιακά εγκλήματα μίσους και να ανταποκριθούν στα θέματα ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων.

Τα Παραρτήματα του Οδηγού προσφέρουν πρόσθετες πληροφορίες, προκειμένου να συνδράμουν κρατικούς αξιωματούχους, ή άλλους, που ενδεχομένως ασχολούνται με αντισημιακές επιθέσεις. Το **Παράρτημα 1** αφορά στους δείκτες προκατάληψης, που θα βοηθήσουν τους αρμόδιους να αποφανθούν κατά πόσον ένα έγκλημα πρέπει να θεωρηθεί και να αντιμετωπιστεί ως αντισημιακό έγκλημα μίσους. Στο **Παράρτημα 2** παρουσιάζονται μελέτες περιπτώσεων που μπορούν να ενισχύσουν κυβερνητικούς αξιωματούχους ή και άλλους, ώστε να μπορούν να ταυτοποιούν αντισημιακά εγκλήματα μίσους, να συμπράττουν με εβραϊκές κοινότητες σε θέματα ασφαλείας και να εφαρμόζουν μέτρα αντιμετώπισης με σεβασμό στις αρχές και δεσμεύσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στο **Παράρτημα 3** παρατίθεται πίνακας προτεινόμενων δράσεων για τους άμεσα εμπλεκόμενους και ενδιαφερόμενους. Ο εν λόγω πίνακας μπορεί να είναι χρήσιμο εργαλείο για την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης ομάδων-στόχων, όπως μέλη κοινοβουλίων, θρησκευτικοί ηγέτες και δημόσιοι λειτουργοί, σχετικά με τα ζητήματα ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων. Το **Παράρτημα 4** αποτελεί συνοπτική απόδοση της έκδοσης του *Community Security Trust (CST)* με τίτλο *A Police Officer's Guide to Judaism (Ιουδαϊσμός: Ένας οδηγός για Αστυνομικούς)*. Το **Παράρτημα 5** αποτελεί ένα ημερολόγιο των εβραϊκών γιορτών και το **Παράρτημα**

6 είναι ο «Ένας πρακτικός ορισμός του Αντισημιτισμού», όπως υιοθετήθηκε από τη Διεθνή Συμμαχία για τη Μνήμη του Ολοκαυτώματος (IHRA).

Κατανοώντας την Πρόκληση

1. Αντισημιακά εγκλήματα μίσους στον ΟΑΣΕ: πλαίσιο

Τα εγκλήματα μίσους αποτελούν ποινικά αδικήματα, των οποίων τα κίνητρα είναι απόρροια προκαταλήψεων για συγκεκριμένες ομάδες ή άτομα. Όλα τα εγκλήματα μίσους έχουν δύο διακριτά χαρακτηριστικά: (1) είναι πράξεις που συνιστούν αξιόποιο αδίκημα και (2) κατά την τέλεση του εγκλήματος ο δράστης ενεργεί με βάση την προκατάληψη ή τη μεροληψία.¹¹ Ο αντισημιτισμός είναι ένα από τα κίνητρα προκατάληψης, το οποίο μετατρέπει την εγκληματική πράξη σε έγκλημα μίσους.

Ο αντισημιτισμός μπορεί, είτε να είναι το μοναδικό κίνητρο ενός εγκλήματος μίσους ή να συγκαταλέγεται μεταξύ και άλλων κινήτρων. Για παράδειγμα, το κίνητρο μιας ληστείας μπορεί να είναι η απληστία. Αν όμως το θύμα έχει επιλεγεί, επειδή είναι εβραϊκού θρησκευματος, τότε ενδέχεται να πρόκειται και για έγκλημα μίσους.

Ο αντισημιτισμός δεν αποκλείεται, επίσης, να συνδέεται και συνδυάζεται και με άλλες προκαταλήψεις, ιδιαίτερα δε, με το ρατσισμό ή το σεξισμό. Για παράδειγμα, ένα αντισημιακό έγκλημα μίσους μπορεί να εδράζεται σε στερεοτυπικές αντιλήψεις περί Εβραίων και ο δράστης να θεωρεί τους Εβραίους φυλετικά κατώτερους. Αντίστοιχα, στερεότυπα για τους έμφυλους ρόλους και για τη σεξουαλική ταυτότητα ίσως να συνδυάζονται με προκαταλήψεις για τους Εβραίους και να αποτελέσουν κίνητρα για επίθεση. Για παράδειγμα, μια επίθεση σε κάποιον που είναι και Εβραίος και ομοφυλόφιλος μπορεί να έχει διπλό ρατσιστικό κίνητρο, εφόσον ο δράστης επέλεξε το θύμα εξαιτίας αυτών των χαρακτηριστικών.

Τα όργανα του ΟΑΣΕ, οι υπηρεσίες και οι χώρες-μέλη του αποδέχονται το γεγονός ότι ο αντισημιτισμός και τα αντισημιακά εγκλήματα μίσους εξακολουθούν να αποτελούν πηγή σοβαρής –και σε κάποιες περιπτώσεις– αυξημένης ανησυχίας εντός της περιοχής ευθύνης του ΟΑΣΕ. Η διακήρυξη της Προεδρίας του ΟΑΣΕ μετά τη Διάσκεψη «Βερολίνο συν Δέκα», παραδείγματος χάριν, εξέφρασε τη βαθιά ανησυχία των κρατών-μελών μετά τις βίαιες και δολοφονικές επιθέσεις σε βάρος του εβραϊκού στοιχείου, τις απειλές εναντίων των εβραϊκών κοινοτήτων και ιδρυμάτων, τις εκφράσεις αντισημιτισμού στο διαδίκτυο και αλλού, την άρνηση του Ολοκαυτώματος και τον ευτελισμό του.¹²

11 Για μια πληρέστερη συζήτηση της φύσης των εγκλημάτων μίσους, βλ. *Preventing and responding to hate crimes*, (Βαρσοβία: ODHR, 2009), σ. 15-26, <<http://www.osce.org/odhr/39821?download=true>>.

12 Διάσκεψη «Βερολίνο συν Δέκα» (Berlin Plus Ten Conference), *όπ.π.*, υποσημείωση 8.

Σε κάποιες περιπτώσεις η αντισημιτική φύση του εγκλήματος μίσους μπορεί να είναι ξεκάθαρη. Σε άλλες περιπτώσεις ίσως να απαιτείται μια ιδιαίτερη κατανόηση των αντισημιτικών στερεοτύπων και κωδικών που ενδεχομένως να μην είναι εμφανή στο μέσο άνθρωπο.

Η επικράτηση και η ανθεκτικότητα των αντισημιτικών στερεοτύπων

Ο αντισημιτισμός υπάρχει εδώ και πολλούς αιώνες στην περιοχή ευθύνης του ΟΑΣΕ. Οι χώρες-μέλη έχουν αναγνωρίσει «τον ρόλο του αντισημιτισμού σε όλη τη διάρκεια της ιστορίας ως μεγίστης απειλής για την ελευθερία».¹³ Αν και τα μέλη του ΟΑΣΕ απορρίπτουν και καταδικάζουν επίσημα τον αντισημιτισμό, ωστόσο φαινόμενα αντισημιτισμού εξακολουθούν να εκδηλώνονται, τόσο με πρόδηλο όσο και με συγκαλυμμένο τρόπο. Παραδοσιακά αντισημιτικά στερεότυπα και θεωρίες συνωμοσίας επανέρχονται στο προσκήνιο, στο πλαίσιο αντισημιτικών επιθέσεων, είτε ως κύριες αιτίες, είτε ως συνοδευτικές των επιθέσεων. Μπορεί να περιλαμβάνουν λοιδορίες, σύμφωνα με τις οποίες «οι Εβραίοι» είναι πλούσιοι και άπληστοι, συνωμοτούν στην προσπάθειά τους να ελέγξουν τον κόσμο ή ότι «οι Εβραίοι» δολοφόνησαν τον Ιησού. Αυτού του είδους τα δυσφημιστικά σχόλια παραμένουν συνήθη στην περιοχή ευθύνης του ΟΑΣΕ. Μια έρευνα σε 42 κράτη-μέλη του Anti-Defamation League έδειξε ότι ένας στους τέσσερις ερωτηθέντες συμφωνεί με την πλειονότητα των αρνητικών στερεοτύπων που αφορούν Εβραίους.¹⁴

Σε μία προσπάθεια να αποσαφηνιστεί τι είναι ο αντισημιτισμός, η Διεθνής Συμμαχία Μνήμης του Ολοκαυτώματος (IHRA) υιοθέτησε τον εξής ορισμό: «αντισημιτισμός είναι μία συγκεκριμένη αντίληψη για τους Εβραίους που μπορεί να εκφραστεί ως μίσος εναντίον τους. Οι λεκτικές και σωματικές εκδηλώσεις του αντισημιτισμού μπορεί να στραφούν κατά Εβραίων ή μη, κατά ή/και της περιουσίας τους, κατά ιδρυμάτων που εκπροσωπούν την εβραϊκή κοινότητα και εναντίον χώρων ιερών, συμβολικών ή άλλων, που συνδέονται με την εβραϊκή κοινότητα.»¹⁵

Η σύγκρουση στη Μέση Ανατολή ως δικαιολογία για αντισημιτικά εγκλήματα μίσους

Με τη διακήρυξη του Βερολίνου το 2004 τα μέλη του ΟΑΣΕ αναγνώρισαν πως «οι διεθνείς εξελίξεις ή τα πολιτικά ζητήματα, συμπεριλαμβανομένων όσων αφορούν το Ισραήλ ή άλλες χώρες της Μέσης Ανατολής δε δικαιολογούν σε καμία περίπτωση τον αντισημιτισμό».¹⁶ Η διακήρυξη του Βερολίνου είναι ένα από τα πολλά επίσημα έγγραφα του ΟΑΣΕ, όπου θίγεται το ζήτημα. Παρά ταύτα, οι πράξεις και οι πολιτικές

13 ΟΑΣΕ, Απόφαση Υπουργικής Συνόδου 6/02, «Υπουργική Διακήρυξη Πόρτο», Πόρτο, 6-7 Δεκεμβρίου 2002, <<http://www.osce.org/mc/40521?download=true>>.

14 ADL Global 100, “An Index of Anti-Semitism”, <<http://global100.adl.org/>>.

15 IHRA, Απόφαση της Ολομέλειας στο Βουκουρέστι για την υιοθέτηση μη-νομικώς δεσμευτικού Ορισμού Εργασίας για τον Αντισημιτισμό. Στοιχεία της ρουμανικής Προεδρίας της IHRA, 26 Μαΐου 2016, <https://www.holocaustremembrance.com/sites/default/files/press_release_document_antisemitism.pdf>. Το πλήρες κείμενο του Ορισμού Εργασίας παρατίθεται στον Οδηγό ως Παράρτημα 6.

16 Διακήρυξη του Βερολίνου, *όπ. π.*, υποσημείωση 6.

της ισραηλινής κυβέρνησης εξακολουθούν να χρησιμοποιούνται σε κάποια σημεία εντός του ΟΑΣΕ ως πρόσχημα τέλεσης ποινικών αδικημάτων με αντισημιτικά κίνητρα. Στη Διακήρυξη που εξέδωσε η Προεδρία του ΟΑΣΕ δέκα χρόνια μετά τη Σύνοδο στο Βερολίνο, τα κράτη-μέλη παραδέχθηκαν πως «ο αντισιωνισμός συχνά χρησιμοποιείται ως προκάλυμμα αντισημιτισμού».¹⁷ Επισημάνθηκε επίσης, ότι ο «Προσωρινός Ορισμός του Αντισημιτισμού», που δημοσιοποίησε το EUMC το 2005 και χρησιμοποιείται από οργανισμούς παρακολούθησης και εποπτείας σε διάφορες χώρες του ΟΑΣΕ, εξακολουθεί να αποτελεί χρήσιμο εργαλείο για τις κυβερνήσεις και την κοινωνία των πολιτών, καθώς εξηγεί πως συχνά πίσω από τον αντισημιτισμό κρύβεται ο αντισιωνισμός και ότι οι εβραϊκές κοινότητες γίνονται τακτικά στόχοι από άτομα με αντι-ισραηλινά αισθήματα».¹⁸ Τέτοια περιστατικά είναι πιο πιθανό να συμβαίνουν, όταν το κλίμα έντασης ενισχύεται στη Μέση Ανατολή.

Η απειλή ή η επίθεση εναντίον ατόμου εξαιτίας της πραγματικής ή υποτιθέμενης εβραϊκής του/της ταυτότητας συνιστούν αντισημιτική ενέργεια. Οι απειλές ή οι επιθέσεις εναντίον ατόμου εξαιτίας του/της ισραηλινής του/της ταυτότητας μπορούν, επίσης, να αποτελούν αντισημιτικές ενέργειες. Επειδή όμως, ένα τέτοιο περιστατικό μπορεί να παρουσιαστεί ως ενέργεια με πολιτικά και όχι αντισημιτικά κίνητρα οι δικαστικές και δικαστικές αρχές οφείλουν να προβούν σε ενδελεχή διερεύνηση για τυχόν προκαταλήψεις. Αν αποδειχθεί ότι το θύμα ξεκάθαρα επελέγη εξαιτίας ενός προστατευόμενου χαρακτηριστικού, της πραγματικής ή νοούμενης θρησκευτικής εθνικής ή της εθνικής ταυτότητας του/της, τότε το περιστατικό πρέπει να αντιμετωπιστεί ως έγκλημα μίσους.¹⁹

Κάτι που φαίνεται, ή παρουσιάζεται ως κριτική των πράξεων της ισραηλινής κυβέρνησης, δεν αποκλείεται στην πραγματικότητα να στηρίζεται σε αντισημιτικές πεποιθήσεις και αντιλήψεις που απλά συνδέονται με το σιωνισμό, το κράτος του Ισραήλ και την ισραηλινο-παλαιστινιακή σύγκρουση. Τούτο συχνά αποδεικνύεται από τα αντισημιτικά συνθήματα και τις προσβολές που συνοδεύουν αυτά τα εγκλήματα. Η αντισημιτική προπαγάνδα που διακινείται στο διαδίκτυο αποτελεί την κύρια πηγή για την εκδήλωση φαινομένων αντισημιτισμού.

Αντισημιτικά εγκλήματα μίσους και μνήμη του Ολοκαυτώματος

Ο αντισημιτισμός βρήκε την πιο απάνθρωπη έκφρασή του στο Ολοκαύτωμα. Οι εβραϊκοί πληθυσμοί των κρατών-μελών του ΟΑΣΕ, σχεδόν στο σύνολό τους εκδιώχθηκαν και δολοφονήθηκαν κατά τη διάρκεια του Ολοκαυτώματος. Ωστόσο, τόποι αναφοράς της

17 Berlin Plus Ten, *όπ. π.*, υποσημείωση 8.

18 Ομοίως. Ο «προσωρινός ορισμός» του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης του Ρατσισμού και της Ξενοφοβίας (EUMC) έχει ουσιαδεις ομοιότητες με εκείνον του International Holocaust Remembrance Alliance που παρατίθεται στο Παράρτημα 6.

19 Το «προστατευόμενο χαρακτηριστικό» είναι το κοινό χαρακτηριστικό μιας ομάδας, π.χ. η φυλή, η γλώσσα, η θρησκεία, η εθνικότητα, η εθνότητα ή οποιοσδήποτε άλλος κοινός παράγων που ορίζεται ως προστατευόμενος δυνάμει της νομοθεσίας ενός κράτους. Για περισσότερες πληροφορίες περί προστατευόμενων χαρακτηριστικών, βλ. *Hate Crime Laws, a Practical Guide*, (Βαρσοβία: ΟΑΣΕ/ODIHR, 2009), <<http://www.osce.org/odihr/36426?download=true>>.

εβραϊκής ζωής, πριν το Ολοκαύτωμα –όπως συναγωγές και εβραϊκά νεκροταφεία– ακόμα υπάρχουν στα κράτη-μέλη. Αντισημιτικές ενέργειες που καταστρέφουν και βεβηλώνουν τους τόπους αναφοράς των Εβραίων, προκαλούν ιδιαίτερη ανησυχία καθώς υποδηλώνουν τη συνεχιζόμενη ύπαρξη του αντισημιτισμού σε χώρες όπου αναρίθμητοι Εβραίοι κάποτε έχασαν τη ζωή τους. Η ίδια λογική ισχύει στην περίπτωση των επιθέσεων σε μνημεία που ανεγέρθησαν προς τιμήν των Εβραίων θυμάτων του Ολοκαυτώματος. Τέτοιες επιθέσεις μπορούν να θεωρηθούν ως απόπειρες αναδρομικού αποκλεισμού των Εβραίων από την κοινωνία. Με την επίθεση στην εβραϊκή ιστορία, οι δράστες επιχειρούν να μεταφέρουν ένα ανατριχιαστικό μήνυμα μίσους και αποκλεισμού προς τον εβραϊκό λαό. Η άρνηση του Ολοκαυτώματος και το επιχείρημα της χρήσης τους Ολοκαυτώματος από τους Εβραίους προς ίδιον όφελος συνθέτουν το σύγχρονο αντισημιτισμό. Κάποια αντισημιτικά εγκλήματα μίσους αφορούν στην άμεση επίθεση σε άτομα ή εκδηλώσεις που προάγουν τη μνήμη του Ολοκαυτώματος. Για λόγους συμβολισμού, πολλά από τα αντισημιτικά εγκλήματα μίσους διαπράττονται ανήμερα σημαντικών εφετειών μνήμης, όπως η 27η Ιανουαρίου. Και το Ολοκαύτωμα αποτελεί συχνά σημείο αναφοράς των αντισημιτικών επιθέσεων εναντίον ατόμων και περιουσιών. Συνθήματα όπως, «Ο Χίτλερ είχε δίκιο», δεν είναι μόνο προσβλητικά, αλλά μπορεί και να εκληφθούν ως έμμεσες απειλές βίας. Η άρνηση του Ολοκαυτώματος συνιστά πράξη αντισημιτισμού και σε κάποια μέλη του ΟΑΣΕ διώκεται ποινικά.

II. Αντισημιτικά εγκλήματα μίσους στον ΟΑΣΕ: κύρια χαρακτηριστικά

Τα άτομα εβραϊκού θρησκευματος ενδέχεται να αποτελέσουν στόχο επίθεσης για πολλούς λόγους. Ενδεχομένως να είναι ιδιαίτερα εύκολοι στόχοι για λόγους πολιτιστικούς ή κοινωνικούς που τα καθιστούν αναγνωρίσιμα, όπως για παράδειγμα, αν:

- φέρουν ενδυμασία δηλωτική της θρησκείας, π.χ. κιπά (κάλυμμα κεφαλής)
- φέρουν εβραϊκά σύμβολα, π.χ. το Άστρο του Δαβίδ
- είναι ευρέως αναγνωρίσιμα ή γνωστά ως εκπρόσωποι εβραϊκής ή ισραηλινής οργάνωσης
- βρίσκονται κοντά σε συναγωγή, κτίριο εβραϊκής οργάνωσης, εβραϊκό σχολείο ή κατάστημα ή εστιατόριο kosher
- συμμετέχουν σε δημόσια εβραϊκή εκδήλωση
- γιορτάζουν εβραϊκή αργία
- ομιλούν την εβραϊκή σε δημόσιο χώρο
- ταυτίζονται ανοικτά και δημόσια με το Ισραήλ
- έχουν τοποθετήσει μεζουζά στην είσοδο της κατοικίας ή της επιχείρησής τους και²⁰

20 Η μεζουζά είναι ένα κομμάτι περγαμηνής με εδάφια από την Τορά στην εβραϊκή γλώσσα και τοποθετείται σε δοκάρια θυρών.

- επισκέπτονται χώρους ιερούς ή/και συμβολικής σημασίας για τις εβραϊκές κοινότητες.

Εγκληματικές ενέργειες με αντισημιτικά κίνητρα στοχοποιούν και άτομα που μπορεί να θεωρούνται Εβραίοι διότι πραγματοποιούν τις αγορές τους σε σουπερ-μάρκετ κασσέρ (kosher), επισκέπτονται εβραϊκούς φορείς ή διατηρούν φιλικούς δεσμούς ή κοινωνικές σχέσεις με άτομα εβραϊκής καταγωγής. Οι αντισημιτικές επιθέσεις στρέφονται και κατά ακτιβιστών ή ειδικών που μάχονται τον αντισημιτισμό, ή συντηρούν τη μνήμη του Ολοκαυτώματος ή ευαισθητοποιούν την κοινή γνώμη για θέματα εβραϊκής ιστορίας και κουλτούρας, δίχως να είναι οι ίδιοι Εβραίοι.

Είναι ευρύτατο το φάσμα των ποινικών αδικημάτων που διαπράττονται λόγω αντισημιτισμού, από επιθέσεις υψηλού κινδύνου μέχρι και ήσσονος σημασίας, περιστατικά, τα οποία αν δεν αντιμετωπισθούν σωστά, μπορεί να κλιμακωθούν. Με βάση τα στοιχεία από τις καταγγελίες και τις αναφορές περί εγκλημάτων μίσους που συγκέντρωσε ο ODIHR, παραθέτουμε ανά κατηγορία ορισμένα από τα αντισημιτικά αδικήματα, τα οποία έχουν καταγραφεί στις χώρες του ΟΑΣΕ.

Ανθρωποκτονίες

Τα τελευταία χρόνια σημειώθηκαν περιστατικά επιθέσεων με απώλειες σε ανθρώπινες ζωές λόγω αντισημιτισμού στις χώρες του ΟΑΣΕ, συμπεριλαμβανομένων των περιστατικών που συνέβησαν στην:

- Τουλούζη: Στις 19 Μαρτίου 2012, τρία παιδιά και ο πατέρας ενός εξ αυτών έπεσαν θύματα πυροβολισμών και έχασαν τη ζωή τους έξω από εβραϊκό σχολείο.
- Μπουργκάς: Στις 18 Ιουλίου 2012, βομβιστής αυτοκτονίας που επέβαινε σε λεωφορείο, πυροδότησε τον εκρηκτικό μηχανισμό, στο αεροδρόμιο του Μπουργκάς, στη Βουλγαρία, προκαλώντας το θάνατο επτά ισραηλινών και τον τραυματισμό 32.
- Όβερλαντ Παρκ, Κάνσας: Στις 13 Απριλίου 2014, τρεις άνθρωποι σκοτώθηκαν σε χώρο που στέγαζε το Κέντρο της εβραϊκής κοινότητας.
- Βρυξέλλες: Στις 24 Μαΐου 2014, τέσσερα άτομα έχασαν τη ζωή τους κατά την επίθεση στο βελγικό εβραϊκό μουσείο.
- Παρίσι: Στις 9 Ιανουαρίου 2015, 29 άνθρωποι βρέθηκαν σε κατάσταση ομηρίας εντός εβραϊκού καταστήματος τροφίμων κοσσέρ και 4 εξ αυτών σκοτώθηκαν.
- Κοπεγχάγη: Στις 15 Φεβρουαρίου 2015, ένας υπεύθυνος ασφαλείας και δυο αστυνομικοί τραυματίστηκαν, στη διάρκεια επίθεσης σε συναγωγή.

Άλλες βίαιες επιθέσεις

Βίαιες αντισημιτικές επιθέσεις έχουν συμβεί σε πολλές χώρες του ΟΑΣΕ. Αυτές οι επιθέσεις εναντίον ανθρώπων συμπεριελάμβαναν:

- Χρήση όπλων, όπως πυροβόλων, εκρηκτικών μηχανισμών, μαχαιριών και ροπάλων μπέιζμπολ
- Πρόκληση τροχαίου σε βάρος πεζών
- Ξυλοδαρμούς και
- Χειροδικία, σπρώξιμο, χαστούκι, φτύσιμο ή παρεμφερείς συμπεριφορές.

Οι βίαιες αντισημιτικές επιθέσεις μπορούν να προκαλέσουν σοβαρές ψυχικές και σωματικές βλάβες, και τα θύματα να χρειαστούν νοσηλεία σε νοσοκομείο, ιατρική παρακολούθηση, συμβουλευτική και φαρμακευτική αγωγή.

Απειλές

Η Διάσκεψη του Βερολίνου το 2014, γνωστή ως «Βερολίνο Συν Δέκα» (Berlin Plus Ten), υπογράμμισε τη βαθύτατη ανησυχία των μελών του ΟΑΣΕ για τις απειλές που δέχονται Εβραίοι, άνθρωποι και ιδρύματα.²¹ Αποδέκτες αντισημιτικών απειλών αποτέλεσαν άτομα, αναγνωρίσιμοι ηγέτες της εβραϊκής κοινότητας, εβραϊκοί φορείς και επιχειρήσεις. Οι απειλές για άσκηση βίας μπορεί να αφορούν απειλές για δολοφονίες και βομβιστικές επιθέσεις. Μπορεί να εκδηλώνονται στους αποδέκτες μέσω ταχυδρομείου, ηλεκτρονικών μηνυμάτων, τηλεφώνου δια ζώσης ή με γκράφιτι σε κτίρια όπου στεγάζονται εβραϊκοί φορείς ή και με άλλα μέσα. Οι απειλές μπορεί να περιέχουν αντισημιτικά συνθήματα και σύμβολα, όπως και αναφορές στο Ολοκαύτωμα (π.χ. «κλείστε τους Εβραίους σε θαλάμους αερίων») σύντομα και άμεσα, δηλαδή, μηνύματα που υποκινούν την αντισημιτική βία, τις δολοφονικές επιθέσεις και τις καταστροφές.

Οι αντισημιτικές απειλές εκφράζονται σημειολογικά μέσω αντικειμένων, όπως:

- τοποθέτηση γουρουνοκεφαλής σε ακίνητο, ιδιοκτησίας εβραίου ιδιώτη ή και εβραϊκού φορέα και
- αποστολή ποντικοφαρμάκου μέσω ταχυδρομείου σε εβραϊκή οργάνωση.

Επιθέσεις σε ακίνητα/πρόκληση βλάβης σε περιουσίες

Κάθε ενέργεια στην οποία χρησιμοποιείται αντισημιτικό σύνθημα ή σύμβολο με σκοπό την πρόκληση ζημιών και το βανδαλισμό περιουσιών μπορεί να θεωρηθεί ως

21 Berlin Plus Ten, *όπ. π.*, υποσημείωση 8.

αντισημιτική επίθεση, ανεξάρτητα του εάν η εν λόγω περιουσία συνδέεται ή όχι με την εβραϊκή κοινότητα, με κάποιον εβραϊκό φορέα ή ιδιώτη.

Οι συνήθεις στόχοι επιθέσεων κατά κτιρίων και περιουσιών είναι:

- Συναγωγές
- Εβραϊκά σχολεία και βρεφονηπιακοί σταθμοί
- Ευαγή ιδρύματα και χώροι περιθαλψής, όπως νοσοκομεία και οίκοι ευγηρίας
- Εβραϊκά κοιμητήρια
- Εβραϊκά πολιτιστικά κέντρα ή ερευνητικοί φορείς
- Καταστήματα τροφίμων κασσέρ (kosher), εστιατόρια κασσέρ και λοιπές επιχειρήσεις εβραϊκής ιδιοκτησίας
- Χώροι μνήμης, μεταξύ των οποίων:
 - ♦ Χώροι του Ολοκαυτώματος, λ.χ. πρώην στρατόπεδα συγκέντρωσης ή χώροι εκτέλεσης
 - ♦ Μνημεία του Ολοκαυτώματος με αναμνηστικές πλάκες και
 - ♦ Μνημεία που τιμούν όσους έσωσαν τους Εβραίους ή μνημεία συναφή με την εβραϊκή ιστορία, πριν και μετά το Ολοκαύτωμα
- Μενορά σε δημόσιους χώρους
- Ιδιωτικά ακίνητα και οχήματα εβραϊκής ιδιοκτησίας.

Όπως ακριβώς συμβαίνει κάθε φορά που οι επιθέσεις στρέφονται κατά ανθρώπων, έτσι και οι αντισημιτικές επιθέσεις σε περιουσιακά στοιχεία, ενδεχομένως να θέτουν στο στόχαστρο την περιουσία ατόμων που θεωρείται ότι σχετίζονται με το Ισραήλ.

Στις αντισημιτικές επιθέσεις κατά περιουσιακών στοιχείων μπορεί να συγκαταλέγονται:

- Εμπρησμοί
- Εκρηκτικοί μηχανισμοί, όπως ρίψη μολότωφ
- Λιθοβολισμοί παραθύρων
- Γκράφιτι σε τοίχους, πόρτες ή τάφους
- Πρόκληση ζημιών σε μενορά, συναγωγές, σε χώρους προσκυνήματος ή μαζικούς τάφους που συνδέονται με το Ολοκαύτωμα
- Βεβήλωση ταφικών πλακών ή άλλες καταστροφές σε κοιμητήρια και
- Χάραξη σβάστικας.

Η λέξη «Εβραίος» είναι εγγενώς ουδέτερη. Ωστόσο, εντός δεδομένου πλαισίου, μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το θύτη ως προσβλητικός χαρακτηρισμός που προκαλεί την επιθετικότητα. Και είναι βέβαια το πιο πιθανό να έχει συμβεί αυτό όταν εκδηλώνεται μια πραγματική εγκληματική ενέργεια.

III. Αντισημιακά εγκλήματα μίσους στον ΟΑΣΕ: επιπτώσεις

Κάθε αντισημιακό έγκλημα μίσους λειτουργεί ως υπενθύμιση της επικράτησης και της διάχυσης του αντισημιτισμού στο συγκεκριμένο κοινωνικό περιβάλλον. Με δεδομένο ότι κάθε αντισημιακό έγκλημα μίσους έχει ως κίνητρο την προκατάληψη, κάθε επίθεση πλήττει, επίσης, τις αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων περί μη-διάκρισης και περί του σεβασμού όλων των ανθρώπων. Η υποστήριξη, η αποδοχή ή η παράβλεψη αντισημιακών εκδηλώσεων είναι επομένως ασύμβατες με τις μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις του ΟΑΣΕ περί ανεκτικότητας και των μη-διακρίσεων .

Κάθε αντισημιακό συμβάν εκπέμπει μήνυμα μίσους και αποκλεισμού Εβραίων, ατόμων και συλλογικοτήτων. Κάθε αντισημιακό έγκλημα μίσους καλλιεργεί αίσθημα φόβου και ανασφάλειας, σε επίπεδο ατομικό και συλλογικό. Τα αντισημιακά εγκλήματα μίσους σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες, όπως η απουσία στήριξης από πλευράς κυβερνήσεων ή η ανυπαρξία επαρκών κονδυλίων για τη λήψη μέτρων ασφαλείας, αυξάνουν τις προκλήσεις ασφαλείας για τις εβραϊκές κοινότητες. Οι Εβραίοι που απλώς επιθυμούν να συνεχίσουν τη ζωή τους –να πάνε στο σχολείο, στη δουλειά, διακοπές– όπως και οι πιστοί που θέλουν απλά να εκτελέσουν ελεύθερα τα θρησκευτικά τους καθήκοντα– να φορέσουν τα χαρακτηριστικά ρούχα λατρείας, να πάνε στη συναγωγή, να τιμήσουν τις εβραϊκές αργίες– αναγκάζονται να ανησυχούν για τα αντισημιακά εγκλήματα μίσους και για τις προκλήσεις ασφαλείας, που προκαλεί ο αντισημιτισμός.

Οι συνέπειες των προκλήσεων ασφαλείας στη θρησκευτική ζωή

Τα αντισημιακά εγκλήματα μίσους και οι προκλήσεις ασφαλείας έχουν ποικίλες επιπτώσεις στην εβραϊκή πίστη και λατρεία αφού, μεταξύ άλλων:

- Εξαιτίας του φόβου μιας επίθεσης, άτομα εβραϊκής καταγωγής ενδέχεται να αποφεύγουν τα χαρακτηριστικά ρούχα λατρείας, γεγονός που επιδρά στο δικαίωμά τους, να ασκήσουν τη θρησκευτική τους πίστη.
- Ο φόβος των εγκλημάτων μίσους έχει ψυχολογικές επιπτώσεις και μπορεί να εξωθήσει τους Εβραίους να αμφισβητήσουν τη θρησκευτική τους ταυτότητα και τη συμμετοχή τους στη θρησκευτική ζωή της κοινότητας.
- Επειδή οι Εβραίοι έχουν στοχοποιηθεί είτε πηγαίνοντας προς τη Συναγωγή, είτε μέσα σε αυτήν ή ο φόβος που εμπνέει το ενδεχόμενο του πραγματικού βιώματος αντισημιακού εγκλήματος μίσους επιδρά στο αίσθημα ασφάλειας που τους εμπνέει η άσκηση των θρησκευτικών τους καθηκόντων και

- Ο φόβος αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους ενδέχεται να αναγκάσει τους Εβραίους να αποφύγουν την τοποθέτηση μεζουζά στις εισόδους των σπιτιών τους ή την δημόσια προβολή μενορά ή άλλων συμβόλων.

Οι συνέπειες των προκλήσεων ασφαλείας στην έκφραση της εβραϊκής ταυτότητας

Τα μέλη του ΟΑΣΕ έχουν εκφράσει τη βαθιά ανησυχία τους για τις καταγγελίες που δέχονται και οι οποίες καταδεικνύουν ότι οι Εβραίοι πλέον δε νιώθουν αρκετά ασφαλείς, ώστε να εκφράζονται δημόσια για τη θρησκεία τους και να δηλώνουν την ταυτότητά τους εντός των χωρών του ΟΑΣΕ.²² Πέραν των ενδυμάτων και των συμβόλων, τα αντισημιτικά εγκλήματα μίσους και οι απειλές ασφαλείας επιδρούν στην προθυμία και τη διάθεση των ατόμων να εκφράσουν την εβραϊκή τους ταυτότητα. Οι Εβραίοι επομένως, μπορεί να προτιμήσουν να αποφύγουν:

- Να εμπλακούν σε συζητήσεις, στις οποίες θα χρειαστεί να αναφέρουν ότι είναι Εβραίοι
- Να φορούν περιδέραιο με εβραϊκό σύμβολο
- Να συμμετέχουν σε μια εβραϊκή οργάνωση
- Να παραβρεθούν σε δημόσια εκδήλωση με εβραϊκή θεματολογία,
- Να υποστηρίξουν ανοικτά το Ισραήλ ή να ταυτιστούν μαζί του, και
- Να μιλήσουν την εβραϊκή γλώσσα ή τη διάλεκτο γίντις δημόσια.

Το 2012, ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (FRA) διεξήγαγε έρευνα σε οκτώ εβραϊκές κοινότητες της Ευρώπης –σε Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ουγγαρία, Ιταλία, Λετονία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο– ώστε να εκτιμηθούν οι επιπτώσεις του αντισημιτισμού στις εν λόγω κοινότητες.²³ Αν και τα ευρήματα της έρευνας του Οργανισμού ποικίλαν από χώρα σε χώρα, σε γενικές γραμμές εντοπίστηκαν τα εξής:

Ανησυχία ως πιθανών επόμενων στόχων

- Το 46% των συμμετεχόντων δήλωσε ότι ανησυχεί μήπως αποτελέσει το επόμενο θύμα αντισημιτικής φραστικής επίθεσης ή παρενόχλησης, εντός του επόμενου έτους και
- 33% ανησυχεί για το ενδεχόμενο να πέσει θύμα αντισημιτικής σωματικής επίθεσης, εντός του επόμενου έτους.

²² Ομοίως.

²³ European Union Agency for Fundamental Rights (FRA), «Έρευνα για τα βιώματα και τις αντιλήψεις των Εβραίων περί διακρίσεων και εγκλημάτων μίσους στα κράτη-μέλη της ΕΕ», fra.europa.eu, <<http://fra.europa.eu/en/project/2012/fra-survey-jewish-peoples-experiences-and-perceptions-discrimination-and-hate-crime>>.

Αποφυγή παρουσίας σε συγκεκριμένα μέρη

- Το 23% των ερωτηθέντων αποφεύγουν εβραϊκές εκδηλώσεις ή χώρους, έστω και περιστασιακά, γιατί ανησυχούν για την ασφάλειά τους.
- Μεταξύ αυτών που βίωσαν περιστατικό αντισημιτισμού το τελευταίο δωδεκάμηνο, το 49% αποφεύγει να πλησιάσει συγκεκριμένα μέρη στις γειτονίες τους γιατί δεν αισθάνονται ασφαλείς και
- 21% όσων δεν έχουν προηγούμενη εμπειρία συμβάντος αντισημιτισμού, αποφεύγουν επίσης, τέτοια μέρη.

Αποφυγή ενδυμασίας, μεταφοράς ή έκθεσης σε κοινή θέα αντικειμένων, (κιτά, Άστρο του Δαβίδ, μεζουζά κ.α.) που θα μπορούσαν να τους καταστήσουν αναγνωρίσιμους ως Εβραίους

- 20% των ερωτηθέντων το αποφεύγουν διαρκώς
- 18% το αποφεύγουν συχνά
- 30% το αποφεύγουν περιστασιακά
- 32% δεν το αποφεύγουν ποτέ, και
- σε τρεις από τις χώρες που συμμετείχαν στην έρευνα, 45%-60% των ερωτηθέντων απάντησαν είτε «πάντα», είτε «τακτικά».

Οι συνέπειες των προκλήσεων ασφαλείας στους εβραϊκούς πολιτιστικούς φορείς

Τα τελευταία χρόνια, εβραϊκοί πολιτιστικοί φορείς και μουσεία χρειάστηκε να λάβουν ειδικές προφυλάξεις ασφαλείας, ιδιαίτερα μετά την επίθεση στο Εβραϊκό Μουσείο των Βρυξελλών. Η δημιουργία υποδομών ασφαλείας απαιτεί πόρους που υπό άλλες συνθήκες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τον πολιτισμό και την εκπαίδευση.

Οι συνέπειες των προκλήσεων ασφαλείας στους νέους

Οι σύγχρονες προκλήσεις ασφαλείας λόγω αντισημιτισμού έχουν επιπτώσεις σε νέους και παιδιά. Πιο συγκεκριμένα, αν οι μαθητές και οι μαθήτριες ενός εβραϊκού σχολείου έχουν ανάγκη ένοπλης συνοδείας ή προστασίας ή άλλων μέτρων προφύλαξης, τότε καταλήγουν να ζουν σε μια ατμόσφαιρα ανασφάλειας και άγχους. Ο κίνδυνος αντισημιτικής επίθεσης μπορεί να περιορίσει τη συμμετοχή των παιδιών σε εξωσχολικές δραστηριότητες.

Έρευνες έχουν δείξει ότι οι νέοι επηρεάζονται βαθιά από τον αντισημιτισμό και είναι πολύ πιθανότερο:

- Να βιώσουν λεκτικές αντισημιτικές επιθέσεις παρενόχληση και άσκηση σωματικής βίας.

- Να βιώσουν αντισημιτική επίθεση ή να υποστούν διάκριση λόγω αντισημιτισμού
- Να δεχθούν απειλές δια ζώσης, να δεχθούν διαδικτυακές επιθέσεις ή παρενοχλήσεις, γιατί είναι Εβραίοι και
- Να αποφεύγουν κάποια σημεία στην περιοχή τους ή να σκεφθούν το ενδεχόμενο να μετακομίσουν, καθώς νιώθουν ότι κινδυνεύει η ασφάλειά τους.²⁴

Οι συνέπειες των προκλήσεων ασφαλείας στη μετανάστευση

Κατά την προαναφερθείσα μελέτη του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (FRA), οι συμμετέχοντες ερωτήθηκαν κατά πόσον τα τελευταία πέντε χρόνια είχαν εξετάσει το ενδεχόμενο να μετακομίσουν γιατί δεν αισθάνονται ασφαλείς, ως Εβραίοι, στη χώρα τους. Περίπου το 1/3 –και συγκεκριμένα το 29%– απάντησε πως έχουν σκεφθεί να μεταναστεύσουν και σε τρεις από τις χώρες της έρευνας το 40-48% των ερωτηθέντων απάντησε καταφατικά.

Διαφορετικές συνέπειες των προκλήσεων ασφαλείας σε άνδρες και γυναίκες

Έρευνες του Ινστιτούτου Εβραϊκής Ερευνητικής Πολιτικής έδειξαν ότι, γενικώς, οι γυναίκες εβραίες είναι περισσότερο πιθανό να αλλάξουν στάση και συμπεριφορά λόγω αντισημιτισμού, ενώ οι άνδρες είναι πιθανότερο να βιώσουν αντισημιτικές επιθέσεις.

Σε σύγκριση με τους άνδρες, οι γυναίκες εβραίες είναι πιθανότερο, με σχετικά μικρή ποσοστιαία διαφορά, να:

- αποφύγουν την προσέλευση σε εβραϊκές εκδηλώσεις και χώρους, τουλάχιστον κατά περίπτωση, γιατί νιώθουν ανασφάλεια, εξαιτίας της εβραϊκής τους ταυτότητας, (κατά 24% οι γυναίκες και 21% οι άνδρες) και
- αποφύγουν να δημοσιοποιήσουν την εβραϊκή τους ταυτότητα δημόσια γιατί νιώθουν ανασφάλεια (55% οι γυναίκες και 50% οι άνδρες).

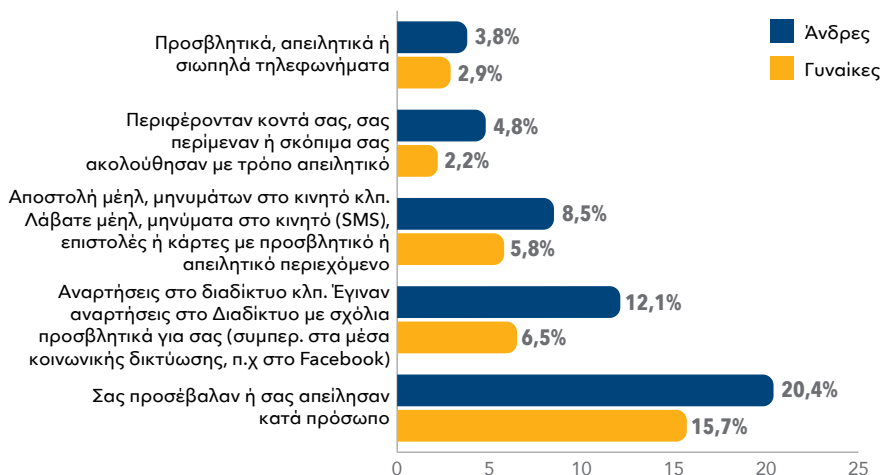
Από την άλλη, οι άνδρες είναι λίγο πιο πιθανό, με σχετικά μικρή ποσοστιαία διαφορά από τις γυναίκες να:

- υποστούν φραστική επίθεση με προσβολές αντισημιτικού περιεχομένου ή παρενόχληση (κατά 22% οι άνδρες και 19% οι γυναίκες) και σωματική επίθεση (2,1% οι άνδρες και 1,1% οι γυναίκες.)

24 Graham, D. και Boyd, J., «Καλύτερη κατανόηση των αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους: Διαφέρουν τα βιώματα, οι αντιλήψεις και οι συμπεριφορές των Εβραίων της Ευρώπης ανάλογα με το φύλο, την ηλικία και τη θρησκευτική αφοσίωση;» (“Understanding more about antisemitic hate crime: Do the experiences, perceptions and behaviours of European Jews vary by gender, age and religiosity?”), Institute for Jewish Policy Research, 2017. Η εν λόγω έρευνα πραγματοποιήθηκε κατόπιν αιτήματος του ODIHR, ο οποίος και τη χρηματοδότησε. Τα στοιχεία της έρευνας καλύπτουν την περίοδο 2008-2012.

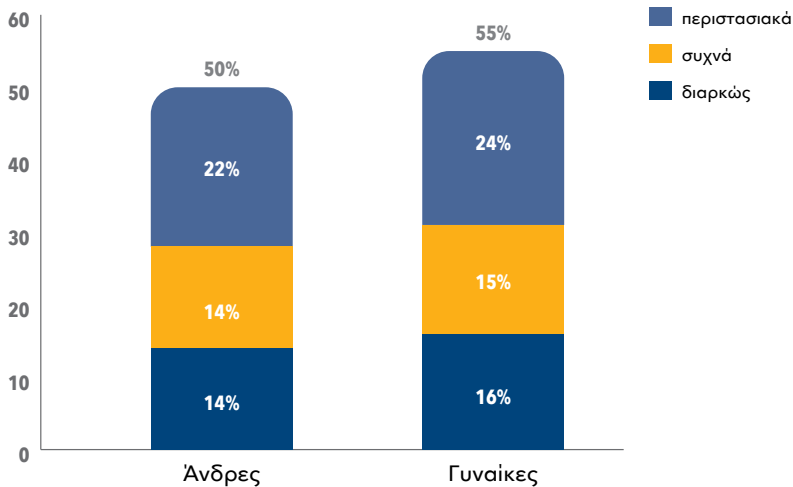
- γίνουν μάρτυρες αντισημικών επιθέσεων (κατά 27,4% οι άνδρες και 25,9% οι γυναίκες) και
- να βιώσουν προσωπικά αντισημικές διακρίσεις (20% οι άνδρες και 18% οι γυναίκες).²⁵

Οι πίνακες που ακολουθούν, και προέρχονται από την ίδια έρευνα, αναδεικνύουν πώς ο αντισημιτισμός μπορεί να επηρεάσει διαφορετικά τους άνδρες και τις γυναίκες.

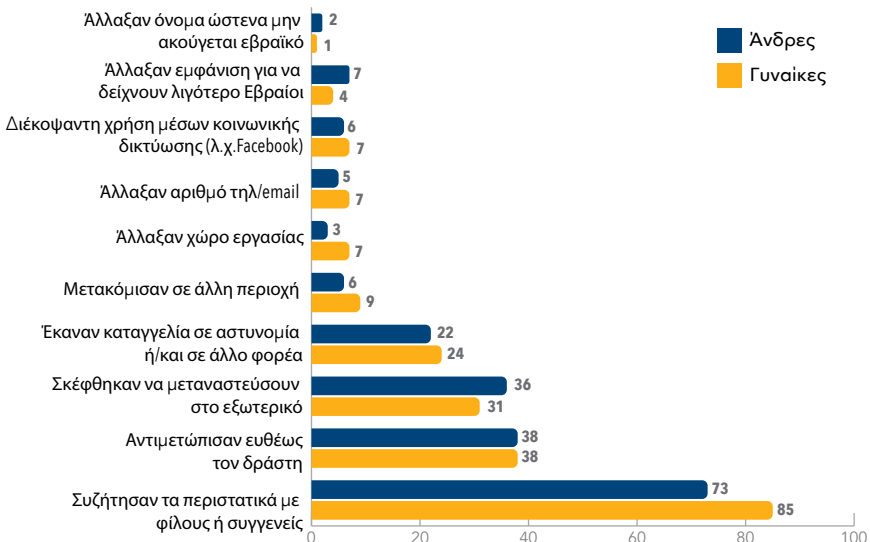

Διάγραμμα 1. Ποσοστό Εβραίων, ανδρών και γυναικών, οι οποίοι έχουν βιώσει διαφόρων ειδών αντισημικά περιστατικά κατά το τελευταίο 12μηνο. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα ερωτήθηκαν κατά πόσον τα ανωτέρω τους είχαν συμβεί.

²⁵ Ομοίως.

Διάγραμμα 2. Ποσοστό Εβραίων, ανδρών και γυναικών, που δεν αποκαλύπτουν την εβραϊκή τους ταυτότητα δημόσια, τουλάχιστον κατά περίπτωση. (Ερώτηση: «Αποφεύγετε κάποιες φορές να φορέσετε, να έχετε μαζί σας ή να εμφανίζετε σε κοινή θέα αντικείμενα τα οποία μπορεί να βοηθήσουν κάποιους να σας αναγνωρίζουν ως Εβραίο/α, π.χ. να βάζετε το κιπά/κάλυμμα κεφαλής, να φέρετε Άστρο του Δαβίδ, να φοράτε συγκεκριμένα ρούχα ή να τοποθετείτε μεζουζά;»)

Διάγραμμα 3. Αντιδράσεις ανδρών και γυναικών μετά από αντισημιτικά περιστατικά. Ποσοστά Ποσοστό ανδρών-γυναικών οι οποίοι αντέδρασαν με διάφορους τρόπους μετά το περιστατικό

Πώς οι κυβερνήσεις θα απαντήσουν αποτελεσματικά;

I. Δεσμεύσεις και λοιπές διεθνείς υποχρεώσεις

Δεσμεύσεις ΟΑΣΕ - η ανθρώπινη διάσταση

Οι χώρες-μέλη του ΟΑΣΕ έχουν καταδικάσει επανειλημμένα τον αντισημιτισμό και έχουν δεσμευθεί να τον αντιμετωπίσουν, αρχικά με το Κείμενο της Κοπεγχάγης κατά τη Διάσκεψη για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, το 1990, προτού ακόμα ο ΟΑΣΕ συσταθεί επίσημα ως οργανισμός.²⁶ Το 2007 συμφώνησαν ότι «την πρωτογενή ευθύνη για την αντιμετώπιση πράξεων μισαλλοδοξίας και διακρίσεων φέρουν τα μέλη, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών τους αντιπροσώπων.»²⁷ Το 2004, οι χώρες του ΟΑΣΕ δεσμεύθηκαν:

- «Να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε να εξασφαλίζεται πως τα νομικά τους συστήματα δημιουργούν ασφαλές περιβάλλον, από το οποίο θα απουσιάζει κάθε μορφής αντισημιτική παρενόχληση, βία ή διάκριση (...)
- Να καταπολεμούν τα εγκλήματα μίσους, τα οποία υποθάλπουν ο ρατσισμός, η ξενοφοβία και η αντισημιτική προπαγάνδα (...) και
- Να συγκεντρώνουν και να τηρούν αξιόπιστα στατιστικά στοιχεία και πληροφορίες που αφορούν σε αντισημιτικά εγκλήματα.»²⁸

Με τις αποφάσεις των Υπουργικών Συνόδων του ΟΑΣΕ των ετών 2006 και 2007, που αναφέρονται στις έννοιες της ανεκτικότητας και της μη-διάκρισης:

26 «Έγγραφο της Συνάντησης της Κοπεγχάγης της Διάσκεψης για την Ανθρώπινη Διάσταση της ΔΑΣΕ», 29 Ιουνίου 1990, παρ.40, <<http://www.osce.org/odihr/elections/14304?download=true>>.

27 ΟΑΣΕ, Απόφαση Υπουργικής Συνόδου, 10/07, «Ανεκτικότητα και Μη-Διάκριση: Προώθηση Αμοιβαίου Σεβασμού και Κατανόησης», Μαδρίτη, 30 Νοεμβρίου 2007, <<http://www.osce.org/mc/29452?download=true>>.

28 ΟΑΣΕ, Απόφαση Μονίμου Συμβουλίου 607, «Η καταπολέμηση του αντισημιτισμού», 22 Απριλίου 2004 <<http://www.osce.org/pc/30980?download=true>>.

- Ζητήθηκε η «συνεχής καταβολή προσπαθειών από πλευράς πολιτικών εκπροσώπων, συμπεριλαμβανομένων των βουλευτών, η σθεναρή απόρριψη και καταδίκη φαινομένων [...] αντισιμιτισμού, διάκρισης και μισαλλοδοξίας, και εναντίον [...] των Εβραίων [...] όπως και των βίαιων εκδηλώσεων εξτρεμισμού που συνδέονται με τον επιθετικό εθνικισμό και το νεοναζισμό, πάντα με σεβασμό στην ελευθερία της έκφρασης».²⁹
- Επιβεβαίωσαν «την ανάγκη τα κράτη-μέλη να επιδείξουν αποφασιστικότητα στην καταπολέμηση, κάθε πράξης και εκδήλωσης μίσους, συμπεριλαμβανομένων των εγκλημάτων μίσους, με την ταυτόχρονη παραδοχή ότι οι προσπάθειες αντιμετώπισής τους προϋποθέτουν μια κοινή προσέγγιση, παράλληλα με την αναγνώριση της μοναδικότητας των περιστατικών και το ιστορικό υπόβαθρο της εκάστοτε μορφής τους».³⁰

Διάφορες αποφάσεις των Υπουργικών Συνόδων του ΟΑΣΕ έχουν αναγνωρίσει την ανάγκη ανάπτυξης μιας συνολικής αντιμετώπισης απέναντι στο ευρύ φάσμα των εγκλημάτων μίσους, συμπεριλαμβανομένων και των αντισιμιτικών εγκλημάτων μίσους. Για παράδειγμα, το 2009 τα κράτη-μέλη του δεσμεύθηκαν να:

- «Συλλέγουν, διατηρούν και δημοσιοποιούν αξιόπιστα και με λεπτομέρειες στοιχεία και στατιστικές που εκτός από τα εγκλήματα μίσους και τις βίαιες εκδηλώσεις μισαλλοδοξίας θα περιλαμβάνουν τον αριθμό των περιστατικών που καταγγέλλονται στις αρχές, τον αριθμό των υποθέσεων που έχει ασκηθεί δίωξη και των ποινών που επιβάλλονται.
- Θεσπίζουν την κατάλληλη νομοθεσία για την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους, που θα ορίζει αποτελεσματικές ποινές λαμβάνοντας υπόψη τη βαρύτητα αυτών των εγκλημάτων.
- Λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα ώστε να ενθαρρύνονται τα θύματα να προβαίνουν σε καταγγελία εγκλημάτων μίσους, αναγνωρίζοντας πως η ελλιπής αναφορά των εγκλημάτων μίσους εμποδίζει τα κράτη να θεσπίσουν αποτελεσματικές πολιτικές. Σ' αυτό το πλαίσιο, θα εξεταστούν, ως συμπληρωματικά μέτρα, μέθοδοι που θα διευκολύνουν την κοινωνία των πολιτών να συμβάλει στην καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους.
- Εισάγουν ή αναπτύσσουν περαιτέρω δράσεις για την επαγγελματική εκπαίδευση και την παροχή μέσων στις διωκτικές αρχές στους εισαγγελέις και δικαστικούς, που χειρίζονται υποθέσεις εγκλημάτων μίσους.
- Εξετάζουν, σε συνεργασία με αρμόδιους φορείς, τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να προσφερθεί στα θύματα εγκλημάτων μίσους πρόσβαση σε συμβουλευτική, νομική βοήθεια καθώς και στις κατά τόπους προξενικές αρχές, όπως, επίσης, και αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

29 Απόφαση Υπουργικής Συνόδου 10/07, όπ. π., υποσημείωση 27.

30 Απόφαση Υπουργικής Συνόδου ΟΑΣΕ 13/06, «Η Καταπολέμηση της Μισαλλοδοξίας και των Διακρίσεων και η Προώθηση του Αμοιβαίου Σεβασμού και της Κατανόησης», Βρυξέλλες, 5 Δεκεμβρίου 2006, <<http://www.osce.org/mc/23114?down-load=true>>.

- Ερευνούν άμεσα τα εγκλήματα μίσους και διασφαλίζουν ότι τα κίνητρα όσων καταδικάστηκαν για εγκλήματα μίσους, έχουν δημόσια αναγνωριστεί και αποδοκιμαστεί από τις αρμόδιες αρχές και την πολιτική ηγεσία.
- Εγγυώνται τη συνεργασία, όπου χρειάζεται, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας με σχετικούς διεθνείς φορείς, και μεταξύ των αστυνομικών αρχών, με σκοπό την καταπολέμηση των βίαιων και οργανωμένων εγκλημάτων μίσους και
- Καταβάλλουν προσπάθειες ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης, ιδίως με τις δικτικές αρχές, με στόχο τις κοινότητες και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που συνδράμουν θύματα εγκλημάτων μίσους». ³¹

Στη διάρκεια της Υπουργικής Συνόδου που πραγματοποιήθηκε στο Κίεβο το 2013, οι χώρες του ΟΑΣΕ τόνισαν με έμφαση «τη σχέση που συνδέει την ασφάλεια και τον πλήρη σεβασμό της ελευθερίας της σκέψης, της συνείδησης, της θρησκείας ή της πίστης» και εξέφρασαν την βαθιά ανησυχία τους για «τις συνεχιζόμενες πράξεις μισαλλοδοξίας και βίας σε όλο τον κόσμο, κατά ατόμων και θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων κοινοτήτων, για λόγους σκέψης, συνείδησης, θρησκευματος ή πίστη». Η Υπουργική Σύνοδος ζήτησε από τα κράτη-μέλη:

- «να στοχεύουν στην πρόληψη της μισαλλοδοξίας, της βίας και των διακρίσεων για λόγους θρησκευτικούς ή πεποιθήσεων, συμπεριλαμβανομένων αυτών που στρέφονται κατά... Εβραίων..., να καταδικάζουν τη βία και τις διακρίσεις λόγω θρησκείας και να προσπαθούν να προστατεύουν, αλλά και να προλαμβάνουν επιθέσεις κατά ατόμων ή ομάδων, οι οποίες συνιστούν παραβίαση της ελευθερίας της σκέψης, της συνείδησης, της θρησκείας ή της πίστης.
- να προάγουν το διάλογο μεταξύ θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων κοινοτήτων και κυβερνητικών φορέων, και να συμπεριληφθούν, όπου χρειάζεται, ζητήματα που αφορούν στη χρήση τόπων λατρείας και άλλων θρησκευτικών ιδιοκτησιών και
- να υιοθετήσουν πολιτικές που προάγουν το σεβασμό, αλλά και την προστασία των τόπων και χώρων λατρείας, των θρησκευτικών μνημείων, των κοιμητηρίων και των ιερών από βανδαλισμούς και καταστροφές». ³²

Με τη Διακήρυξη του 2014 της Υπουργικής Συνόδου της Βασιλείας περί ενίσχυσης των προσπαθειών καταπολέμησης του αντισημιτισμού, τα κράτη-μέλη εξέφρασαν τον «προβληματισμό τους απέναντι στην ανησυχητική αύξηση του αριθμού των αντισημιτικών περιστατικών που εξακολουθούν να παρατηρούνται στον ΟΑΣΕ και συνεχίζουν να αποτελούν πρόκληση για την ασφάλεια και τη σταθερότητα». Η Υπουργική Σύνοδος, επίσης, απέρριψε και καταδίκασε «τα φαινόμενα αντισημιτισμού,

31 Απόφαση Υπουργικής Συνόδου ΟΑΣΕ 9/09, «Η Καταπολέμηση των Εγκλημάτων Μίσους», Αθήνα, 2 Δεκεμβρίου 2009, <<http://www.osce.org/cio/40695?download=true>>.

32 Απόφαση Υπουργικής Συνόδου Κιέβου 3/13, *όπ. π.*, υποσημείωση 2.

μισαλλοδοξίας και διακρίσεων σε βάρος των Εβραίων». Η Υπουργική Σύνοδος κάλεσε τις χώρες-μέλη του ΟΑΣΕ να:

- «αυξήσουν τις προσπάθειες για να εφαρμόσουν τις δεσμεύσεις του ΟΑΣΕ που αφορούν στην παρακολούθηση των εγκλημάτων μίσους και τη συλλογή σχετικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων αυτών που το κίνητρο είναι ο αντισημιτισμός και
- να ερευνούν αποτελεσματικά, άμεσα και αμερόληπτα τις πράξεις βίας που υποκινεί ο αντισημιτισμός και να διώκουν τους υπεύθυνους».³³

Το Διεθνές Δίκαιο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τα πρότυπα του ΟΗΕ

Η Παγκόσμια Διακήρυξη για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου καθορίζει την καθολική προστασία των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.³⁴ Διάφορες εκδηλώσεις αντισημιτισμού υπονομεύουν, ή παραβιάζουν τις αρχές των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων που αναγράφονται στη Διακήρυξη, όπως την ανθρωπινή αξιοπρέπεια, την ελευθερία της θρησκείας ή της πίστης, και την αρχή της μη-διάκρισης. Σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι κυβερνήσεις αναλαμβάνουν την υποχρέωση του σεβασμού, της προστασίας και της εκπλήρωσης τους. Την υποχρέωση αυτή ανέλαβαν με την κύρωση διεθνών συνθηκών περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (ICCPR)³⁵ και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ECHR).³⁶ Η ευθύνη για σεβασμό συνεπάγεται πως τα κράτη τα ίδια δεν επιτρέπεται να περιορίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η υποχρέωση για προστασία σημαίνει ότι τα κράτη αναλαμβάνουν τη ρητή υποχρέωση προστασίας ατόμων και ομάδων από παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η υποχρέωση εκπλήρωσης για τήρηση του δικαιώματος συνεπάγεται πως οι κυβερνήσεις οφείλουν να αναλάβουν δυναμικές δράσεις για την καθολική προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.³⁷ Αυτές οι υποχρεώσεις είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με τις ευθύνες των κρατών που αφορούν στην αντιμετώπιση του αντισημιτισμού.

Οι διεθνείς συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα περιλαμβάνουν διατάξεις που σχετίζονται άμεσα με την αντιμετώπιση του αντισημιτισμού. Στο προοίμιο του ICCPR, για παράδειγμα, τονίζεται «η εγγενής αξιοπρέπεια του ανθρώπου» και το ιδανικό της «απελευθέρωσης από το φόβο», τα οποία πλήττονται, και τα δύο, από αντισημιτικές

33 Απόφαση Υπουργικής Συνόδου Βασιλείας 8/14, όπ. π., υποσημείωση 1.

34 Γενική Συνέλευση ΟΗΕ, «Παγκόσμια Διακήρυξη Δικαιωμάτων του Ανθρώπου», 10 Δεκεμβρίου 1948, 217 Α (III), <http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Documents/UDHR_Translations/eng.pdf>.

35 Γενική Συνέλευση ΟΗΕ, «Διεθνές Σύμφωνο Ατομικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων» (“International Covenant on Civil and Political Rights”), 16 Δεκεμβρίου 1966, <<http://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/ccpr.aspx>>.

36 Συμβούλιο της Ευρώπης, «Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών», 4 Νοεμβρίου 1950, <<http://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/0900001680063765>>

37 Γραφείο Υπάτου Αρμοστή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του ΟΗΕ, «Διεθνές Δίκαιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων», ohchr.org.<<http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/InternationalLaw.aspx>>.

επιθέσεις. Τόσο το ICCPR, όσο και η ECHR (ΕΣΔΑ), ενσωματώνουν την αρχή της μη-διάκρισης, συμπεριλαμβάνοντας ειδικά και τη μη-διάκριση για λόγους θρησκείας, στοιχείο-κλειδί στην αντιμετώπιση του αντισημιτισμού.

Τόσο το ICCPR (Άρθρο 6), όσο και η ΕΣΔΑ (Άρθρο 2), υποχρεώνουν τα κράτη να προστατεύουν δια νόμου το δικαίωμα στη ζωή. Οι διατάξεις αυτές έχουν ιδιαίτερη σημασία για τις χειρότερες μορφές αντισημιτικών επιθέσεων, εκείνες δηλαδή, που αφαιρούν ή απειλούν ζωές ατόμων.

Τα κράτη αναλαμβάνουν επίσης την υποχρέωση, σύμφωνα με το ICCPR (Άρθρα 18 και 27) και την ΕΣΔΑ (Άρθρο 9), του σεβασμού, της προστασίας και της εκπλήρωσης του καθολικού δικαιώματος στην ελευθερία της θρησκείας ή την πίστης. Η Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, η οποία λειτουργεί ως εποπτικός φορέας για το ICCPR, έχει καταστήσει σαφές ότι η ελευθερία της θρησκείας περιλαμβάνει ένα ευρύτατο φάσμα πράξεων, όπως την ανέγερση χώρων λατρείας, τη χρήση τελετουργιών τελετο και αντικειμένων, την ανάρτηση συμβόλων, τη τήρηση των αργιών, και τη δηλωτική ένδυση με χαρακτηριστικά ρούχα ή καλύμματα της κεφαλής.³⁸ Η υποχρέωση, που αναλαμβάνουν τα κράτη για την εκπλήρωση αυτών των δικαιωμάτων, ασφαλώς, ισχύει στην περίπτωση του Ιουδαϊσμού, όπως και για τις άλλες θρησκείες. Η Διακήρυξη για την Κατάργηση Κάθε Μορφής Μισαλλοδοξίας για λόγους Θρησκευτικών ή Πίστης ορίζει ότι τα κράτη πρέπει να «πάρουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την καταπολέμηση της μισαλλοδοξίας για λόγους θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων», γεγονός που υποδηλώνει την ευθύνη για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού.³⁹

Το Άρθρο 20.2 του ICCPR ορίζει ότι «οποιαδήποτε συνηγορία εθνικού, φυλετικού ή θρησκευτικού μίσους που συνιστά υποκίνηση σε διάκριση, εχθροπραξία ή βία θα απαγορεύεται από το νόμο». Η Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στο Γενικό Σχόλιο 22 σχετικά με το ICCPR, αναφέρει ότι η εν λόγω διάταξη αποτελεί σημαντική ασπίδα προστασίας από παραβιάσεις των δικαιωμάτων των θρησκευτικών μειονοτήτων, όπως και από πράξεις βίας ή διώξεις σε βάρος αυτών των ομάδων.⁴⁰ Ο Ειδικός Εισηγητής των Ηνωμένων Εθνών για Θέματα Ελευθερίας Θρησκείας ή Πεποιθήσεων επεσήμανε ότι «τα Κράτη σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο και τη νομολογία έχουν την υποχρέωση [...] να εγγυηθούν τα δικαιώματα των μειονοτήτων στην ελευθερία της θρησκείας και στην άσκηση αυτής εντός διεθνώς συμπεφωνημένων ορίων. Το Κράτος διατηρεί την ευθύνη ακόμη και όταν τις παραβάσεις διαπράττουν μη-κρατικές οντότητες, όπως εξτρεμιστικές οργανώσεις. Επιβάλλεται, επίσης, τα κράτη να διαμορφώσουν αυτές

38 Επιτροπή ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, «Γενικό Σχόλιο 22, Άρθρο 18 (48η Σύνοδος, 1993)», umn.edu, <<http://hrllibrary.umn.edu/gencomml/hrcom22.htm>>.

39 Γενική Συνέλευση ΟΗΕ, Ψήφισμα 36/55, «Διακήρυξη ΟΗΕ για την Κατάργηση κάθε Μορφής Μισαλλοδοξίας και Διακρίσεων λόγω Θρησκείας ή Πίστης» παρ. 4, 25 Νοεμβρίου 1981, <<http://www.un.org/docu-ments/ga/res/36/a36r055.htm>>. Καθώς πρόκειται για ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης, η Διακήρυξη δεν είναι νομικός δεσμευτική για τα κράτη, αν και θεσπίζει τα διεθνή πρότυπα για δράση.

40 *Ομοίως*, παράγραφος 9.

τις συνθήκες που προάγουν την ταυτότητα, συμπεριλαμβανομένης της θρησκευτικής ταυτότητας, των μειονοτήτων».⁴¹

Σύμφωνα με το Άρθρο 2.3 του ICCPR και το Άρθρο 13 της ΕΣΔΑ τα κράτη υποχρεούνται, επίσης, να διασφαλίζουν την παροχή αποτελεσματικών ενδίκων μέσων σε όσους έχουν παραβιαστεί τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η Διακήρυξη του ΟΗΕ των Βασικών Αρχών Δικαιοσύνης των θυμάτων Εγκληματικότητας και Κατάχρησης Εξουσίας⁴² αναφέρει ότι τα θύματα εγκληματικών ενεργειών –ανάμεσά τους θα συγκαταλέγονται και θύματα αντισημιτικών εγκλημάτων– πρέπει να:

- Αντιμετωπίζονται με συμπόνοια και σεβασμό της αξιοπρέπειάς τους
- Έχουν δικαίωμα πρόσβασης στους μηχανισμούς της δικαιοσύνης και σε άμεση αποκατάσταση, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, για τη βλάβη που υπέστησαν, και
- Λαμβάνουν τη δέουσα συνδρομή και βοήθεια καθ' όλη τη διάρκεια της νομικής διαδικασίας.

Επιπρόσθετα, η Διακήρυξη αναφέρει ότι τα θύματα πρέπει να λαμβάνουν αποζημίωση. Εφόσον η αποζημίωση δε διατίθεται στο αμέριστο από το δράστη ή άλλες πηγές, τα κράτη πρέπει να προσπαθούν να καταβάλουν οικονομική αποζημίωση στα θύματα και τις οικογένειές τους. Η Διακήρυξη περιλαμβάνει και άλλες διατάξεις που μπορεί να έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την αντιμετώπιση του αντισημιτισμού, όπως:

- Στελέχη της αστυνομίας, δικαιοσύνης, υγειονομικών και κοινωνικών υπηρεσιών και λοιποί εργαζόμενοι θα πρέπει να εκπαιδευτούν, ώστε να είναι ευαισθητοποιημένοι απέναντι στις ανάγκες των θυμάτων και να γνωρίζουν καλά τις κατευθυντήριες γραμμές για να παρέχουν άμεσα βοήθεια
- Σε θέματα παροχής υπηρεσιών και συνδρομής θυμάτων, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί σε εκείνους που αντιμετωπίζουν ειδικές ανάγκες εξαιτίας της φύσεως της βλάβης που υπέστησαν.

Τα κράτη αναλαμβάνουν και ευθύνες πρόληψης της εγκληματικότητας, αν και οι περισσότερες εξ αυτών αναφέρονται σε διεθνείς συμβάσεις και συνθήκες δικαιωμάτων

41 Ειδικός Εισηγητής ΟΗΕ για τις Θρησκευτικές Ελευθερίες, «Προσωρινή Έκθεση Ειδικού Εισηγητή της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σχετικά με την κατάργηση κάθε μορφής μισαλλοδοξίας και διακρίσεων βασισμένων σε θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις» ("Interim report by the Special Rapporteur of the Commission on Human Rights on the elimination of all forms of intolerance and of discrimination based on religion or belief", 8 Σεπτεμβρίου 2000, παρ. 138, σ. 29, <http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A%2F55%2F280&Submit=Search&Lang=E>.

42 Γενική Συνέλευση ΟΗΕ, Ψήφισμα 40/34, Διακήρυξη Βασικών Αρχών Δικαιοσύνης για Θύματα Εγκληματικότητας και Κατάχρησης Εξουσίας ("Declaration of Basic Principles of Justice for Victims of Crime and Abuse of Power"), 29 Νοεμβρίου 1985, <<http://www.un.org/documents/ga/res/40/a40r034.htm>>.

του ανθρώπου. Οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΗΕ για την Πρόληψη του Εγκλήματος⁴³ προχωρούν σε συστάσεις αποτελεσματικής πρόληψης της εγκληματικότητας, οι οποίες περιλαμβάνουν τα εξής:

- «Αποτελεί ευθύνη όλων των βαθμίδων της κυβέρνησης η δημιουργία, διατήρηση και προώθηση πλαισίου εντός του οποίου, οι αρμόδιοι κυβερνητικοί φορείς και το σύνολο της κοινωνίας των πολιτών είναι σε θέση να διαδραματίσουν καλύτερα το δικό τους ρόλο με σκοπό την πρόληψη της εγκληματικότητας.
- 'Η πρόληψη του εγκλήματος' περιλαμβάνει την αντιμετώπιση του φόβου του εγκλήματος.
- Η συμμετοχή της κοινωνίας και οι συνέργειες αποτελούν σημαντικά στοιχεία της έννοιας της πρόληψης του εγκλήματος.
- Οι στρατηγικές πρόληψης πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ειδικότερες ανάγκες των ευάλωτων μελών της κοινωνίας.
- Η ενεργός συμμετοχή των κοινοτήτων και λοιπών τμημάτων της κοινωνίας των πολιτών αποτελούν θεμελιώδες στοιχείο της πρόληψης της εγκληματικότητας.
- Οι κυβερνητικές δομές πρέπει να ενθαρρύνουν τις συνεργασίες με τις ΜΚΟ για την καταπολέμηση του εγκλήματος και
- Οι κυβερνήσεις πρέπει να ενισχύουν την ικανότητα των κοινοτήτων να ανταποκρίνονται στις ανάγκες που προκύπτουν».

II. Κύριες αρχές

Οι ακόλουθες αρχές πρέπει να διέπουν τις κυβερνητικές αντιδράσεις σε αντισημιακά εγκλήματα μίσους και τη διαχείριση των αναγκών ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων. Οι προσεγγίσεις των κρατών-μελών του ΟΑΣΕ σε θέματα αντιμετώπισης αντισημιακών εγκλημάτων μίσους και προκλήσεων ασφαλείας πρέπει να φέρουν τα εξής χαρακτηριστικά:

1. Με βάση τα δικαιώματα

Μια προσέγγιση βασισμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα είναι ένα εννοιολογικό πλαίσιο θεμελιωμένο σε πρότυπα διεθνών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και προσανατολισμένο στην προώθηση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.⁴⁴ Σχετικά με τον αντισημιτισμό, μια τέτοια προσέγγιση αναγνωρίζει ότι οι εκδηλώσεις του αντισημιτισμού προκαλούν, υπονομεύουν ή παραβιάζουν θεμελιώδεις αρχές των ανθρωπίνων

43 Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο-ECOSOC, Ψήφισμα 2002/13, Κατευθυντήριες Γραμμές ΟΗΕ για την Πρόληψη του Εγκλήματος, ("The United Nations Guidelines for the Prevention of Crime, Economic and Social Council"), 2002, παράρτημα, <<https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/crimeprevention/resolution2002-13.pdf>>.

44 Γραφείο του Υπάτου Αρμοστή του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, «Συχνές Ερωτήσεις περί μιας Προσέγγισης της Αναπτυξιακής Συνεργασίας βασισμένης στα Ανθρώπινα Δικαιώματα» ("Frequently Asked Questions on a Human Rights-Based Approach to Development Cooperation"), Νέα Υόρκη και Γενεύη, 2006, σ. 15, <<http://www.ohchr.org/Documents/Publications/FAQen.pdf>>.

δικαιωμάτων, όπως την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την ελευθερία της θρησκείας ή πίστης, και τη μη-διάκριση. Η μάχη κατά του αντισημιτισμού είναι αναπόσπαστο κομμάτι της προαγωγής και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ατόμων και των κοινοτήτων που έχουν υποστεί τις συνέπειες του..

Μια προσέγγιση βασισμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα για την αντιμετώπιση των προκλήσεων ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων, επομένως, πρέπει να βασίζεται στην κατανόηση του γεγονότος ότι τα κράτη-μέλη του ΟΑΣΕ είναι υποχρεωμένα να προστατεύουν τις θρησκευτικές κοινότητες από επιθέσεις σύμφωνα με τις διάφορες διεθνείς νομικές διατάξεις, όπως προαναφέρθηκε. Μια τέτοια προσέγγιση εξασφαλίζει ότι το σύνολο των μέτρων που σχεδιάζονται για την αντιμετώπιση αντισημιτικών επιθέσεων, εναρμονίζεται απολύτως με τα διεθνή πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τους σχετικούς κανόνες.

2. Εστίαση στα θύματα

Τα κράτη-μέλη του ΟΑΣΕ έχουν υιοθετήσει μια προσέγγιση εστιασμένη στα θύματα για την αντιμετώπιση εγκλημάτων μίσους και διακρίσεων.⁴⁵ Μια τέτοια προσέγγιση θέτει στο επίκεντρο το θύμα του αντισημιτικού εγκλήματος μίσους, αναγνωρίζει τη βιωματική εμπειρία του θύματος, ενώ αποδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα στις ανάγκες και στα δικαιώματά του. Δίνει, επίσης, ιδιαίτερη έμφαση στις επιπτώσεις που έχουν τα αντισημιτικά εγκλήματα μίσους σε άτομα και εβραϊκές κοινότητες. Ακόμη και όταν ο στόχος του αντισημιτικού εγκλήματος είναι περιουσιακά στοιχεία, το μήνυμα που εκπέμπεται, έχει αποδέκτη το σύνολο της κοινωνίας.

Επιπλέον, τα Ηνωμένα Έθνη έχουν αναγνωρίσει τη σημασία μιας προσέγγισης εστιασμένης στο θύμα, προκειμένου να προλαμβάνονται οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ο Ύπατος Αρμοστής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, για παράδειγμα, έχει προτείνει τη θέσπιση διατάξεων που παρέχουν αποτελεσματικά μέσα στα θύματα και έχει υπογραμμίσει τη σημασία της δημιουργίας αποτελεσματικών μηχανισμών εποπτείας, ώστε να ελέγχονται τελεσμένες και δυνητικές παραβάσεις.⁴⁶

Επιπλέον, η Οδηγία 2012/29/EU της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ορίζει τα ελάχιστα πρότυπα για τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία των θυμάτων των εγκληματικών ενεργειών αναφέρει ότι τα θύματα θα πρέπει να έχουν τη δέουσα προστασία, υποστήριξη και πρόσβαση στη δικαιοσύνη.⁴⁷

3. Χωρίς διακρίσεις

Σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τα κράτη υποχρεούνται να εξασφαλίζουν ότι όλοι οι άνθρωποι εντός της επικράτειάς τους και

45 Απόφαση Υπουργικής Συνόδου Αθηνών 9/09, *όπ. π.*, υποσημείωση 31.

46 Ύπατος Αρμοστής του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, "The Role of Prevention in the Promotion and Protection of Human Rights", A/HRC/30/20, 16 Ιουλίου 2015.

47 «Οδηγία 2012/29/ΕΕ του ΕΚ και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 με την οποία θεσπίστηκαν τα ελάχιστα πρότυπα σχετικά με τα δικαιώματα, τη στήριξη και την προστασία των θυμάτων εγκληματικών ενεργειών», και η οποία αντικαθιστά την Απόφαση-Πλαίσιο 2001/220/ΔΕΥ», 25 Οκτωβρίου 2012, <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=O-J:L:2012:315:0057:0073:EN:PDF>>.

στη δικαιοδοσία τους μπορούν να απολαμβάνουν τα ανθρώπινα δικαιώματα χωρίς οποιαδήποτε διάκριση ή διαχωρισμό.⁴⁸ Το κράτος, επομένως, καλείται να εξασφαλίσει ότι οι κυβερνητικοί αξιωματούχοι δεν εμπλέκονται σε ενέργειες που συνιστούν προκατάληψη, διάκριση ή παράλειψη, κατά ατόμων ή εβραϊκών κοινοτήτων. Θα ήταν ασυμβίβαστη με την αρχή της μη-διάκρισης η άρνηση προστασίας των εβραϊκών κοινοτήτων για λόγους προκατάληψης προς τους Εβραίους, ή η αποτυχία αναγνώρισης, καταγραφής και καταγγελίας αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους από προκατάληψη για τους Εβραίους, ή η αμφισβήτηση της αξιοπιστίας του θύματος, εβραϊκής καταγωγής από προκατάληψη για τους Εβραίους.

4. Συμμετοχικότητα

Είναι θεμελιώδες να ακούγεται η φωνή των θυμάτων του αντισημιτισμού όταν σχεδιάζονται οι πολιτικές των κυβερνήσεων κατά των αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους και όταν αποτιμώνται οι ανάγκες ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων. Οι κύριοι εμπλεκόμενοι και ενδιαφερόμενοι, οι οποίοι υφίστανται τις συνέπειες των αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους και των απειλών ασφαλείας, πρέπει να διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στο σχεδιασμό και τη βελτίωση των πολιτικών, ανταλλάσσοντας εμπειρίες, συζητώντας τις ανάγκες τους και σχολιάζοντας τα σχέδια μέτρων και τα συναφή σχέδια δράσεων. Οι «φωνές» που θα προσκληθούν να συμμετάσχουν σε αυτήν τη διαδικασία, πρέπει να είναι πολλές και διαφορετικές, να εκπροσωπούν ένα ευρύ φάσμα εμπλεκόμενων που θα προσφέρει εξίσου βήμα σε γυναίκες και άνδρες, θα καλύπτει όλες τις ηλικιακές ομάδες και θα λαμβάνει υπόψη όλες τις απόψεις.

5. Συναντίληψη

Σημείο εκκίνησης στο σχεδιασμό απαντήσεων από τις κυβερνήσεις και την κοινωνία των πολιτών, θα πρέπει να αποτελέσει η παραδοχή ότι ο αντισημιτισμός αποτελεί κοινό πρόβλημα. Και ενώ οι σημαντικότερες επιπτώσεις του αντισημιτισμού αφορούν στις ζωές των Εβραίων, το πρόβλημα θα πρέπει να το αναγνωρίζουν και να το διαχειριστούν οι κοινωνίες στο σύνολό τους και όχι μόνο η κοινότητα που στοχοποιείται. Η αντιμετώπιση του αντισημιτισμού αποτελεί ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων που απασχολεί εξίσου και από κοινού ένα φάσμα, κυβερνητικών και μη, εμπλεκόμενων φορέων. Οι ισχυρές συμμαχίες, που συνδυάζουν πλειάδα ομάδων από την κοινωνία των πολιτών μέχρι επίσημους φορείς, βρίσκονται σε καλύτερη θέση να καταπολεμήσουν τον αντισημιτισμό ως ειδική πρόκληση, η οποία μπορεί να αντιμετωπισθεί μαζί με άλλες κοινές ανησυχίες, όπως ο ρατσισμός και η ξενοφοβία.

6. Συνεργατικότητα

Η αρχή της συνεργατικότητας αποτελεί σημαντικό πυλώνα σε κάθε προσπάθεια αντιμετώπισης προκατάληψης και απάντησης σε εγκλήματα μίσους. Οι διάφοροι εμπλεκόμενοι και ενδιαφερόμενοι, ιδίως οι ειδικοί της κυβέρνησης και της εβραϊκής κοινότητας, μπορούν να αξιοποιήσουν ο ένας την εμπειρία του άλλου και να ενώσουν τις δυνάμεις τους, εξετάζοντας το πρόβλημα από διαφορετικές οπτικές γωνίες, σε διεθνές, εθνικό και τοπικό επίπεδο. Η δημιουργία διαύλων επικοινωνίας, ο συντονισμός και η

48 Βλ. για παράδειγμα, ICCPR, Άρθρο 2.1 και ECHR, Άρθρο 14.

συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών πρέπει να εντάσσονται σε κάθε κυβερνητική πολιτική που χαράσσεται για την ανταπόκριση σε αντισημιτικά εγκλήματα μίσους και την κάλυψη των αναγκών ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων.

7. Ενσυναίσθηση

Η αντιμετώπιση του αντισημιτισμού με ενσυναίσθηση αναγνωρίζει την ευαλωτότητα των ατόμων εβραϊκής καταγωγής και επιβεβαιώνει τα βιώματά τους ως θυμάτων. Ένας δρόμος που μοιάζει ασφαλής σε έναν μη-Εβραίο, ενδέχεται να εγκυμονεί απειλή ασφαλείας για κάποιον που μπορεί να ταυτοποιηθεί ως Εβραίος. Δείχνοντας ενσυναίσθηση, αναγνωρίζεται και επιχειρείται η κατανόηση του αισθήματος της ανασφάλειας και της ευαλωτότητας που ενδεχομένως νιώθουν οι Εβραίοι σε σχέση με τις αντισημιτικές επιθέσεις.

Οι αντισημιτικές επιθέσεις έχουν συναισθηματικές επιπτώσεις στα θύματα, στις οικογένειές τους και στις κοινότητες τους. Όταν αντιμετωπίζουν μια επίθεση, οι αρχές πρέπει να λάβουν υπόψη την οπτική όσων στοχοποιήθηκαν και θυματοποιήθηκαν. Πρέπει να κατανοήσουν ότι το εν λόγω αντισημιτικό έγκλημα μίσους είναι απλώς το πιο πρόσφατο, μεταξύ πολλών άλλων τρόπων, με τους οποίους το θύμα βίωσε τον αντισημιτισμό. Η εκπαίδευση και τα μέτρα ευαισθητοποίησης των κρατικών αξιωματούχων μπορούν να τους προσφέρουν την ευκαιρία να μάθουν περισσότερα σχετικά με τις συνέπειες του αντισημιτισμού στις ζωές των θυμάτων.

8. Ευαισθησία ως προς το φύλο

Τα κυβερνητικά μέτρα αντιμετώπισης των αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους και των αναγκών ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση του φύλου. Θα πρέπει να επιδιώκουν την ισότιμη αντιμετώπιση ανδρών και γυναικών και να επιδεικνύουν τη δέουσα μέριμνα για τις επιπτώσεις των όποιων μέτρων στα δυο φύλα. Έχει σημασία να λαμβάνεται υπόψη η πιθανή διαφορετική εμπειρία των αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους εναντίον ανδρών και γυναικών, όπως και των συνέπειών τους. Επίσης, κάποια εγκλήματα μίσους μπορεί να έχουν κίνητρα, τόσο με έμφυλες όσο και με αντισημιτικές προκαταλήψεις. Επιπλέον, κάποιες είδη αντισημιτικών αδικημάτων μπορεί να διαπράττονται συχνότερα σε βάρος ανδρών παρά γυναικών, ή και το αντίστροφο.

9. Διαφάνεια

Οι κυβερνήσεις πρέπει να καταδεικνύουν με σαφήνεια και διαφάνεια τον τρόπο με τον οποίο σκοπεύουν να αντιμετωπίσουν τον αντισημιτισμό και τα αντισημιτικά εγκλήματα μίσους. Μία μέθοδος διαφάνειας των προσπαθειών των κυβερνήσεων είναι η κοινοποίηση των σχεδίων δράσης και εκθέσεων τόσο στις εμπλεκόμενες κοινότητες, όσο και στο ευρύτερο κοινό. Η διαθεσιμότητα των δεδομένων για τα εγκλήματα μίσους σε προσβάσιμα αρχεία αποτελεί ένα ακόμη στοιχείο διαφάνειας. Οι τακτικές διαβουλεύσεις μεταξύ των διωκτικών αρχών και των εβραϊκών κοινοτήτων, και μάλιστα σε τοπικό επίπεδο, μπορούν να εξασφαλίσουν τη διαφάνεια των στρατηγικών της αστυνομίας και ταυτόχρονα την πληρέστερη ενημέρωση των στοχοποιημένων κοινοτήτων σχετικά με τον σχεδιασμό και τις εξελίξεις. Κάτι τέτοιο μπορεί να περιλαμβάνει την ανταλλαγή

εκθέσεων αξιολόγησης των απειλών με τις εβραϊκές κοινότητες. Οι διαβουλεύσεις, επίσης, επιτρέπουν στις κοινότητες να συνεισφέρουν με τις δικές τους παρατηρήσεις και να συμμετέχουν ενεργά, ώστε η αντιμετώπιση των εγκλημάτων μίσους από τις κυβερνήσεις να γίνει πιο αποτελεσματική. Η διαφάνεια αποτελεί, και αυτή, μια βασική αρχή που διέπει τις προσπάθειες συνεργασίας της κυβέρνησης με την κοινωνία των πολιτών, ώστε η αύξηση των καταγγελιών εγκλημάτων μίσους να αποτελέσει ένα βήμα για την πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος.

10. Ολιστική προσέγγιση

Οι χώρες του ΟΑΣΕ έχουν αναγνωρίσει τη σημασία μιας συνολικότερης προσέγγισης για την αντιμετώπιση της μισαλλοδοξίας, συμπεριλαμβανομένου του αντισημιτισμού.⁴⁹ Μέσα από αυτό το πρίσμα, είναι σαφές ότι η αντιμετώπιση τόσο των αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους, όσο και των προκλήσεων ασφαλείας, που αντιμετωπίζουν οι εβραϊκές κοινότητες, αποτελεί μόνο μέρος της συνολικής λύσης. Εξίσου σημαντικά στοιχεία για μια μακροπρόθεσμη λύση αποτελεί η επένδυση σε εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες πρόληψης του αντισημιτισμού και η δημιουργία συμπράξεων με την κοινωνία των πολιτών. Ένα τόσο σύνθετο πρόβλημα, όπως ο αντισημιτισμός, απαιτεί μια συνολική και ολιστική προσέγγιση.

Επιπλέον, η καταπολέμηση του αντισημιτισμού πρέπει να αποτελέσει μέρος μιας ευρύτερης, ολιστικής προσέγγισης για την αντιμετώπιση όλων των μορφών μισαλλοδοξίας και διακρίσεων. Η αναγνώριση και η ενεργός ενασχόληση συγκεκριμένα με την ιστορία και τις σύγχρονες εκδηλώσεις του αντισημιτισμού θα πρέπει να ιδωθεί και να αξιοποιηθεί ως μέσο προαγωγής της ελευθερίας και της αξιοπρέπειας όλων των ανθρώπων. Η εστίαση στον αντισημιτισμό δε συνεπάγεται την εγκατάλειψη της ολιστικής προσέγγισης των ευρύτερων προβλημάτων της μισαλλοδοξίας και των διακρίσεων. Παράλληλα, πολλές από τις πτυχές μιας αποτελεσματικής κυβερνητικής πολιτικής κατά των αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους μπορούν, επίσης, να εφαρμοστούν και για εγκλήματα μίσους, που πηγάζουν από άλλες προκαταλήψεις.

III. Πρακτικά βήματα

1. Παραδοχή του προβλήματος

Σημείο εκκίνησης για να εξασφαλίσουν οι κυβερνήσεις την κάλυψη των αναγκών ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων και να διαχειριστούν αποτελεσματικά τα αντισημιτικά εγκλήματα μίσους είναι η παραδοχή ότι ο αντισημιτισμός αποτελεί πρόκληση για τη σταθερότητα και την ασφάλεια και ότι τα περιστατικά αντισημιτισμού χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης. Αυτή η παραδοχή πρέπει να εδράζεται στην κατανόηση των διαφόρων τρόπων με τους οποίους εκδηλώνεται ο αντισημιτισμός.

Η κοινωνία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των ακαδημαϊκών ειδικών και των ερευνητών, μπορεί να συνδράμει τις κυβερνήσεις προσφέροντας ανεξάρτητες συμβουλευτικές υπηρεσίες και στοιχεία σχετικά με την επικράτηση και τις εκδηλώσεις

49 Απόφαση Υπουργικής Συνόδου Μαδρίτης, 10/07 Madrid, όπ. π., υποσημείωση 27.

του αντισημιτισμού, και προτείνοντας αποτελεσματικούς τρόπους περιορισμού τους. Αναγνωρίζοντας επίσημα το πρόβλημα, οι κυβερνήσεις καθιστούν σαφές ότι δεν αποτελεί ευθύνη των εβραϊκών κοινοτήτων η πρόληψη και αντιμετώπιση του αντισημιτισμού. Η επίσημη αναγνώριση, παράλληλα, μπορεί να ενθαρρύνει την εβραϊκή κοινότητα να μοιραστεί τους προβληματισμούς της για τον αντισημιτισμό.

Σύσταση:

Ενώ οι κυβερνήσεις μπορεί να παραδέχονται το πρόβλημα του αντισημιτισμού, υπάρχουν φορές που δε διαθέτουν τα κατάλληλα δεδομένα, ώστε να παράσχουν μια εμπειρισταωμένη απάντηση. Οι κυβερνήσεις θα μπορούσαν να χρηματοδοτήσουν έρευνες, ώστε να αποκτήσουν αξιόπιστα στατιστικά δεδομένα για τη διάδοση του αντισημιτισμού και των τρόπων καταπολέμησής του.

Παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών:

Σύμφωνα με το νορβηγικό Σχέδιο Δράσης για την Καταπολέμηση του Αντισημιτισμού της περιόδου 2016-2020, το αρμόδιο «Υπουργείο Τοπικής Αυτοδιοίκησης & Εκσυγχρονισμού» πρόκειται να διαθέσει κονδύλια σε ένα ερευνητικό πρόγραμμα για τον αντισημιτισμό και τη ζωή των Εβραίων, σήμερα, στη Νορβηγία. Ο στόχος είναι η ενδυνάμωση της σχετικής έρευνας για το θέμα». ⁵⁰

Στη Γερμανία, μετά από απόφαση της Μπούντενσταγκ, συγκροτήθηκε ανεξάρτητη ομάδα εμπειρογνομόνων, ώστε να καταπολεμηθεί ο αντισημιτισμός και να προστατευθεί ο εβραϊκός τρόπος ζωής στη χώρα. Η ομάδα αυτή συνέταξε αναλυτική έκθεση των εκδηλώσεων του αντισημιτισμού στη Γερμανία, εξήγησε τις διαβαθμίσεις του και προχώρησε σε συστάσεις περί ανάληψης κυβερνητικής δράσης. Οι προτάσεις των ειδικών εμπειρογνομόνων βοηθούν την ομοσπονδιακή κυβέρνηση να εφαρμόσει πολιτικές καταπολέμησης του αντισημιτισμού. ⁵¹

Η αναγνώριση του γεγονότος ότι ο αντισημιτισμός αποτελεί πρόκληση μπορεί επίσης να λειτουργήσει ως βάση κριτικής ανασκόπησης και αξιολόγησης των υπάρχοντων μηχανισμών πρόληψης και αντιμετώπισης.

50 «Σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού 2016-2020», Υπουργείο Τοπικής Αυτοδιοίκησης & Εκσυγχρονισμού, Δεκέμβριος 2016, <<https://www.regjeringen.no/contentassets/dd258c081e6048e2ad0ca-c9617abf778/action-plan-against-antisemitism.pdf>>.

51 “Expertenkreis Antisemitismus” [Εμπειρογνώμονες σε θέματα αντισημιτισμού], bmi.bund.de, <http://www.bmi.bund.de/DE/Themen/Gesellschaft-Verfassung/Gesellschaftlicher-Zusammenhalt/Expertenkreis%20Antisemitismus/expertenkreis-antisemitismus_node.html>.

Η παραδοχή του προβλήματος μπορεί να προκαλέσει μία συζήτηση για τα επιπρόσθετα βήματα που πρέπει να γίνουν έτσι ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων και να υπάρξει πιο αποτελεσματική ανταπόκριση στα αντισημιτικά εγκλήματα μίσους.

Έχει σημασία όλες οι κρατικές αρχές όλων των βαθμίδων να αναγνωρίσουν το πρόβλημα. Κι ενώ οι αστυνομικοί πιθανότατα θα είναι εκείνοι που πρώτοι θα ανταποκριθούν μετά από μια αντισημιτική επίθεση, μία ολιστική απάντηση θα απαιτούσε ανάληψη δράσης από τους δημόσιους λειτουργούς και τους πολιτικούς αρχηγούς.

«Ο αντισημιτισμός θα χτυπηθεί ανεξαιρέτως, όπου κι αν εντοπιστεί». - Amber Rudd, Υπουργός Εσωτερικών Ηνωμένου Βασιλείου

Σε κάποιες χώρες του ΟΑΣΕ, τα μέλη των εθνικών κοινοβουλίων πρωταγωνίστησαν σε αυτήν την προσπάθεια, βάζοντας ψηλά στην εθνική ημερήσια διάταξη τις προκλήσεις που αφορούν τον αντισημιτισμό, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων ασφαλείας. Άλλα κράτη-μέλη του ΟΑΣΕ έθεσαν το συγκεκριμένο θέμα σε προτεραιότητα και συγκρότησαν διακυβερνητικές ομάδες εργασίας που ασχολούνται με τις διαφορετικές πτυχές της εν λόγω πρόκλησης και διασφαλίζουν το συντονισμό και την οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ εβραϊκών κοινοτήτων, πολιτικών αντιπροσώπων και δημοσίων υπαλλήλων. Μια ακόμη επιλογή αποτελεί η δημιουργία ενός μόνιμου φόρουμ με τη συμμετοχή κρατικών αξιωματούχων, των υπηρεσιών ασφαλείας, της κοινωνίας των πολιτών και των επικεφαλής των κοινοτήτων, ώστε να αναδειχθούν οι ανησυχίες και οι προβληματισμοί που αφορούν στον αντισημιτισμό.

«Οι χώρες του ΟΑΣΕ έχουν δεσμευθεί να υλοποιήσουν μια σειρά από δράσεις για την αντιμετώπιση του αντισημιτισμού και να καλλιεργήσουν ένα ασφαλές περιβάλλον από το οποίο θα απουσιάζει κάθε μορφή αντισημιτικής βίας. Για το σκοπό αυτό, έχει σημασία οι επικεφαλής των κυβερνήσεων να εκφράζονται σθεναρά και άμεσα κάθε φορά που παρατηρούνται περιστατικά αντισημιτικής φύσης και άλλα εγκλήματα μίσους. Από τη θέση τους είναι οι πλέον κατάλληλοι να μεταφέρουν στους πολίτες το μήνυμα ότι ο αντισημιτισμός και οι λοιπές μορφές μισαλλοδοξίας καμία θέση δεν έχουν εντός των κοινωνιών μας».

- Doris Barnett, Μέλος της Μπούντεσταγκ, Ταμίας Κοινοβουλευτικής Διάσκεψης ΟΑΣΕ

Υπάρχουν πολλοί άλλοι τρόποι με τους οποίους οι κυβερνήσεις και τα μέλη των κοινοβουλίων μπορούν να διαχειριστούν τις προκλήσεις που συνδέονται με τον αντισημιτισμό. Θα μπορούσαν:

- Να επισημάνουν ότι ο αντισημιτισμός μπορεί να εκφράζεται υπόρρητα και με δυσδιάκριτους τρόπους και να φροντίζουν, ώστε τέτοια φαινόμενα να εντοπίζονται, να δημοσιοποιούνται και να καταδικάζονται.

- Να αναθέσουν σε ακαδημαϊκούς και ερευνητές να γνωμοδοτήσουν και να συντάξουν προτάσεις και συστάσεις ως εμπειρογνώμονες, για την καλύτερη δυνατή κατανόηση του προβλήματος από την εκάστοτε κυβέρνηση.
- Να αντιληφθούν ότι οι εβραϊκές κοινότητες αποτελούν στόχο τρομοκρατών και ότι οι εβραϊκές κοινότητες και οι εβραϊκοί φορείς συμπεριλαμβάνονται σε καταλόγους πιθανών ήπιων στόχων για τρομοκρατικές επιθέσεις.
- Να υιοθετήσουν ένα νομικό πλαίσιο που θα επιτρέπει στις κυβερνήσεις να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τις προκλήσεις ασφαλείας που αντιμετωπίζουν οι εβραϊκές κοινότητες σε μια από κοινού συνεργασία.

Η επιτροπή για την καταπολέμηση της μισαλλοδοξίας και του ρατσισμού του Συμβουλίου της Ευρώπης συνιστά στις κυβερνήσεις των κρατών-μελών τα εξής:

- Να δοθεί υψηλή προτεραιότητα στην καταπολέμηση του αντισημιτισμού λαμβάνοντας όλα τα αναγκαία μέτρα για την καταπολέμηση κάθε εκδήλωσης του, ανεξαρτήτως προέλευσης.
- Να διασφαλιστεί ότι πράξεις που έχουν ως στόχο την καταπολέμηση του αντισημιτισμού θα συγκαταλέγονται πάντα μεταξύ των δράσεων που στοχεύουν στην καταπολέμηση του ρατσισμού.
- Να εξασφαλίζεται ότι ο αγώνας κατά του αντισημιτισμού αφορά σε όλα τα επίπεδα της διοίκησης (εθνικό, περιφερειακό και τοπικό) και να διευκολύνεται η συμμετοχή ενός ευρύτατου φάσματος φορέων από διαφορετικά διαφορετικά τμήματα της κοινωνίας (πολιτικοί, νομικοί, οικονομικοί, θρησκευτικοί, εκπαιδευτικοί φορείς) σε αυτές τις προσπάθειες.⁵²

Η συμμετοχή σε διάλογο με τις εβραϊκές κοινότητες, για τις απειλές ασφαλείας και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν, είναι ένας άλλος τρόπος δηλωτικός της επίγνωσης που έχουν οι κυβερνήσεις σχετικά με τη στοχοποίηση και τις επιθέσεις στο παρελθόν εναντίον εβραϊκών ιδρυμάτων και κοινοτήτων, και επομένως της ανάγκης για προστασία.

2. Αποτίμηση κινδύνων ασφαλείας και πρόληψη επιθέσεων

Μια διαδικασία συνεργασίας στην οποία συμμετέχει η εβραϊκή κοινότητα είναι και η πλέον αποτελεσματική προσέγγιση για την αξιολόγηση των κινδύνων που διατρέχει η κοινότητα, αλλά και για την πρόληψη επιθέσεων. Η δημιουργία διαύλων επικοινωνίας είναι σημαντική, όχι μόνο προκειμένου να υπάρξει αποτελεσματική ανταλλαγή στοιχείων και πληροφοριών σχετικά με πιθανές απειλές, αλλά και για να αναπτυχθούν μακροπρόθεσμες στρατηγικές.

Οι ισχυροί δίαυλοι επικοινωνίας είναι ζωτικής σημασίας και σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Η διαφάνεια στην ανταλλαγή στοιχείων και πληροφοριών θα βοηθήσει

52 ECRI, Σύσταση Γενικής Πολιτικής 9, «Ο αγώνας κατά του αντισημιτισμού», 25 Ιουνίου 2004, <https://www.coe.int/t/dghl/monitoring/ecri/activities/GPR/EN/Recommendation_N9/Rec.09%20en.pdf>.

την οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ αξιωματούχων και μελών της κοινότητας. Οι πληροφορίες που προέρχονται από την κοινότητα θα βοηθήσουν τις υπηρεσίες ασφαλείας να προβούν σε καλύτερη αξιολόγηση των κινδύνων και να εστιάσουν σε θέματα ειδικού ενδιαφέροντος. Παράλληλα, τα στοιχεία που θα διαθέσουν οι υπηρεσίες ασφαλείας θα βοηθήσουν την κοινότητα να κάνει τα κατάλληλα βήματα στον τομέα της πρόληψης.

Σύσταση:

Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να εξετάσουν την περίπτωση της προσέγγισης μέσω συνεργασιών συνεργασίας που θα συμπεριλάβει και την εβραϊκή κοινότητα με στόχο την αξιολόγηση των αναγκών ασφαλείας και την εκπόνηση τρόπων πρόληψης των επιθέσεων.

Παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής:

Η κυβέρνηση και η Αστυνομία του Ηνωμένου Βασιλείου έχουν θεσπίσει διαδικασίες στενής συνεργασίας για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού σε συνεργασία με το φορέα Community Security Trust (CST).

Τον Απρίλιο του 2016, ο CST υπέγραψε Σύμβαση Κοινοποίησης Πληροφοριών με την Εθνική Γενική Διεύθυνση της Αστυνομίας, ώστε να ενημερώνεται με στοιχεία που αφορούν αντισημιτικά περιστατικά και εγκληματικές ενέργειες. Ο CST είναι και μέλος της Διακυβερνητικής Ομάδας Εργασίας για τον Αντισημιτισμό, όπου συμμετέχουν εκπρόσωποι των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών και εβραϊκών φορέων και διαχειρίζεται κρατικά κονδύλια για την πρόσληψη φρουρών σε εβραϊκά σχολεία.

Επίσης, η Αστυνομία μαζί με τον CST αξιολογούν απειλές ασφαλείας, διενεργούν κοινές περιπολίες, οργανώνουν εκπαιδευτικές ασκήσεις, ερευνούν αντισημιτικά εγκλήματα μίσους και προχωρούν σε τακτικές διαβουλεύσεις.

Η θέσπιση επίσημων ή και άτυπων σχημάτων επικοινωνίας, μέσω των οποίων οι εκπρόσωποι των εβραϊκών κοινοτήτων θα συζητούν τις ανάγκες ασφαλείας, όπως και τις ανησυχίες τους σε τακτική βάση, θα καθησυχάσει την κοινότητα, αλλά και θα συνδράμει τις αρχές ασφαλείας. Θα μπορούσε, εξάλλου, να αποτελέσει ένα βήμα στην εκπλήρωση των κυβερνητικών υποχρεώσεων που άπτονται της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των εβραϊκών κοινοτήτων. Συνεργαζόμενοι, οι κρατικοί αξιωματούχοι και οι εκπρόσωποι των εβραϊκών κοινοτήτων, μπορούν να αποτιμήσουν καλύτερα τις ανάγκες ασφαλείας της κάθε κοινότητας και των φορέων αυτής, όπως τα σχολεία και οι συναγωγές, αλλά και να κάνουν τα απαραίτητα βήματα για την παροχή επαρκούς προστασίας σε πιθανούς στόχους.

Πολλά είναι τα πρακτικά βήματα που μπορούν να ακολουθήσουν οι κυβερνήσεις σε συνεργασία με τις εβραϊκές κοινότητες ώστε να εξασφαλίζεται ροή πληροφοριών:

- Αξιοποίηση διαθέσιμων δεδομένων για τα εγκλήματα μίσους με σκοπό την ανάδειξη μοτίβων και «ευάλωτων στόχων» για επιθέσεις,

- διαβούλευση με τις εβραϊκές κοινότητες, ώστε να καταγράφεται το κλίμα έντασης ως μέσο πρόληψης της αντισιμιτικής βίας,
- Καθιέρωση αξιωματικού συνδέσμου επαφής με τις εβραϊκές κοινότητες σε όλες τις αρμόδιες αστυνομικές υπηρεσίες και τις υπηρεσίες ασφαλείας,
- ενημέρωση εβραϊκών κοινοτήτων κάθε φορά που εντοπίζεται συγκεκριμένη απειλή, αλλά και όποτε μεταβάλλεται το επίπεδο απειλής,
- Επικοινωνία με τους φορείς των εβραϊκών κοινοτήτων, ώστε να εξασφαλίζεται ότι τα μέτρα ασφάλειας έχουν νόημα για την κοινότητα, καθώς και ότι έχουν ληφθεί υπόψη οι προτάσεις τους,
- εκπόνηση και επικαιροποίηση, όπου χρειάζεται, αναλύσεων των κινδύνων και των απειλών για τις εγκαταστάσεις των εβραϊκών κοινοτήτων και αξιοποίησή τους ως βάση για την αστυνόμευση.

Για τη διαμόρφωση στρατηγικών αστυνόμευσης, οι κρατικοί λειτουργοί θα πρέπει, επίσης, να συνδιαλέγονται με τις εβραϊκές κοινότητες και την κοινότητα των πολιτών, θίγοντας τις ιδιαίτερες συνθήκες, που ίσως πυροδοτήσουν αντισιμιτικές επιθέσεις, χωρίς να αποκλείεται το ενδεχόμενο οι επιθέσεις αυτές να συμβούν και σε άλλα πλαίσια. Όσες ομάδες της κοινωνίας των πολιτών ασχολούνται με την παρακολούθηση του αντισιμιτισμού, επίσης ενδέχεται να αποδειχτούν πολύτιμοι συνομιλητές στην προσπάθεια των κυβερνήσεων να εντοπίσουν τις προκλήσεις και τις δυνητικές απειλές.

Η Αστυνομία πρέπει να συνεργάζεται με τις κατά τόπους εβραϊκές κοινότητες, και το προσωπικό που έχει οριστεί για την ασφάλειά τους, ώστε να γίνονται συστάσεις και προτάσεις και να διευκολυνθεί η εφαρμογή των προληπτικών μέτρων ασφαλείας ανάλογα με το εκτιμώμενο επίπεδο απειλής, φροντίζοντας, για παράδειγμα:

- να διενεργείται έρευνα σε κτίρια της κοινότητας (όπως συναγωγές, σχολεία ή γραφεία) και να γίνεται έλεγχος πριν τη χρήση τους,
- να είναι εμφανής η παρουσία του προσωπικού ασφαλείας και στο εξωτερικό των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των συναγωγών τις ώρες λειτουργίας τους,
- το προσωπικό ασφαλείας και οι αστυνομικοί να επαγρυπνούν, για τυχόν ύποπτα άτομα, αντικείμενα ή κινήσεις γύρω από τα κτίρια της κοινότητας,
- να ελέγχεται η πρόσβαση σε χώρους στάθμευσης οχημάτων και να επιτρέπεται αποκλειστικά σε γνωστά οχήματα. Όλοι θα παραμένουν κλειδωμένα, εφόσον δε χρησιμοποιούνται,
- να παραμένουν κλειστές οι πόρτες και να διασφαλιστεί η είσοδος μόνο σε εξουσιοδοτημένα άτομα, ενώ παράλληλα, να διευκολύνεται η ταχεία εκκένωση σε περίπτωση ανάγκης,

- να παραμένουν κλειστές και ασφαλισμένες όλες οι εσωτερικές πόρτες όταν δε χρησιμοποιούνται και, παράλληλα, να διευκολύνεται η ταχεία εκκένωση σε περίπτωση ανάγκης,
- να μην επιτρέπεται σε εργαζομένους και επισκέπτες να συναθροίζονται έξω από τα κτίρια της κοινότητας, καθώς και να προωθείται η εκκένωση του χώρου από επισκέπτες και συμμετέχοντες το ταχύτερο δυνατόν,
- να ελέγχονται πόρτες και παράθυρα πριν εγκαταλειφθεί για οποιαδήποτε λόγο το κτίριο, φροντίζοντας να είναι πάντα καλά κλειδωμένα,
- να γίνεται τακτικός έλεγχος λειτουργίας εξοπλισμού –συναγερμού, εξωτερικού φωτισμού και κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης (CCTV), καθαριότητας φακών του κυκλώματος CCTV και της λειτουργίας του συστήματος εγγραφής εικόνας,
- να παρακολουθούνται οι οθόνες του κλειστού κυκλώματος τις ώρες που τα κτίρια χρησιμοποιούνται,
- να ελέγχονται σχολαστικά τα δέματα και οι φάκελοι, και να περνούν από μηχάνημα ακτίνων X και από μηχανήματα ελέγχου και εντοπισμού μετάλλων.

3. Ευαισθητοποίηση

Με το πέρασμα του χρόνου τα αντισημιτικά εγκλήματα μίσους και οι ανάγκες ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων θα τύχουν αποτελεσματικής διαχείρισης μόνο εφόσον οι υποκείμενες προκαταλήψεις που πυροδοτούν τις επιθέσεις εναντίον εβραϊκών κοινοτήτων και μνημείων αντιμετωπιστούν με τρόπο συνολικό. Κάτι τέτοιο θα απαιτήσει εστίαση όχι μόνο στις συνέπειες του αντισημιτισμού, αλλά και σε θέματα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης που αφορούν στους λόγους για τους οποίους οι δράστες επηρεάζονται και ενστερνίζονται αντισημιτικές πεποιθήσεις. Συνεπώς, η ευαισθητοποίηση αποτελεί βασικό στοιχείο της διαχείρισης των αντισημιτικών επιθέσεων.

Σύσταση:

Η εκπόνηση προγραμμάτων με αποδέκτες τους κυβερνητικούς αξιωματούχους, τη νεολαία και το ευρύ κοινό και με στόχο την αύξηση της ευαισθητοποίησης και την κατανόηση του αντισημιτισμού.

Παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής :

Στη Γερμανία το Ομοσπονδιακό Υπουργείο οικογενειακών υποθέσεων, τρίτης ηλικίας, γυναικών και νεολαίας σχεδίασε ένα πρόγραμμα εθνικής εμβέλειας («Ενισχύοντας την ανεκτικότητα ανεκτικότητα - Ενδυναμώνοντας τις ικανότητες») που προάγει την ανεκτικότητα και το σεβασμό στην διαφορετικότητα, σε επίπεδο τοπικό, περιφερειακό και εθνικό. Το εν λόγω πρόγραμμα στηρίζει τοπικά σχέδια δράσης μέσω των οποίων οι τοπικές κοινότητες και φορείς της κοινωνίας των πολιτών, όπως οι θρησκευτικές ή οι διαφορετικών πεποιθήσεων κοινότητες, διάφορες ενώσεις και η νεολαία, συνεργάζονται στενά και μαζί αναπτύσσουν στρατηγικές ενάντια στην

Ξενοφοβία και τις αντισημιτικές τάσεις. Επίσης, το πρόγραμμα στηρίζει περισσότερα από 50 πρότυπα έργα, τα οποία εστιάζουν σε θεματικούς τομείς της ιστορίας του αντισημιτισμού, όπως και του σύγχρονου αντισημιτισμού, αλλά εκτός των άλλων ασχολούνται και με τη διαφορετικότητα και τις διαφορές προσέγγισης σε πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αυτά τα προγράμματα αναπτύσσουν και δοκιμάζουν νέες ιδέες και μεθόδους στον τομέα της πρόληψης με στόχο την προώθηση της ανεκτικότητας στα παιδιά και τους νέους.⁵³

Η ευαισθητοποίηση μπορεί να επιτευχθεί σε διάφορες μορφές. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα μπορεί να αποδειχτούν ιδιαίτερα σημαντικά. Τέτοια προγράμματα πρέπει να αφορούν τη νεολαία, κυβερνητικούς αξιωματούχους και το ευρύτερο κοινό. Εκπαίδευση και κατάρτιση θα βοηθήσουν όσους συμμετέχουν στην προσπάθεια κατανόησης, αποδόμησης και απόρριψης των αντισημιτικών προκαταλήψεων. Σε υψηλότερο επίπεδο, ακροάσεις ενώπιον κοινοβουλίων με θέμα τον αντισημιτισμό μπορούν επίσης να ενισχύσουν την ευαισθητοποίηση, θέτοντας το συγκεκριμένο πρόβλημα στην εθνική ημερήσια διάταξη.

Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης μπορούν να αποτελέσουν βασικούς εταίρους στην ευαισθητοποίηση για τον αντισημιτισμό. Τα ΜΜΕ διαθέτουν το πλεονέκτημα της πληροφόρησης και της κινητοποίησης ενός ευρύτερου κοινού σχετικά με τη διάδοση του αντισημιτισμού και των επιπτώσεών του στις εβραϊκές κοινότητες. Συμμετέχοντας με στρατηγικό σχεδιασμό ως εταίρος στις προσπάθειες των κυβερνήσεων για την αντιμετώπιση και την καταδίκη του αντισημιτισμού, τα ΜΜΕ μπορούν να προσφέρουν ουσιώδη οφέλη στο τομέα της ευαισθητοποίησης.

Τα στοχευμένα προγράμματα εκπαίδευσης και ανάπτυξης των δεξιοτήτων, όπως και συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο, μπορούν επίσης να συμβάλλουν στην ενίσχυση της ευαισθητοποίησης.

Οι εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης και η εφαρμογή μέτρων θα πρέπει να αποσκοπούν:

- στην ενίσχυση της κατανόησης των ειδικών χαρακτηριστικών των σύγχρονων εκδηλώσεων αντισημιτισμού συμπεριλαμβανομένων και αυτών που σχετίζονται με το Ισραήλ. Και ενώ τα μέτρα αυξημένης πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης με αποδέκτη τις δικαστικές και δικαστικές αρχές μπορεί να εστιάζουν σε συγκεκριμένους τρόπους αναγνώρισης και διαχείρισης των αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους, τα μέτρα που αφορούν το ευρύτερο κοινό, ενδεχομένως να εστιάζουν στο ευρύτερο πλαίσιο των εκδηλώσεων του αντισημιτισμού.
- στη μετάδοση του μηνύματος ότι τα αντισημιτικά εγκλήματα μίσους δεν λαμβάνουν χώρα εν κενώ. Γιατί οι αντισημιτικές εκφράσεις εντός και εκτός διαδικτύου, στο

53 Das Bundesprogramm "TOLERANZ FÖRDERN - KOMPETENZ STÄRKEN" [Καλλιέργεια Ανεκτικότητας-Ενίσχυση Μέσων και Δυνατοτήτων], bmfsfj.de, 24 Ιανουαρίου 2014, <<https://www.bmfsfj.de/bmfsfj/aktuelles/alle-meldungen/das-bundesprogramm--toleranz-foerdern--kompetenz-staerken-/88656?view=DEFAULT>>.

δημόσιο λόγο και στην καθημερινή ζωή, μπορεί να αποτελέσουν γόνιμο έδαφος για διάφορες επιθέσεις. Ένα βασικό μήνυμα θα ήταν ότι ο καθένας μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία κλίματος αμφισβήτησης των αντισημιτικών εκφράσεων.

- Την ανάδειξη του γεγονότος ότι τα φαινόμενα αντισημιτισμού απειλούν τις θεμελιώδεις αξίες και αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που είναι απαραίτητες για τις ελεύθερες και δημοκρατικές κοινωνίες. Ένα βασικό μήνυμα θα αποτελούσε η έκκληση προς την κοινωνία συνολικά να αναλάβει τον αγώνα για να τεθεί τέλος στον αντισημιτισμό, αντί να τον αντιμετωπίζει ως πρόβλημα που θα πρέπει να λυθεί από τις εβραϊκές κοινότητες. Σημαντικό θα ήταν να δηλωθεί ξεκάθαρα ότι ο αντισημιτισμός επηρεάζει όλους μας.
- Την έμφαση σε προσωπικές ιστορίες που θα αποδώσουν την εικόνα των επιπτώσεων που έχει ο αντισημιτισμός στην καθημερινή ζωή των νέων Εβραίων, ανδρών-γυναικών, είτε εκτελούν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα, είτε όχι.
- Τη δημοσιοποίηση των λιγότερο γνωστών ανθρωπίνων ιστοριών που θα μπορούσαν να αποτελέσουν παραδείγματα προς μίμηση και πηγές έμπνευσης για την ανάληψη δράσεων κατά του αντισημιτισμού και
- Την επισήμανση της πλούσιας πολιτιστικής, θρησκευτικής και πνευματικής ζωής της τοπικής εβραϊκής κοινότητας, η οποία έχει ανάγκη από ένα ασφαλές περιβάλλον για να ανθήσει.

4. Δημιουργία εμπιστοσύνης μεταξύ κυβερνήσεων και εβραϊκών κοινοτήτων

Ορισμένα από τα βήματα που αναλύθηκαν σε προηγούμενα κεφάλαια, όπως η παραδοχή του προβλήματος του αντισημιτισμού, η αξιολόγηση των κινδύνων ασφάλειας σε συνεργασία με τις εβραϊκές κοινότητες και η αυξημένη ευαισθητοποίηση είναι επίσης σημαντικά για τη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ κοινοτήτων και κυβερνήσεων. Ταυτόχρονα, πολλά άλλα βήματα μπορούν να διευκολύνουν την οικοδόμηση κλίματος εμπιστοσύνης. Η δημιουργία διαύλων συμβουλευτικής, η συνεργασία και ο συντονισμός μπορούν να αποδειχτούν πολύ σημαντικά. Η επίσημη θεσμοθέτηση μιας τέτοιας συνεργασίας, για παράδειγμα, μέσω ενός μνημονίου κατανόησης, μπορεί να αποτελέσει ένα αποτελεσματικό τρόπο για την καλλιέργεια της εμπιστοσύνης.

Σύσταση:

Δημιουργία εμπιστοσύνης μέσω διαύλων συνεργασίας μεταξύ εβραϊκών κοινοτήτων και κυβερνήσεων.

Παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής:

Στην Ουγγαρία, η επίσημη Δήλωση Εθνικής Συνεργασίας ανάμεσα στην ουγγρική κυβέρνηση και την εβραϊκή κοινότητα αναδεικνύει τη συνεργασία κοινότητας και κυβέρνησης. Ορίζει ότι η κυβέρνηση θα υιοθετήσει την αρχή της μηδενικής ανοχής σε ό,τι αφορά τον αντισημιτισμό και ανακοινώνει ότι η κυβέρνηση αναλαμβάνει την ευθύνη προστασίας της εβραϊκής κοινότητας. Η ίδια Δήλωση κάνει, επίσης, λόγο για τακτική επικοινωνία μεταξύ κυβέρνησης και κοινότητας μέσω συζητήσεων στρογγυλής τραπέζης κατά τις οποίες τα ζητήματα ασφαλείας θα τίθενται συχνά επί τάπητος.

Επιπλέον, η εν λόγω συνεργασία συνεπάγεται την οικονομική στήριξη της κυβέρνησης για την προμήθεια νέου εξοπλισμού ελέγχου και ασφαλείας για την κοινότητα, την αστυνομική υποστήριξη κατά τη διάρκεια των θρησκευτικών εκδηλώσεων και των εβραϊκών αργιών, καθώς και τις τακτικές περιπολίες γύρω από τις κτιριακές εγκαταστάσεις των εβραϊκών οργανισμών της Βουδαπέστης.

Η αστυνομία, επίσης, θα προσφέρει αδιάλειπτη φύλαξη και προστασία στη Συναγωγή που βρίσκεται στην οδό Dohány, τη μεγαλύτερη συναγωγή της Ευρώπης. Επιπροσθέτως, θα υπάρχει αστυνομικό τμήμα εντός της έδρας της εβραϊκής κοινότητας.

Ένα από τα πιο σημαντικά βήματα που μπορούν να πραγματοποιήσουν οι κρατικοί αξιωματούχοι για την οικοδόμηση της εμπιστοσύνης είναι να πραγματοποιούν επισκέψεις σε εβραϊκούς φορείς και να διατηρούν τακτικές επαφές με ειδήμονες της εβραϊκής κοινότητας. Αυτού του είδους οι επαφές διευκολύνουν τους υπευθύνους να μάθουν περισσότερα για τις προκλήσεις που συνδέονται με τον αντισημιτισμό, και να συνεισφέρουν, ώστε οι κυβερνητικές πολιτικές και υπηρεσίες να παραμένουν ευθυγραμμισμένες με τις ανάγκες της κοινότητας. Η τακτική επικοινωνία προωθεί την εμπιστοσύνη για τις κυβερνήσεις και την προθυμία τους να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα της κοινότητας. Μια επίσκεψη σε εβραϊκή κοινότητα μετά από βίαιη επίθεση ή μετά τη βεβήλωση ενός εβραϊκού μνημείου μπορεί να λειτουργήσει ως σημαντική ένδειξη αλληλεγγύης. Αυτή όμως δεν θα πρέπει να είναι η πρώτη φορά που κρατικοί λειτουργοί επικοινωνούν με την εβραϊκή κοινότητα, τόσο σε επίπεδο ηγεσίας, όσο και σε τοπικό.

Η διαβούλευση, η συνεργασία και ο συντονισμός είναι ιδιαίτερα σημαντικά για τις διωκτικές αρχές σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Οι εκπρόσωποι των διωκτικών αρχών κάθε βαθμίδας, από την ανώτατη ηγεσία μέχρι τους αστυνομικούς πρώτης γραμμής, διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην οικοδόμηση μακροχρόνιων σχέσεων συνεργασίας με την εβραϊκή κοινότητα, συμπεριλαμβανομένης της ηγεσίας αυτής, και των συνδέσμων επικοινωνίας για θέματα ασφαλείας. Η δημιουργία διαύλων επικοινωνίας έχει σημασία όχι απλώς για να υπάρχει εμπιστοσύνη, αλλά και προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι στρατηγικές σε συνδυασμό με τις καθημερινές επιχειρήσεις είναι πλέον αποδοτικές

και πλήρως συντονισμένες με τις ανάγκες των θυμάτων, και ιδιαίτερα σε τοπικό επίπεδο. Η συχνότητα της επικοινωνίας είναι μέγιστης σημασίας για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης. Οι σποραδικές επαφές δεν αρκούν. Εφόσον και τα πταίσματα ακόμη αντιμετωπίζονται με αυστηρότητα και υπάρχει συνεργασία σε καθημερινή βάση με την κοινότητα, με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους, διευκολύνεται η δημιουργία αποτελεσματικών διαδικασιών και ενισχύονται οι δεσμοί των εμπλεκόμενων. Υπάρχουν διάφορα μέτρα, τα οποία θα μπορούσαν να εφαρμοστούν με σκοπό την οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ των κυβερνητικών φορέων και των εβραϊκών κοινοτήτων:

- Οι αρχές της ποινικής δικαιοσύνης μπορούν να ορίσουν έναν αξιωματικό-σύνδεσμο, ο οποίος θα λειτουργεί ως συγκεκριμένο πρόσωπο επαφής με την κοινότητα και θα ενημερώνεται για όσα ζητήματα την απασχολούν σχετικά με τον αντισημιτισμό. Ένας τέτοιος αξιωματικός-σύνδεσμος θα έχει ως στόχο τη δημιουργία εμπιστοσύνης, ενταγμένο στην περιγραφή εργασίας του, και θα φέρει την ευθύνη εκπόνησης στρατηγικών ειδικά για το σκοπό αυτό.

Σύσταση:

Οι αρχές της ποινικής δικαιοσύνης μπορούν να ορίσουν αξιωματικό-σύνδεσμο με την εβραϊκή κοινότητα, ο οποίος θα ενημερώνεται για τους προβληματισμούς της στο θέμα του αντισημιτισμού.

Παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής:

Στο Βέλγιο, υπάρχει θεσμοθετημένη το Μοναδικό Σημείο Επαφής (Single Point of Contact, SPOC) στην αστυνομία της Αμβέρσας. Φέρει την ευθύνη διευκόλυνσης της επικοινωνίας των ενστόλων με διάφορους ηγέτες και φορείς της τοπικής εβραϊκής κοινότητας. Τα στοιχεία επικοινωνίας της υπηρεσίας αυτής είναι ευρέως γνωστά στην κοινότητα και ο συγκεκριμένος αστυνομικός, που φοράει πολιτικά, είναι διαθέσιμος από τηλεφώνου 24 ώρες το εικοσιτετράωρο, επτά μέρες την εβδομάδα. Πραγματοποιεί συναντήσεις με την κοινότητα κάθε δύο εβδομάδες, ώστε να εξασφαλίζεται η καλύτερη διάθεση των μέσων που προσφέρει η αστυνομία για την προστασία της. Παρίσταται και σε πολλές εκδηλώσεις της κοινότητας, καλλιεργώντας το αίσθημα ασφάλειας και προάγοντας τη σχέση με την αστυνομία. Συμμετέχει, επίσης στην εκπαίδευση των εθελοντών της εβραϊκής κοινότητας και διοργανώνει τακτικά ασκήσεις για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών.

- Οι δήμαρχοι και οι εκπρόσωποι των αστυνομικών αρχών θα μπορούσαν να επισκέπτονται την τοπική συναγωγή ή και το εβραϊκό πολιτιστικό κέντρο, ώστε να γνωριστούν με τα μέλη και τους εκπροσώπους της κοινότητας αλλά και να γνωρίσουν χώρους καίριας σημασίας.

Σύσταση:

Εκπρόσωποι και στελέχη της Αστυνομίας μπορούν να χτίσουν σχέσεις εμπιστοσύνης κάνοντας επισκέψεις σε τοπικούς εβραϊκούς φορείς και συναντώντας μέλη της κοινότητας.

Παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής:

Στη Χάγη αστυνομικοί που εργάζονται σε περιοχές με εβραϊκά ιδρύματα, όπως επίσης και αξιωματικοί από το Τμήμα Προστασίας και Ασφάλειας και της Βασιλικής Ολλανδικής Χωροφυλακής, ένα σώμα ασφαλείας με στρατιωτικά καθήκοντα αλλά και αστυνόμευσης των πολιτών, προσκλήθηκαν στη συναγωγή, προκειμένου να ενημερωθούν για τα ήθη και τα έθιμα των Εβραίων.

- Οι δικαστικές αρχές μπορούν να προσκαλέσουν τις εβραϊκές κοινότητες να εκπαιδευτούν με τη διεξαγωγή εργαστηρίων από εκπροσώπους των δικαστικών αρχών.

Σύσταση:

Οι αρχές της ποινικής δικαιοσύνης μπορούν να συμμετέχουν σε εργαστήρια της εβραϊκής κοινότητας που αφορούν την κάλυψη των αναγκών ασφαλείας των κοινοτήτων.

Παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής:

Σε διάφορες πόλεις των Ηνωμένων Πολιτειών, η ADL (Anti-Defamation League, Σύνδεσμος κατά της Δυσφήμισης) συνεργάζεται με τις δικαστικές αρχές σε τοπικό, πολιτειακό και ομοσπονδιακό επίπεδο με σκοπό την παροχή εκπαίδευσης σε θέματα ασφαλείας αναλόγα με τις ανάγκες των εβραϊκών φορέων, των σχολείων και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων κάθε βαθμίδας. Σε αυτές τις εκπαιδευτικές συνεδρίες συμμετέχει ένα ευρύτατο φάσμα από ανθρώπους που προσφέρουν υπηρεσίες στην κοινότητα.

Παρόμοια και στην Ευρώπη, ο οργανισμός CEJI-A Εβραϊκή Συμβολή για μια Ευρώπη χωρίς αποκλεισμούς (Jewish Contribution to an Inclusive Europe) του Βελγίου προσφέρει μαθήματα μέσω διαδικτύου ή και διά ζώσης με τέτοιο τρόπο ώστε οι εκπρόσωποι των αρχών να αποκτήσουν εκείνα τα εργαλεία που χρειάζονται για να αναγνωρίζουν, να καταγραφούν και να παρακολουθούν τα εγκλήματα μίσους, τα οποία διαπράττονται σε βάρος συγκεκριμένων στόχων, στην περιοχή ευθύνης τους.

- Οι φορείς της ποινικής δικαιοσύνης μπορούν να οργανώσουν εκπαιδευτικές και άλλες εκδηλώσεις, ώστε οι εκπρόσωποι επιβολής του νόμου να γνωριστούν με την κοινότητα, να μάθουν περισσότερα για την ιστορία της και τις θρησκευτικές της παραδόσεις, αλλά και να ενημερωθούν για τις αντισημιτικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει.
- Κυβερνητικοί φορείς, ιδιαίτερα δε τα Υπουργεία Εσωτερικών και Δικαιοσύνης, προκειμένου να σχεδιάσουν τους τρόπους αντιμετώπισης των εγκλημάτων μίσους, μπορούν να αναζητήσουν συμβουλές και παρατηρήσεις από τις εβραϊκές κοινότητες

που θα συσχετίζονται και με τα εθνικά προγράμματα εκπαίδευσης κατά των εγκλημάτων μίσους.⁵⁴

- Οι κυβερνήσεις μπορούν να οργανώσουν ομάδες εργασίας από εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών, ακαδημαϊκούς, αξιωματικούς των δικωτικών αρχών και εισαγγελείς που θα συνεδριάζουν τακτικά και θα συζητούν για περιστατικά διακρίσεων στις κοινότητες. Παρόμοιες ομάδες εργασίας μπορούν να συγκροτηθούν και σε τοπικό επίπεδο.

5. Παρέχοντας προστασία στις εβραϊκές κοινότητες και εβραϊκούς τόπους αναφοράς και κατά τη διάρκεια ειδικών εκδηλώσεων

Οι κυβερνήσεις μπορούν να προχωρήσουν σε διάφορες πρακτικές λύσεις, προκειμένου να προστατέψουν τις συναγωγές, τα εβραϊκά σχολεία, τα εβραϊκά νεκροταφεία και άλλους χώρους, όπως τα μνημεία του Ολοκαυτώματος:

- Τη διάθεση αστυνομικής προστασίας σε χώρους που μπορεί να αποτελέσουν στόχο αντισιμιτικών επιθέσεων, όχι μόνο σε εβραϊκά σχολεία και συναγωγές, αλλά και σε άλλους μη προφανείς στόχους, όπως τα κασέρ σούπερ-μάρκετ και εστιατόρια.
- Την αξιοποίηση διαθέσιμων δεδομένων για τα εγκλήματα μίσους, ώστε να εντοπίζονται τα «θερμά σημεία» που ενδεχόμενα να χρήζουν αστυνομικής επιτήρησης. Θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν και περιοχές που έχουν ήδη τελεστεί αντισιμιτικά εγκλήματα μίσους.
- Τις κατά εντολή συχνές περιπολίες της αστυνομίας στους απειλούμενους χώρους, όπως τα μνημεία του Ολοκαυτώματος ή τα νεκροταφεία.
- Την παροχή οικονομικών πόρων που μπορούν να βοηθήσουν στην κάλυψη των αναγκών ασφαλείας, όπως για παράδειγμα την παροχή χρηματοδότησης για την πρόσληψη φρουρού ή για την αγορά εξοπλισμού ασφαλείας. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι πολλές εβραϊκές κοινότητες δίνουν σεβαστούς οικονομικούς πόρους για την ασφάλεια, οι οποίοι θα μπορούσαν να διοχετευθούν σε πολιτιστικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες.
- Την παροχή πρόσθετης προστασίας και άλλων επαρκών μέτρων προστασίας (συμπεριλαμβανομένων τη διαχείριση του πλήθους και της κυκλοφορίας) σε σημαντικές περιόδους, όπως στις εβραϊκές αργίες.

54 ΤΑΗСLE/PAHCT, όπ. π., υποσημείωση 10.

Σύσταση:

Οι κυβερνήσεις πρέπει να εξετάσουν τη λήψη αυξημένων μέτρων ασφαλείας και προστασίας εβραϊκών φορέων σε κρίσιμες περιόδους, όπως κατά τη διάρκεια των εβραϊκών αργιών.

Παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής :

Στην Τσεχία, ως μέτρο αντιμετώπισης στην προγραμματισμένη πορεία νεοναζιστών στην εβραϊκή συνοικία της Πράγας για την επέτειο του πογκρόμ των Εβραίων, το 1938 (Pogromnacht ή όπως αναφέρεται μερικές φορές η Kristallnacht, «Νύχτα των Κρυστάλλων»), οι εβραϊκές κοινότητες σε στενή συνεργασία, επικοινωνία και συντονισμό με τις τσέχικες αρχές εφάρμοσαν ευρείας κλίμακας μέτρα ασφαλείας πριν και κατά τη διάρκεια της συγκέντρωσης.

Η εβραϊκή κοινότητα συγκέντρωσε πληροφορίες πριν την εκδήλωση, κατάρτισε στρατηγικές και μηχανισμούς για την αντιμετώπιση πιθανών επιθέσεων και ανέπτυξε σχέδια εκτάκτου ανάγκης. Τα σχέδια αυτά μεταφέρθηκαν με σαφήνεια στις μονάδες της αστυνομίας, ώστε να διαπιστωθεί εκ των προτέρων ότι τα μέτρα που επρόκειτο να εφαρμόσει η κοινότητα και τα μέτρα των αστυνομικών αρχών θα λειτουργούσαν συμπληρωματικά. Και οι δύο πλευρές αντάλλαξαν στοιχεία και απόψεις σχετικά με τις δικές τους διαδικασίες και πρακτικές. Μέσα από το πρίσμα της απειλής που συνιστούσε η συγκεκριμένη πορεία, η τσεχική αστυνομία χρησιμοποίησε περισσότερες δικές της δυνάμεις για επιπλέον προστασία και ασφάλεια.

Η διευρυμένη αυτή συνεργασία προέβλεπε κοινό θάλαμο επιχειρήσεων, που δημιουργήθηκε ειδικά, δοκιμάστηκε και λειτούργησε, όπως και κοινή ενημέρωση, ανταλλαγή στοιχείων πριν και μετά την εκδήλωση, δημιουργία οδοφραγμάτων, κλείσιμο οδών, τοποθέτηση και κοινή εποπτεία σημείων ελέγχου. Το εγχείρημα αυτό, της αμοιβαίας συνεργασίας, απετέλεσε ευκαιρία οικοδόμησης εμπιστοσύνης μεταξύ των δυο πλευρών, όπως και αποφυγής καταβολής περιττών προσπαθειών.

6. Συνεργασία με εβραϊκές κοινότητες για τη δημιουργία συστημάτων διαχείρισης κρίσεων

Πολλές εβραϊκές κοινότητες εντός του ΟΑΣΕ έχουν δημιουργήσει θέση υπευθύνου ασφαλείας και έχουν εκπονήσει στρατηγική ασφαλείας και πλάνο διαχείρισης κρίσεων. Μέσα στις εβραϊκές κοινότητες υπάρχουν άτομα που απολαμβάνουν της εμπιστοσύνης των μελών της κοινότητας και παίρνουν μέτρα ενίσχυσης της ευαισθητοποίησης σε θέματα ασφάλειας, προχωρώντας, μεταξύ άλλων, σε εκπαιδεύσεις, σύνταξη εγχειριδίων και ασκήσεις ετοιμότητας. Τα μέτρα αυτά δεν σχεδιάζονται, προκειμένου να αντιγραφούν τα όσα ήδη εφαρμόζουν οι κυβερνήσεις, ούτε για να μειώσουν τις ευθύνες των κυβερνήσεων, και ούτε πρέπει να εκλαμβάνονται ως ένδειξη έλλειψης εμπιστοσύνης. Το αντίθετο μάλιστα: τα μέτρα αυτά είναι συμπληρωματικά των προσπαθειών των κυβερνήσεων.

Οι εβραϊκές κοινότητες έχουν ανάγκη ισχυρών κυβερνητικών εταίρων, ιδίως σε επίπεδο τοπικό, για να καλύψουν τις ανάγκες ασφαλείας τους και να προετοιμαστούν

καταλλήλα για ένα σενάριο κρίσης. Όπως επισημάνθηκε και προηγουμένως, η δέσμευση, η επικοινωνία και ο συντονισμός είναι ζωτικής σημασίας για τέτοιου είδους συμπράξεις. Τα μέτρα που λαμβάνουν οι κοινότητες και τα μέτρα που εφαρμόζουν οι κυβερνήσεις, θα πρέπει να συμβαδίζουν και όχι να ακυρώνουν τα μὲν τα δε, ούτε να αντιβαίνουν το ένα το άλλο.

Οι κυβερνητικοί φορείς είναι οι πλέον κατάλληλοι να προσφέρουν ζωτική στήριξη στις εβραϊκές κοινότητες που επιθυμούν να δημιουργήσουν στρατηγικές και μηχανισμούς απόκρισης σε περίπτωση επιθέσεως και να προετοιμάσουν σχέδια εκτάκτου ανάγκης, όπως και συστήματα διαχείρισης κρίσεων:

- Οι κρατικοί φορείς μπορούν να βοηθήσουν τις εβραϊκές κοινότητες να καταρτίσουν σχέδια προστασίας και εκτάκτου ανάγκης, διεξάγοντας μελέτες εθελούσιας αξιολόγησης και ασφαλείας, αλλά και να προσφέρουν ανατροφοδότηση σχετικά με το σχεδιασμό ασφάλειας της κοινότητας.
- Οι κυβερνητικοί αξιωματούχοι μπορούν να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο σε σεμινάρια και εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης σχεδιασμένες ειδικά για τη βελτίωση της ικανότητας των εβραϊκών κοινοτήτων να ανταποκριθούν σε επιθέσεις.
- Οι κρατικοί φορείς μπορούν να μοιραστούν τις εμπειρίες και τη γνώση τους σχετικά με τις διαδικασίες και τις πρακτικές που εφαρμόζουν. Με τον τρόπο αυτό είναι εφικτό να εξασφαλιστεί ότι τα μέτρα εκτάκτου ανάγκης της κοινότητας λειτουργούν συμπληρωματικά προς εκείνα που έχουν θέσει σε εφαρμογή οι αρχές και
- Οι κρατικές υπηρεσίες μπορούν να διοργανώσουν μεικτές ασκήσεις, με τη συμμετοχή των υπευθύνων επικοινωνίας της εβραϊκής κοινότητας και των ομάδων άμεσης επέμβασης ώστε να διασφαλίζεται η βέλτιστη δυνατή ανταπόκριση στα διάφορα σενάρια εκτάκτου ανάγκης.

7. Εντοπισμός και καταγραφή αντισημιτικών κινήτρων προκαταλήψεων και εγκλήματα μίσους

Όπως εξηγήσαμε στο Πρώτο Μέρος του Οδηγού που έχετε στα χέρια σας, όλα τα εγκλήματα μίσους έχουν ως κίνητρο την προκατάληψη. Ο αντισημιτισμός είναι μια από τις προκαταλήψεις που εντοπίζεται συχνά στον πυρήνα των εγκλημάτων μίσους. Η αναγνώριση και η καταγραφή των κινήτρων προκατάληψης πίσω από το έγκλημα μίσους, συμπεριλαμβανομένων αντισημιτικών προκαταλήψεων, συνεπάγεται με βεβαιότητα ότι το έγκλημα ταξινομείται τόσο ως έγκλημα μίσους, όσο και ως «κοινού ποινικού δικαίου». Η συγκέντρωση δεδομένων ακριβείας είναι θεμελιώδους σημασίας για την ανάληψη αποτελεσματικής δράσης και την καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους, καθώς δίνει τη δυνατότητα στις αρχές επιβολής του νόμου να διαπιστώσουν την εμπέλευση του προβλήματος, να διακρίνουν τα μοτίβα, να κατανεύμουν πόρους και να διερευνήσουν τις υποθέσεις περισσότερο αποτελεσματικά. Οι πολιτικοί φορείς

λήψης αποφάσεων, μπορούν επίσης να αξιοποιήσουν τα δεδομένα, ώστε να λάβουν τεκμηριωμένες αποφάσεις και να ενημερώσουν τις κοινότητες.⁵⁵

Συλλογή Δεδομένων περί Εγκλημάτων Μίσους

Τα θύματα εγκλημάτων μίσους ανεξαρτήτως από την προέλευσή τους μοιράζονται την ίδια τραυματική συναισθηματική εμπειρία καθώς στοχοποιήθηκαν γιατί ανήκουν, ή θεωρήθηκαν ότι ανήκουν, σε μια συγκεκριμένη ομάδα. Ωστόσο, διάφορες άλλες ομάδες πιθανόν να βιώσουν διαφορετικούς τύπους εγκλημάτων και να μη έχουν τη δύναμη να τα καταγγείλουν. Επομένως, είναι χρήσιμο να συλλέγονται και να αναλύονται στοιχεία για τα διάφορα κίνητρα προκατάληψης και να ομαδοποιούνται ως διακριτές κατηγορίες, με καθεμία να αντιμετωπίζεται καταλλήλα και ξεχωριστά από τις αρχές σχετικά και με τους πόρους που διαθέτουν για τη στήριξη των θυμάτων και την πρόληψη του εγκλήματος. Οι χώρες του ΟΑΣΕ έχουν αναγνωρίσει ένα φάσμα κινήτρων προκαταλήψεων, τα οποία μπορεί να αποτελούν τη βάση για τα εγκλήματα μίσους, συμπεριλαμβανομένου και του αντισημιτισμού.⁵⁶

Η αναγνώριση και η καταγραφή εγκλημάτων μίσους με βάση την ύπαρξη αντισημιτικών κινήτρων είναι σημαντικό μέσο, προκειμένου οι κυβερνήσεις να αναγνωρίσουν το πρόβλημα και την έκτασή του και να τεκμηριώνονται οι εμπειρίες των θυμάτων που στοχοποιήθηκαν, εξαιτίας της πραγματικής-ή υποτιθέμενης-εβραϊκής τους ταυτότητας. Οι αστυνομικοί, που είναι και οι πρώτοι που επεμβαίνουν, διαδραματίζουν γενικά τον πλέον σημαντικό ρόλο, εξασφαλίζοντας την ταξινόμηση και κατηγοριοποίηση των εγκλημάτων μίσους μαζί με την καταχώρισή τους ως τέτοιων, καθώς είναι αυτοί που κάνουν την αρχική εκτίμηση για το πώς θα καταχωριστεί το συμβάν και κατά πόσον θα συμπεριληφθεί ο αντισημιτισμός στα πιθανά κίνητρα προκατάληψης.

Σύσταση:

Σύμφωνα με τις δεσμεύσεις του ΟΑΣΕ, οι κυβερνήσεις οφείλουν να συλλέγουν δεδομένα περί εγκλημάτων μίσους, συμπεριλαμβανομένων και όσων το κίνητρο είναι ο αντισημιτισμός, και να καθιστούν τα δεδομένα αυτά διαθέσιμα στους πολίτες. Η αστυνομία, ούσα η πρώτη που σπεύδει όταν διαπράττονται τέτοια εγκλήματα, πρέπει να φροντίσει, ώστε τα αντισημιτικά εγκλήματα μίσους να ταξινομούνται και να καταγράφονται ως τέτοια.

Παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής:

Στην περιοχή του ΟΑΣΕ, η Δανία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Πολωνία, η Ισπανία, η Σουηδία, το Ηνωμένο Βασίλειο και οι ΗΠΑ, διαθέτουν μηχανισμούς συλλογής δεδομένων, οι οποίοι προσφέρουν τη δυνατότητα, στις υπηρεσίες επιβολής του νόμου, να καταγράφουν συστηματικά τα αντισημιτικά κίνητρα των εγκλημάτων μίσους και να αναλύουν τα δεδομένα με βάση αυτά.

Οι πληροφορίες που συγκεντρώνει η αστυνομία και το πώς τις χαρακτηρίζει, μπορεί να αποδειχθούν ζωτικής σημασίας, ώστε να εξασφαλιστεί ότι το έγκλημα θα ερευνηθεί

55 *Hate Crime Data-Collection and Monitoring Mechanisms*, όπ. π., υποσημείωση 5.

56 Ομοίως, σελ. 14. Για τους δείκτες προκαταλήψεων, βλ. Παράρτημα 1.

και θα φθάσει στο δικαστήριο με την κατηγορία του αντισημιτικού μίσους. Το πώς η αστυνομία αντιμετωπίζει τη σκηνή ενός εγκλήματος μίσους μπορεί να επηρεάσει την ανάρρωση των θυμάτων, την αντίληψη της κοινότητας σχετικά με την κυβερνητική δέσμευση αντιμετώπισης των εγκλημάτων μίσους, όπως και την έκβαση της έρευνας.⁵⁷ Η ποιότητα των στοιχείων που συλλέγει η αστυνομία, είναι και αυτή ζωτικής σημασίας για τη διαμόρφωση μακροπρόθεσμων πολιτικών και κυβερνητικών δράσεων πρόληψης. Η ενίσχυση των μέσων και των δυνατοτήτων των αρχών επιβολής του νόμου, ώστε να είναι σε θέση να χαρακτηρίζουν και να καταγράφουν τα εγκλήματα μίσους, τοποθετείται επομένως στον πυρήνα της προσπάθειας.

«...Η απουσία συστηματικής συλλογής δεδομένων συμβάλλει στα εντυπωσιακά χαμηλά ποσοστά καταγραφής της φύσης και των χαρακτηριστικών των περιστατικών αντισημιτισμού. Επιπλέον, εμποδίζει τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικών να θεσπίσουν μέτρα στοχευμένα και τεκμηριωμένα, ώστε να αντιμετωπισθεί ο αντισημιτισμός». - *Michael O'Flaherty, Διευθυντής FRA*

Αναφορές αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους εντός του ΟΑΣΕ την περίοδο 2009-2015

Από το 2009 τα εξής κράτη-μέλη υπέβαλαν στοιχεία για τα αντισημιτικά εγκλήματα μίσους:

Αυστρία	Γερμανία	Σερβία
Βέλγιο	Ελλάδα	Ισπανία
Καναδάς	Ιρλανδία	Σουηδία
Κροατία	Ιταλία	Ουκρανία
Τσεχία	Μολδαβία	Ηνωμένο Βασίλειο
Δανία	Ολλανδία	Η.Π.Α.
Γαλλία	Πολωνία	
Σύνολο: 20 ⁵⁸		

Υπάρχουν κάποια πρακτικά βήματα για την καταγραφή των αντισημιτικών κινήτρων προκατάληψης των εγκλημάτων μίσους:⁵⁹

- Η θέσπιση και η εφαρμογή νομοθεσίας για εγκλήματα μίσους και η δημιουργία συστημάτων, παγίων διαδικασιών και εκπαίδευσης που θα εγγυώνται την αναγνώριση, από τους αρμοδίους, των αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους, και την καταγραφή τους ως τέτοια.
- Η δημιουργία ενός συστήματος συλλογής δεδομένων που επιτρέπει την καταγραφή των αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους σε ειδικά έντυπα αναφοράς συμβάντων, και προσφέρει αναλυτικά δεδομένα για κάθε τύπο αντισημιτικού εγκλήματος μίσους.

57 Preventing and Responding to Hate Crimes, όπ. π., υποσημείωση 11.

58 Ο κατάλογος αριθμεί τα κράτη-μέλη του ΟΑΣΕ που υπέβαλαν στοιχεία τουλάχιστον άπαξ κατά την προαναφερθείσα περίοδο.

59 Hate Crime Data-Collection and Monitoring Mechanisms, όπ. π., υποσημείωση 5.

- Η στάση της πολιτικής ηγεσίας στην ανώτατη βαθμίδα διακυβέρνησης με την υιοθέτηση πολιτικών που απαιτούν την αναγνώριση και καταγραφή από τους εκπροσώπους των αρχών επιβολής του νόμου των αντισημιτικών κινήτρων προκατάληψης των εγκλημάτων μίσους.
- Η παροχή στις αρχές επιβολής του νόμου μιας συγκεκριμένης ομάδας δεικτών (γνωστών και ως «δεικτών προκατάληψεων», βλ. Παράρτημα 1) οι οποίοι μπορούν να βοηθήσουν την ταυτοποίηση των αντισημιτικών κινήτρων προκατάληψης των εγκλημάτων μίσους, με την ταυτόχρονη παραδοχή ότι η ύπαρξη τέτοιων δεικτών από μόνη της δεν μπορεί να αποδείξει ότι κάποιο συμβάν ήταν έγκλημα μίσους.⁶⁰
- Η οργάνωση εκπαιδευτικών και ενημερωτικών εκδηλώσεων για τους εκπροσώπους επιβολής του νόμου με στόχο τη δημιουργία εκείνων των μηχανισμών που θα τους βοηθήσουν να κατανοήσουν τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους, μέσα από την ανάλυση σχετικών περιπτώσεων ή σεναρίων.

Σύσταση:

Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να παρέχουν εκπαιδευτικά προγράμματα, ώστε το προσωπικό των διωκτικών αρχών να αποκτήσει περισσότερα μέσα και πόρους για την κατανόηση των αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους, τους τρόπους καταγραφής και τους τρόπους αντιμετώπισής τους.

Παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής:

Στην Βουλγαρία και την Πολωνία ο ODHR έχει εφαρμόσει το Πρόγραμμα Κατάρτισης εισαγγελικών αρχών για εγκλήματα μίσους (PAHCT) και Εκπαίδευσης των Αρχών για την καταπολέμηση εγκλημάτων μίσους (TAHCLE). Το PAHCT, που σχεδιάστηκε, ώστε να βελτιώσει τις δεξιότητες των ανακριτικών και εισαγγελικών αρχών σε θέματα αναγνώρισης, διερεύνησης και δίωξης όλων των εγκλημάτων μίσους, συμπεριλαμβανομένων εγκλημάτων με κίνητρα αντισημιτικά, επιτρέπει στους συμμετέχοντες να εμβαθύνουν στην έννοια, το πλαίσιο και τις επιπτώσεις των εγκλημάτων μίσους, να εμπεδώσουν τις γνώσεις τους των διεθνών προτύπων και την εθνική νομοθεσία σχετικά με εγκλήματα μίσους και να βελτιώσουν την ικανότητά τους να προσκομίζουν αποδεικτικά στοιχεία για τη διάπραξη τέτοιων εγκλημάτων ενώπιον του δικαστηρίου. Το πρόγραμμα εκπαίδευσης TAHCLE, από την άλλη, σχεδιάστηκε με σκοπό να ενισχύσει τις δεξιότητες των αστυνομικών σε θέματα αναγνώρισης, κατανόησης και διερεύνησης εγκλημάτων μίσους. Επίσης, αποσκοπεί στη βελτίωση της ικανότητας της αστυνομίας, να προλαμβάνει και να ανταποκρίνεται σε εγκλήματα μίσους, να αλληλεπιδρά αποτελεσματικά με τις κοινότητες θυμάτων, και να εμπνέει εμπιστοσύνη στους πολίτες ενισχύοντας τη συνεργασία με τις αρχές επιβολής του νόμου.

- Διοργάνωση συναντήσεων με θέμα τη συλλογή δεδομένων με τη συμμετοχή κυβερνητικών και μη-εμπλεκόμενων και ενδιαφερομένων, και με στόχο την καλύτερη

⁶⁰ *Preventing and Responding to Hate Crimes*, όπ. π., υποσημείωση 11.

συλλογή δεδομένων μέσω της κοινής συναντίληψης και της κατηγοριοποίησης των διαθέσιμων στοιχείων.

- Κοινοποίηση και ανταλλαγή εκθέσεων περί αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους, τις οποίες συντάσσουν οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών ώστε να μεγαλώσει ο βαθμός ευαισθητοποίησης των κυβερνητικών αξιωματούχων απέναντι στις σύγχρονες εκφάνσεις του αντισημιτισμού.
- Ανάθεση μελετών, βασισμένων σε συλλογή δεδομένων, ώστε να παρέχεται γνώση για τους τρόπους με τους οποίους εκδηλώνεται ο αντισημιτισμός.
- Παρότρυνση προς τους εκπροσώπους των δικτυικών αρχών να λαμβάνουν υπόψη την εκτίμηση του θύματος, όταν καταγράφουν και διεξάγουν προανάκριση σχετικά με εγκλήματα μίσους, και εφόσον το θύμα θεωρεί πως υπήρχε αντισημιτικό κίνητρο, αυτόματα η αστυνομική αρχή να το καταχωρεί ως τέτοιο.⁶¹

Σύσταση:

Κάθε φορά που οι αρχές καταγράφουν περιστατικά εγκληματικών ενεργειών, οι εκπρόσωποι τους θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την αντίληψη του θύματος, αποδεχόμενες πως εάν κατά την αντίληψη του θύματος το κίνητρο πίσω από το έγκλημα είναι αντισημιτικό, τότε αυτή η άποψη θα πρέπει να δηλώνεται και να αποτελέσει μέρος της προανάκρισης.

Παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής :

Το Ηνωμένο Βασίλειο έχει μια ευρεία προσέγγιση ως προς την αντίληψη του θύματος ως βάση καταγραφής εγκλημάτων μίσους. Εφόσον οποιαδήποτε παραβατική δραστηριότητα εκλαμβάνεται από το θύμα ή οποιονδήποτε άλλον, ως έγκλημα μίσους με συγκεκριμένο κίνητρο προκατάληψης, θα καταγράφεται από την αστυνομία ως πιθανό έγκλημα μίσους, και θα διερευνείται ως τέτοιο.

- Διευκόλυνση αναφοράς/καταγγελίας αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους μέσω της πρόβλεψης/ύπαρξης προσπελάσιμων και εχέμυθων μηχανισμών αναφοράς και
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της ίδιας της εβραϊκής κοινότητας, ώστε να γνωρίζει επακριβώς πού και πώς να καταγγέλλει τα περιστατικά.

61 *Hate Crime Data-Collection and Monitoring Mechanisms, όπ. π.,* υποσημείωση 5, σ. 15.

Προγράμματα του ΟΔΙΗΡ για την ενίσχυση των μέσων και των δυνατοτήτων

Τα μέλη-κράτη του ΟΑΣΕ ανέθεσαν στον ΟΔΙΗΡ τη δημιουργία προγραμμάτων που θα τα βοηθήσουν να καταπολεμήσουν τα εγκλήματα μίσους. Για το σκοπό αυτό, ο ΟΔΙΗΡ δημιούργησε το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα Training against Hate Crimes for Law Enforcement (TAHCLE). Ήδη το TAHCLE έχει εφαρμοστεί σε χώρες του ΟΑΣΕ και προσαρμόζεται στις εξατομικευμένες ανάγκες κάθε χώρας-μέλους. Είναι διαθέσιμο σε όλα τα κράτη του ΟΑΣΕ, εφόσον υποβάλλουν σχετικό αίτημα, με σκοπό να συνδράμει τις δυνάμεις της αστυνομίας, ώστε να:

- διασφαλίζεται η αποτελεσματική έρευνα και δίωξη των εγκλημάτων μίσους
- γίνεται αντιληπτή και κατανοητή η βάση, το πλαίσιο και τα ειδικά χαρακτηριστικά των εγκλημάτων μίσους
- παγιώνεται η γνώση της εθνικής νομοθεσίας αναφορικά με τα εγκλήματα μίσους
- ενισχύεται η πρόληψη της εγκληματικότητας
- ενθαρρύνεται η συνεργασία πολιτών, φορέων και αστυνομίας και ο σεβασμός στις αστυνομικές δυνάμεις
- δημιουργούνται επικοινωνιακοί δεσμοί με περιθωριοποιημένες ή απειλούμενες κοινωνικές ομάδες
- εξασφαλίζεται πως οι πρακτικές που εφαρμόζει η αστυνομία προστατεύουν και προάγουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη μη-διάκριση.⁶²

62 TAHCLE, όπ. π., υποσημείωση 10.

8. Παροχή στοιχείων για τις ανάγκες ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων σε συνεργασία μαζί τους για τη συλλογή δεδομένων περι εγκλημάτων μίσους

Πολιτικές με βάση τα στοιχεία

Η ακρίβεια και η αξιοπιστία των δεδομένων είναι θεμελιώδους σημασίας για την ανάληψη αποτελεσματικής δράσεως κατά των εγκλημάτων μίσους. Οι καλοσχεδιασμένοι μηχανισμοί καταγραφής και συλλογής δεδομένων διευκολύνουν τις αρχές επιβολής του νόμου να συγκεντρώνουν πληροφορίες σχετικά με μοτίβα των κατά τόπους εγκλημάτων μίσους, βοηθούν στη διάθεση πόρων και στηρίζουν μια πιο αποτελεσματική διερεύνηση συγκεκριμένων τύπων υποθέσεων. Στη συνέχεια, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής μπορούν να βασιστούν στα εν λόγω στοιχεία ώστε να λάβουν τις σωστές αποφάσεις και να επικοινωνούν με τις κοινότητες που έχουν πληγεί, όπως και με τους πολίτες, αναλύοντας την κλίμακα των εγκλημάτων μίσους και τους τρόπους αντιμετώπισής τους.⁶³

Η συλλογή δεδομένων αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους αποτελεί ζωτικής σημασίας μέσο, με το οποίο οι κυβερνήσεις μπορούν να αξιολογήσουν απειλές που συνδέονται με τον αντισημιτισμό και να συγκεντρώσουν χειροπιαστά στοιχεία για τις ανάγκες ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων. Η μη-συλλογή αυτών των δεδομένων ενδέχεται να θεωρηθεί ως υποτίμηση του προβλήματος ή άρνηση της ύπαρξής του.

63 *Hate Crime Data-Collection and Monitoring Mechanisms, όπ. π.,* υποσημείωση 5.

Σύσταση:

Δεδομένα για τα αντισημιτικά εγκλήματα μίσους θα πρέπει να συγκεντρώνονται, ώστε να διευκολύνονται οι κυβερνήσεις στην ακριβέστερη αποτίμηση των αναγκών ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων και στην πλέον αποτελεσματική διάθεση πόρων.

Παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής:

Στη Σουηδία, τα στοιχεία περί εγκλημάτων μίσους πρώτα καταγράφονται από την αστυνομία που ακολουθεί τη συνήθη διαδικασία. Η αστυνομία συντάσσει γραπτή αναφορά για το σύνολο των περιστατικών που έχει καταχωρήσει στο ψηφιακό της σύστημα, το οποίο προσφέρει ειδική επιλογή επισήμανσης εφόσον υπάρχουν «υπόνοιες για έγκλημα μίσους». Τα περιστατικά που καταχωρούνται, μπορεί να έφθασαν υπό μορφή καταγγελίας στην αστυνομική αρχή που έγινε είτε δια ζώσης, ή με ηλεκτρονικά μέσα, ανωνύμα από το τηλέφωνο ή από την ίδια την αστυνομία που μετέβη στον τόπο του εγκλήματος.

Αφού οι καταγγελίες καταχωρηθούν στο σύστημα, το Σουηδικό Εθνικό Συμβούλιο για την Πρόληψη της Εγκληματικότητας μπορεί, με χρήση λέξεων-κλειδιών (π.χ. «συναγωγή») να διατρέχει όλες τις αναφορές που συντάξε η αστυνομία, ανά πολύ συγκεκριμένες κατηγορίες εγκλημάτων, αναζητώντας πιθανά εγκλήματα μίσους, που κατόπιν θα περιληφθούν στα επίσημα στοιχεία. Η μέθοδος αυτή μπορεί να αποκαλύψει στοιχεία τα οποία κατόπιν θα αναλυθούν ώστε να αποσαφηνιστούν όλες οι κατηγορίες ποινικών αδικημάτων που διαπράχθηκαν, όπως και τα αντίστοιχα κίνητρα προκατάληψης.

Σε πολλά κράτη-μέλη του ΟΑΣΕ, οι φορείς της κοινωνίας των πολιτών έχουν αποκτήσει σημαντική εμπειρία σε θέματα συλλογής δεδομένων σχετικών με εγκλήματα μίσους. Και ενώ τα επίσημα στοιχεία σε κάποιες χώρες καταδεικνύουν ότι τα αντισημιτικά εγκλήματα μίσους δεν αποτελούν πρόβλημα, τα στοιχεία που έχει στα χέρια της η κοινωνία των πολιτών αναδεικνύουν ότι τα εγκλήματα μίσους αποτελούν μία αναμφισβήτητη πραγματικότητα.

Σε κάποιες χώρες, οι κυβερνητικές υπηρεσίες συνεργάζονται με τις εβραϊκές κοινότητες, ανταλλάσσοντας, διασταυρώνοντας και συγκεντρώνοντας δεδομένα για τα αντισημιτικά εγκλήματα μίσους με βάση το σαφή και κοινό ορισμό του τι συνιστά έγκλημα μίσους. Εφόσον κοινοτικές και αστυνομικές υπηρεσίες ανταλλάσσουν δεδομένα, συνήθως δεν κοινοποιούνται τα προσωπικά στοιχεία προκειμένου να διασφαλίζεται η πλήρης προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Η αμοιβαία κοινοποίηση, κυβερνητικών και μη, δεδομένων δεν τα καθιστά μόνο πιο ακριβή, διευκολύνοντας και τη διαμόρφωση μιας περισσότερο πλήρους εικόνας αλλά, επίσης, περιορίζει φαινόμενα μη-καταγγελίας και ελλιπούς καταγραφής. Η κοινοποίηση και ανταλλαγή στοιχείων καθίσταται ακόμη πιο αποτελεσματική, εφόσον η συνεργασία κυβερνητικών και μη-κυβερνητικών φορέων θεσμοθετείται μέσω μνημονίων ή πρωτοκόλλων. Η συνεργασία κυβερνητικών και μη-κυβερνητικών εμπειρογνομών μεγιστοποιεί την αποτελεσματική χρήση των στοιχείων που συγκεντρώνονται, προκειμένου να γίνεται ανάλυση των τάσεων και να διαμορφώνονται πολιτικές. Η

κοινοποίηση και ανταλλαγή στοιχείων ενισχύει εξάλλου και την εμπιστοσύνη των κοινοτήτων προς τις αρχές.

Σύσταση:

Οι κυβερνητικοί φορείς μπορούν να συνεργαστούν με την κοινωνία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των εβραϊκών οργανώσεων, προκειμένου να ανταλλάξουν, να επιβεβαιώσουν και να συλλέξουν δεδομένα σχετικά με αντισημιακά εγκλήματα μίσους, να αποκτούν πιο ακριβή στατιστικά δεδομένα και να αποφεύγονται φαινόμενα μη αναφοράς και μη καταγραφής.

Παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής:

Η Υπηρεσία Ασφαλείας της Εβραϊκής Κοινότητας (SPCJ) στη Γαλλία εργάζεται στενά με τη Μονάδα για τα Θύματα, του Υπουργείου Εσωτερικών, ώστε να πιστοποιούνται σε μηνιαία βάση τα περιστατικά με απώτερο στόχο την ενδεδειγμένη και αξιόπιστη εποπτεία. Στην ετήσια έκθεσή της, η SPCJ αναφέρει τα περιστατικά αντισημιτισμού που καταγγέλλθηκαν στις αστυνομικές αρχές και στην ίδια την SPCJ, τα οποία κατόπιν διασταυρώνονται με τις αναφορές που συνέταξαν τα κατά τόπους αστυνομικά τμήματα και τέλος «οριστικοποιούνται» στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Η συνεργασία με τους εβραϊκούς κοινοτικούς φορείς με σκοπό τη συγκέντρωση δεδομένων μπορεί να βοηθήσει:

- στην αντιμετώπιση των ελλειπών καταγγελιών, δεδομένου ότι οι εκπρόσωποι της εβραϊκής κοινότητας μπορούν να διαδραματίσουν ρόλο, ενθαρρύνοντας τα μέλη της κοινότητας να στήσουν μηχανισμούς, όπως η καταγγελία του περιστατικού online, τηλεφωνικά ή μέσω τρίτου στην αστυνομία. Μπορούν και να λειτουργούν ως διαμεσολαβητές μεταξύ θυμάτων και αρχών και
- τους κυβερνητικούς αξιωματούχους να αντιληφθούν καλύτερα το πλαίσιο εντός του οποίου λαμβάνουν χώρα τα εγκλήματα μίσους μαζί με τις επιπτώσεις που έχουν στις εβραϊκές κοινότητες. Η ακρόαση από πρώτο χέρι αφηγήσεων σχετικών με το φάσμα των περιστατικών που καταγράφουν οι εβραϊκές κοινότητες, μπορεί να βελτιώσει την εικόνα που διαμορφώνουν οι κυβερνητικοί αξιωματούχοι αναφορικά με τη διάδοση του αντισημιτισμού, και έτσι να συμβάλλει σε μια καλύτερη κυβερνητική ανταπόκριση στο πρόβλημα.

9. Υποστήριξη στην κοινότητα σε περίπτωση επίθεσης

Κάθε αντισημιακή επίθεση πρέπει να δημοσιοποιείται ως τέτοια και να καταδικάζεται από τους κυβερνητικούς αξιωματούχους και την κοινωνία των πολιτών, ανεξάρτητα από τη φύση και τη βαρύτητα του εγκλήματος. Ακόμη και τα περιστατικά πταισματικού χαρακτήρα μπορούν να εξελιχθούν ραγδαία, εφόσον δεν αντιμετωπισθούν. Εκφράσεις αντισημιτισμού στο δημόσιο λόγο, επίσης, μπορεί να προκαλέσουν άγχος στις εβραϊκές κοινότητες, αν δεν υπάρξει άμεση και ταχεία καταδίκη τους.

Οι συνέπειες μιας αντισημιτικής επίθεσης είναι ακόμη ισχυρότερες όταν οι κυβερνήσεις ανταποκρίνονται με ακατάλληλο τρόπο. Στον αντίποδα τώρα, οι δηλώσεις και οι τοποθετήσεις δημοσίων προσώπων μπορεί να έχουν τεράστια επίδραση στο αίσθημα εμπιστοσύνης της κοινότητας. Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η μακροπρόθεσμη ανταπόκριση είναι η κατάλληλη, οι κρατικοί αξιωματούχοι θα πρέπει να συντονίζονται και να διαβουλεύονται με την ηγεσία της κοινότητας.

Προκειμένου να στηρίξουν την εβραϊκή κοινότητα μετά από μια επίθεση, οι κυβερνητικοί αξιωματούχοι και οι πολιτικοί εκπρόσωποι θα μπορούσαν:

- Να εκδώσουν δελτίο τύπου ή ανακοίνωση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, καταδικάζοντας την αντισημιτική επίθεση.
- Να επισκεφθούν την εβραϊκή κοινότητα μετά την επίθεση και να παραστούν σε μία τελετή ή σε μια εκδήλωση μνήμης.
- Να δώσουν εντολές ενισχυμένης αστυνομικής προστασίας και εντατικότερων περιπολιών, ως ένα μήνυμα καθησυχαστικό για την κοινότητα μετά την επίθεση και
- Να προσεγγίσουν την εβραϊκή κοινότητα και με διαβούλευση από κοινού, να αποφασιστούν οι πρωτοβουλίες που θα μπορούσαν να αναληφθούν για την αντιμετώπιση μιας επίθεσης και για την αποφυγή τους στο μέλλον. Οι κυβερνητικοί αξιωματούχοι δε θα πρέπει να συνομιλούν μόνο με τα ηγετικά στελέχη της κοινότητας, αλλά και με άλλους εκπροσώπους της, ενώ ταυτόχρονα να φροντίσουν να συμπεριληφθούν στη διαβούλευση οι γυναίκες και η νεολαία.

Και η κοινωνία των πολιτών διαδραματίζει επίσης, ρόλο στη διαχείριση των επιπτώσεων των μεγάλων συμβάντων, σε συνεργασία με βουλευτές και κυβερνητικούς αξιωματούχους. Η ανοικτή και δημόσια επίδειξη αλληλεγγύης προς τις εβραϊκές κοινότητες, η αναγνώριση των συνεπειών των αντισημιτικών επιθέσεων στις εβραϊκές κοινότητες, και το μήνυμα ότι εφαρμόζεται πολιτική μηδενικής ανοχής σε όλες τις εκδηλώσεις του αντισημιτισμού αποδείχτηκαν αποτελεσματικές στρατηγικές σε διάφορες χώρες.

Σύσταση:

Η κοινωμία των πολιτών μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στηρίζοντας την εβραϊκή κοινότητα μετά την επίθεση, και συνεργαζόμενη με βουλευτές, κυβερνητικούς αξιωματούχους και άλλες κοινότητες, επιδεικνύοντας αλληλεγγύη και μεταφέροντας έμπρακτα το μήνυμα της πολιτικής μηδενικής ανοχής στον αντισημιτισμό.

Παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής:

Όταν ο Γάλλος Αρχιραβίνος ζήτησε από τους Εβραίους να φορούν κίρροτ (παραδοσιακό κάλυμμα του κεφαλιού) σε ένδειξη «ενωμένου μετώπου» κατά του αντισημιτισμού, μια ιταλική εφημερίδα διένειμε κίρροτ ανήμερα της Διεθνούς Ημέρας Μνήμης Θυμάτων του Ολοκαυτώματος, ως δείγμα αλληλεγγύης προς τις εβραϊκές κοινότητες της Ευρώπης, δεδομένης και της ανόδου του αντισημιτισμού.

Στις ΗΠΑ τον Μάρτιο του 2017, η Διάσκεψη των Ηγετών για τα Πολιτικά και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (Leadership Conference on Civil and Human Rights) σε συνεργασία με 155 οργανώσεις πολιτικών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων δημοσίευσε ανοικτή επιστολή, την οποία απηύθυνε προς την Εκτελεστική Εξουσία, απαιτώντας την ταχύτερη και δυναμικότερη ανταπόκριση της απέναντι σε περιστατικά μίσους, αντιδρώντας με τον τρόπο αυτό στην ανησυχητική αύξηση κρουσμάτων βίας και εκφοβισμού λόγω μίσους. Η επιστολή αναφέρει πολλά περιστατικά, όπως τον πυροβολισμό που δέχτηκε ινδουιστής Ινδο-Αμερικανός, την πυρπόληση τεσσάρων τζαμιών, τις επανειλημμένες απειλές για τοποθέτηση εκρηκτικών μηχανισμών σε διάφορα κτίρια, όπου στεγάζονται Κέντρα της εβραϊκής κοινότητας, συναγωγές, γραφεία του ADL ανά την επικράτεια των ΗΠΑ, την επίθεση σε Αμερικανό Σιχ, ο οποίος πυροβολήθηκε έξω από το σπίτι του, την επίθεση σε Λατινοαμερικάνο και ισπανόφωνη λόγω της εθνότητάς τους και τις δολοφονίες επτά έγχρωμων διεμφυλικών. Στην ίδια επιστολή επισημαίνεται ότι ουδείς επιτρέπεται να υφίσταται πράξεις βίας ή εκφοβισμού λόγω φυλής, εθνικότητας, θρησκείας, σεξουαλικού προσανατολισμού, φύλου, ταυτότητας φύλου, αναπηρίας ή εθνοτικής προέλευσης.

Το ευρύ κοινό μπορεί να καθησυχάσει την εβραϊκή κοινότητα μετά από μια επίθεση αναδεικνύοντας την αντισημιτική φύση του συμβάντος και μεταφέροντας ηχηρό μήνυμα στήριξης της θρησκευτικής και της πολιτισμικής ποικιλομορφίας. Οι πολίτες μπορούν να δηλώσουν τη δέσμευσή τους στην προσπάθεια δημιουργίας μιας κοινωνίας, όπου οι Εβραίοι θα αισθάνονται ασφαλείς να μιλήσουν ελεύθερα για τη θρησκεία τους, την ταυτότητά τους και τη σχέση τους με το Ισραήλ.

10. Παροχή στήριξης σε θύματα αντισημιτικών επιθέσεων

Τα Βασικά Πρότυπα της ΕΕ σχετικά με τα δικαιώματα, τη στήριξη και την προστασία των θυμάτων

Τα θύματα εγκλημάτων πρέπει να αναγνωρίζονται και να αντιμετωπίζονται με σεβασμό, ευαισθησία και επαγγελματισμό, χωρίς διακρίσεις κανενός είδους και για κανένα λόγο, που να αφορά φυλή, χρώμα, εθνοτική ή κοινωνική προέλευση, γενετικά χαρακτηριστικά, γλώσσα, θρησκεία ή πίστη, πολιτική ή άλλη γνώμη, ιδιότητα μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσία, γέννηση, αναπηρία, ηλικία, φύλο, έκφραση φύλου, ταυτότητα φύλου, σεξουαλικό προσανατολισμό, κατοικία, καθεστώς παραμονής ή κατάσταση υγείας. Σε κάθε επικοινωνία που γίνεται με αρμόδια αρχή η οποία εμπλέκεται στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας, και σε κάθε υπηρεσία που αφορά σε θύματα, όπως η ψυχολογική υποστήριξη των θυμάτων ή οι δικαστικές υπηρεσίες για την αποκατάσταση, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η προσωπική κατάσταση και οι άμεσες ανάγκες, η ηλικία, το φύλο, οι πιθανές ειδικές ανάγκες ή η αναπηρία, όπως και η ωριμότητα των θυμάτων, με πλήρη σεβασμό της σωματικής, διανοητικής και ηθικής τους ακεραιότητας. Τα θύματα εγκλημάτων θα πρέπει να προστατεύονται από τη δευτερογενή και επανειλημμένη θυματοποίηση, από εκφοβισμό και αντίποινα. Πρέπει να τους προσφέρεται η κατάλληλη στήριξη που θα διευκολύνει την ανάρρωσή τους, καθώς και η επαρκής πρόσβαση στη δικαιοσύνη.⁶⁴

Οι κυβερνητικοί φορείς μπορούν να παράσχουν πολύτιμη βοήθεια στις εβραϊκές κοινότητες, ώστε να περιορίσουν τη βλάβη που προκαλεί ένα τραυματικό γεγονός και άρα να μπορέσουν οι κοινότητες να αποκαταστήσουν μια κανονικότητα στην καθημερινότητά τους μετά από μία επίθεση.

Προκειμένου οι κυβερνήσεις να προσφέρουν καλύτερη στήριξη στα θύματα αντισημιτικών επιθέσεων μπορούν:

- Να συνεργαστούν με φορείς προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ακαδημαϊκούς, ΜΚΟ και διεθνείς οργανισμούς που θα διεξάγουν έρευνες σχετικά με τις ανάγκες των θυμάτων αντισημιτικών επιθέσεων.
- Να διαβουλεύονται με εβραϊκές κοινότητες και αρμόδιους φορείς στήριξης θυμάτων αναπτύσσοντας αποτελεσματικές στρατηγικές συνδρομής σε θύματα.
- Να φροντίσουν ώστε οι αρχές επιβολής του νόμου να έχουν τα εφόδια, για να κατανοήσουν τη δομή μιας εβραϊκής κοινότητας και τις ευθύνες των μελών της.
- Να υιοθετήσουν διαβαθμισμένες προσεγγίσεις μετά από κάθε περιστατικό (υπάρχουν φορές που οι κοινωνικές υπηρεσίες ψυχολογικής υποστήριξης μπορεί να αρκούν και να μη χρειαστεί συνδρομή των αρχών επιβολής του νόμου) και

64 Οδηγία Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, *όπ. π.*, υποσημείωση 47.

- Να διασφαλίσουν ότι οι άνθρωποι που προσφέρουν στήριξη στα θύματα είναι καταρτισμένοι και γνώστες των ειδικών χαρακτηριστικών της εβραϊκής κοινότητας.

Οι αρχές επιβολής του νόμου, ως οι πρώτες που θα ανταποκριθούν μετά από ένα αντισημτικό έγκλημα, θα πρέπει να δείχνουν τη δέουσα προσοχή σε θέματα των θρησκευτικών πρακτικών και των αναγκών του θύματος. Η επίγνωση και επιμέλειά τους για τις εβραϊκές θρησκευτικές παραδόσεις, γιορτές και αργίες ίσως αποδειχτούν πολύτιμες στη διάρκεια λήψης συνεντεύξεων από θύματα και μάρτυρες, κατά την καταγραφή αποδεικτικών στοιχείων και στην εκτέλεση άλλων αστυνομικών τους καθηκόντων.

Πρακτικά Ζητήματα Αστυνόμευσης κατά την αργία του Σαμπάτ (Sabbath)

Το Σάββατο (Sabbath), ή *Shabbat* (στα εβραϊκά) ή *Shabbos* (στα γίνιτις), είναι μια από τις πλέον σημαντικές αργίες της εβραϊκής πίστης. Με τη δύση του ηλίου την Παρασκευή μέχρι τη δύση του ηλίου το Σάββατο, οι Εβραίοι επιβάλλεται να απέχουν από την «εργασία», τιμώντας έτσι την έβδομη ημέρα της Δημιουργίας, οπότε και ο Θεός διέκοψε την εργασία του. Κατά παράδοση, τα Σάββατα οι οικογένειες πηγαίνουν στη συναγωγή, παρακολουθούν την λειτουργία και γιορτάζουν την ημέρα με γεύματα που συμμετέχουν φίλοι και συγγενείς.

Τα μη επείγοντα περιστατικά συνήθως δεν καταγγέλλονται πάρα μετά το τέλος της αργίας του Σαββάτου ή το πέρας των εορταστικών εκδηλώσεων διότι οι Ορθόδοξοι Εβραίοι δεν προτίθενται να υποβάλλουν έγγραφη ή ενυπόγραφη δήλωση ούτε να χρησιμοποιήσουν συσκευή τηλεφώνου.⁶⁵

65 Βλ. Παράρτημα 4.

Παραρτήματα

Παράρτημα 1

Δείκτες Προκαταλήψεων

Τα αντισημιτικά εγκλήματα μίσους είναι εγκλήματα των οποίων το κίνητρο συνδέεται με προκαταλήψεις για τους Εβραίους. «Κίνητρο αντισημιτικής προκατάληψης» σημαίνει ότι ο δράστης επιλέγει το στόχο της εγκληματικής του δραστηριότητας βάσει μιας προκατειλημμένης αντίληψης για κάποιον, κάποια ή κάποιον ή για ο,τιδήποτε σχετίζεται με Εβραίους. Ο στόχος μπορεί να είναι άνθρωπος ή περιουσιακό στοιχείο που ορθά ή εσφαλμένα συσχετίζεται με Εβραίους. Τα θύματα δε χρειάζεται να είναι οπωσδήποτε Εβραίοι για να βιώσουν αντισημιτικό έγκλημα μίσους. Οι στόχοι μπορεί να περιλαμβάνουν το Ισραήλ, την εβραϊκή ιστορία και το Ολοκαύτωμα.

Δείκτες προκαταλήψεων είναι ένα ή περισσότερα γεγονότα, τα οποία υποδηλώνουν ότι ένα έγκλημα ίσως να διαπράχθηκε εξαιτίας κινήτρου προκατάληψης. Οι δείκτες προσφέρουν αντικειμενικά κριτήρια για τη διερεύνηση του πιθανού κινήτρου χωρίς να αποδεικνύουν οπωσδήποτε ότι τα κίνητρα του δράστη απορρέουν από προκαταλήψεις.

Οι δείκτες προκατάληψης είναι χρήσιμοι σε αστυνομία, εισαγγελείς, ανακριτές και ΜΚΟ, οι οποίοι θα εκτιμήσουν κατά πόσον το καταγγεληθέν έγκλημα είναι έγκλημα μίσους. Σκοπός της χρήσης τους είναι η ενεργοποίηση της διαδικασίας ανεύρεσης στοιχείων μέσω μιας εμπεριστατωμένης ανάκρισης ή ενδελεχούς έρευνας. Ο δείκτης προκατάληψης ενδέχεται να αποτελεί, αλλά δεν είναι απαραίτητα, στοιχείο ενώπιον του δικαστηρίου.

Ακολουθεί ενδεικτικός και μη-εξαντλητικός κατάλογος δεικτών προκατάληψης που συνδέονται με αντισημιτικά εγκλήματα μίσους.

Θύμα/μάρτυρες/αντίληψη ειδικού

Σε περίπτωση που κατά την αντίληψη του θύματος ή των μαρτύρων, ο δράστης έδρασε με κίνητρο αντισημιτικό, τότε ως αντισημιτικό θα πρέπει να διερευνηθεί το περιστατικό. Ένας τρίτος, π.χ. η κοινωνία των πολιτών ή φορέας της εβραϊκής κοινότητας, που καταγράφει αντισημιτικά περιστατικά, ή ένας ανεξάρτητος εμπειρογνώμων, ίσως να είναι και σε θέση να εντοπίσει ένα κίνητρο προκατάληψης, το οποίο δεν ήταν εμφανές στο θύμα ή στους μάρτυρες.

Σχόλια, γραπτές δηλώσεις, χειρονομίες ή γκράφιτι

Οι δράστες των εγκλημάτων μίσους συχνά καθιστούν τις προκαταλήψεις τους εμφανείς, πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά την πράξη. Το κρίσιμο ενδεικτικό στοιχείο στην περίπτωση των περισσότερων εγκλημάτων μίσους είναι τα σύμβολα και οι λέξεις που χρησιμοποιήθηκαν από τους ίδιους τους δράστες. Όσοι διαπράττουν εγκλήματα μίσους επιθυμούν γενικά να στείλουν ένα μήνυμα στα θύματά τους, στις κοινότητες των θυμάτων και εν γένει στην κοινωνία. Τα μηνύματα αυτά, που καλύπτουν ένα φάσμα από ηχηρές ύβρεις μέχρι γκράφιτι, αποτελούν ισχυρά στοιχεία ύπαρξης κινήτρου προκατάληψης. Οι ερωτήσεις που ακολουθούν, βοηθούν να διευκρινιστεί κατά πόσον υπήρχε το κίνητρο της αντισημιτικής προκατάληψης στο έγκλημα:

- Ο ύποπτος προέβη σε σχόλια ή γραπτές δηλώσεις για τους Εβραίους, το Ισραήλ και το Ολοκαύτωμα των Εβραίων, για την ιδιότητα –πραγματικής ή θεωρούμενης– του θύματος ως μέλους εβραϊκής κοινότητας, ή για την ισραηλινή εθνικότητα –πραγματικής ή θεωρούμενης– του θύματος; *Από αυτήν την άποψη, έχει σημασία να θυμόμαστε ότι αντισημιτικές δηλώσεις και συνθήματα ενδέχεται, εσφαλμένα, να παρουσιαστούν ως απλές επικρίσεις κατά του Ισραήλ ή των σιωνιστών. Επιπροσθέτα, είναι σημαντικό να επισημανθεί πως ο αντισημιτισμός εκφράζεται και με κωδικοποιημένους ή συγκαλυμμένους τρόπους. Για παράδειγμα, η αναφορά της λέξης «Khaibar» υποδηλώνει την ιστορία των Εβραίων του Khaibar, οι οποίοι σφαγιάστηκαν στην Αραβική Χερσόνησο πριν από 1400 χρόνια, ενώ ο αριθμός «88» είναι ο κωδικός που χρησιμοποιούν οι ρατσιστές, αντί του «Heil Hitler».*
- Στη σκηνή του εγκλήματος, εντοπίστηκαν σκίτσα, γκράφιτι, γελοιογραφίες ή έργα τέχνης τα οποία αναπαρίστανται ή δαιμονοποιούνται οι Εβραίοι; Άφησαν οι δράστες πίσω τους σύμβολα ναζιστικά ή σύμβολα που μπορούν να εκληφθούν στη συγκεκριμένη χώρα, ως σύμβολα μίσους; *Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι όλα τα περιστατικά στα οποία χαράσσεται μια σβάστικα δε συνιστούν αυτόματα και περιστατικά αντισημιτικής φύσεως. Η σβάστικα έχει χρησιμοποιηθεί και σε εγκλήματα μίσους, κίνητρα των οποίων αποτέλεσαν άλλες προκαταλήψεις, αλλά συχνά γίνεται χρήση της ως δείκτη αντισημιτισμού.*
- Στην περίπτωση που στόχο αποτέλεσε χώρος θρησκευτικής ή πολιτιστικής σημασίας, εντοπίστηκε αντικείμενο προσβλητικό για τους Εβραίους (π.χ. χοιρινό κρέας ή αίμα);
- Εντοπίστηκε, εγκαταλειμμένο ή ζωγραφισμένο στον τοίχο, στη σκηνή του εγκλήματος, κάποιο εβραϊκό σύμβολο, όπως το Άστρο του Δαβίδ;

Το πλαίσιο του εγκλήματος

Θρησκευτικές και άλλες διαφορές μεταξύ θύτη και θύματος δεν αποτελούν δείκτη προκατάληψης μόνες τους. Οι ερωτήσεις που ακολουθούν πάντως, μπορούν να βοηθήσουν ρίχνοντας φως στο πλαίσιο που διαπράχθηκε το έγκλημα και ίσως να προσφέρουν ενδείξεις για το αν ο αντισημιτισμός ήταν το κίνητρο :

- Μήπως ο δράστης υποστηρίζει οργάνωση, γνωστή για την εχθρική της στάση απέναντι στους Εβραίους; Τα διαθέσιμα στοιχεία υποδηλώνουν ότι ο δράστης πίστευε ότι η σύγκρουση Ισραήλ-Παλαιστίνης νομιμοποιεί τις επιθέσεις εναντίον των Εβραίων;
- Μήπως, στην ίδια περιοχή που συνέβη το περιστατικό, υπάρχει άλλη ομάδα που υπερτερεί αριθμητικά των Εβραίων;
- Μήπως το θύμα έφερε εμφανή ένδειξη της ταυτότητάς του ως Εβραίου διότι φορούσε, λόγω χάριν, κάλυμμα της κεφαλής (κιπά), είχε κρεμασμένο στο λαιμό το Άστρο του Δαβίδ ή έφερε αθλητική περιβολή εβραϊκής ποδοσφαιρικής ομάδας, ή ομάδας η οποία ευρέως νοείται ως εβραϊκή;
- Μήπως στόχο της εγκληματικής δράσης αποτέλεσε άτομο γνωστό ως υπέρμαχο των δικαιωμάτων της εβραϊκής κοινότητας;
- Την εποχή που έλαβε χώρα το συμβάν, συμμετείχε το θύμα σε δραστηριότητες που είτε διοργάνωνε η εβραϊκή κοινότητα, είτε μια άλλη οργάνωση σχετική με την εβραϊκή κοινότητα ή ίσως μια οργάνωση, που θεωρείται συναφής με το Ισραήλ ή την εβραϊκή κοινότητα;

Οργανωμένες ομάδες μίσους⁶⁶

Αν και όλα τα εγκλήματα μίσους δε διαπράττονται από οργανωμένες ομάδες, τα μέλη ή και οι συνεργάτες αυτών των ομάδων, συχνά εμπλέκονται σε τέτοιες ενέργειες. Δείκτες προκαταλήψεων αποκαλύπτουν οι καταφατικές απαντήσεις στις ερωτήσεις που ακολουθούν:

- Βρέθηκαν στο σημείο αντικείμενα που να υποδηλώνουν ότι πίσω από την εγκληματική ενέργεια κρύβονται νεοναζιστικές οργανώσεις, άλλες εξτρεμιστικές, εθνικιστικές οργανώσεις ή οργάνωση της διεθνούς τρομοκρατίας;
- Ο δράστης επέδειξε κάποιες μορφές υποστήριξη προς, ή μήπως ανοικτά επιδοκίμασε τη δράση ή την αποστολή, τρομοκρατικής οργάνωσης που στοχοποιεί Εβραίους;
- Οι πράξεις του δράστη αντανακλούν τις ενέργειες τρομοκρατών που στοχοποιούν εβραϊκές κοινότητες;
- Εξέφρασε ο δράστης την υποστήριξή του σε αντισημιτική ομάδα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;
- Υπάρχουν ενδείξεις δράσης τέτοιας ομάδας στη συγκεκριμένη περιοχή (π.χ. αντισημιτικές αφίσες, γκράφιτι ή φυλλάδια);

⁶⁶ Παραδείγματος χάριν, η βάση δεδομένων συμβόλων μίσους που διαθέτει η ADL (Hate Symbol Database) περιέχει πολλά από τα σύμβολα που χρησιμοποιούν οι ομάδες μίσους, πρωτίστως στις Ηνωμένες Πολιτείες. Βλ. "Hate on Display Hate Symbols Database", adl.org, <https://www.adl.org/education-and-resources/resource-knowledge-base/hate-symbols>.

- Υιοθέτησε ο δράστης συμπεριφορές που συνδέονται με αυτές των μελών οργάνωσης μίσους, ναζιστικό χαιρετισμό, για παράδειγμα, ή άλλες χειρονομίες συναφείς με ακροδεξιά αντισημιτικά κινήματα, ή μήπως έκανε δηλώσεις, οι οποίες αμφισβητούν ή υποβαθμίζουν το Ολοκαύτωμα;
- Έφερε ο δράστης ενδυμασία, τατουάζ ή άλλα δηλωτικά συμμετοχής του/της σε εξτρεμιστικές οργανώσεις ή ομάδα μίσους;
- Ομάδα μίσους, ή νεοναζιστική ομάδα, εξαπέλυσε πρόσφατα απειλές δημόσια κατά της εβραϊκής κοινότητας, π.χ. στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;

Τόπος και χρόνος

Ο τόπος και ο χρόνος που διαπράττεται μια εγκληματική ενέργεια μπορούν επίσης, να αποτελούν δείκτη αντισημιτικών προκαταλήψεων. Οι απαντήσεις στις παρακάτω ερωτήσεις μπορεί να αποκαλύψουν δείκτες προκαταλήψεων:

- Το περιστατικό σημειώθηκε στο πλαίσιο της κλιμακούμενης βίας στη Μέση Ανατολή, στην οποία εμπλέκεται το Ισραήλ;
- Το περιστατικό σημειώθηκε σε ημερομηνία ιδιαίτερης σημασίας; Όπως:
 - ♦ Θρησκευτική αργία (Γιομ Κιπούρ, Ροσς-Ασσανά, Πέσαχ, κτλ.);
 - ♦ Ημέρα μνήμης θυμάτων του Ολοκαυτώματος, δηλαδή 27 Ιανουαρίου, 19 Απριλίου ή 9 Νοεμβρίου, ή κατά την επετειακή ημερομηνία του πογκρόμ ή σε μείζονος σημασίας εκδήλωση για την τοπική και την εθνική ιστορία του Ολοκαυτώματος; και
 - ♦ Ήταν μια μέρα σημαντική για τους εθνικιστικές, οπότε κατά κανόνα εξτρεμιστικές και ακροδεξιές οργανώσεις διοργανώνουν πορείες και συγκεντρώσεις;
- Το περιστατικό συνέβη σε ημερομηνία συμβολική για τους νεοναζί; Τέτοιες ημερομηνίες είναι οι εξής:
 - ♦ 12 Ιανουαρίου: γέννηση Alfred Ernst Rosenberg και Hermann Goering
 - ♦ 30 Ιανουαρίου: ο Αδόλφος Χίτλερ αναλαμβάνει την Καγκελαρία
 - ♦ 13 Φεβρουαρίου: βομβαρδισμός της Δρέσδης
 - ♦ 20 Απριλίου: γέννηση του Αδόλφου Χίτλερ
 - ♦ 30 Απριλίου: θάνατος του Αδόλφου Χίτλερ
 - ♦ 6 Ιουνίου: κάποιες νεοναζιστικές οργανώσεις ανήμερα της Απόβασης των Συμμαχικών Στρατευμάτων στη Νορμανδία δηλώνουν εκ νέου την αφοσίωσή τους στο Ναζισμό
 - ♦ 21 Ιουνίου: πολλές νεοναζιστικές οργανώσεις γιορτάζουν το θερινό ηλιοστάσιο ανάβοντας φωτιές

- ◆ 22 Ιουνίου: εισβολή της ναζιστικής Γερμανίας στη Σοβιετική Ένωση κατά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο
- ◆ 29 Ιουλίου: Ο Χίτλερ ανακηρύσσεται ηγέτης του γερμανικού Εθνικοσοσιαλιστικού Κόμματος
- ◆ 17 Αυγούστου: Θάνατος του Ρούντολφ Ες
- ◆ 15 Οκτωβρίου: Θάνατος του Hermann Goering
- ◆ 9 Νοεμβρίου: Η μέρα του «Πραξικοπήματος της Μπυραρίας» ήταν αργία για τη ναζιστική Γερμανία, αφιερωμένη στη μνήμη των 16 ναζί, που έχασαν τη ζωή τους στη διάρκεια της αποτυχημένης απόπειρας του Χίτλερ να καταλάβει την εξουσία, απόπειρας που έγινε στο Μόναχο μεταξύ 8ης και 9ης Νοεμβρίου 1923. Επίσης, την 9η Νοεμβρίου έγιναν οι μαζικές διώξεις της Νύχτας του Πογκρόμ του 1938 (Pogromnacht).
- Το περιστατικό συνέβη στη διάρκεια ημέρας σημαντικής για τη σύγκρουση στη Μέση Ανατολή;
- Το περιστατικό συνέβη στα πλαίσια μιας εν εξελίξει δημόσιας συζήτησης σχετικής με θέματα που απασχολούν την εβραϊκή κοινότητα – π.χ. μιας συζήτησης για την περιτομή ή τις αποζημιώσεις;
- Το περιστατικό συνέβη παραμονή Σαββάτου, ήτοι βράδυ Παρασκευής;
- Το θύμα βρισκόταν εντός ή γύρω από συναγωγή, εβραϊκό σχολείο, εβραϊκό νεκροταφείο ή κτίριο της εβραϊκής κοινότητας, όταν συνέβη το περιστατικό;
- Το θύμα βρισκόταν κοντά σε τοποθεσία που συνδέεται με το εβραϊκό στοιχείο, όταν δέχτηκε την επίθεση, βρισκόταν για παράδειγμα εντός εβραϊκού μουσείου, εστιατορίου, Πρεσβείας του Ισραήλ ή σε χώρο, όπου διεξάγονταν εβραϊκές εορταστικές ή πολιτιστικές εκδηλώσεις;
- Προκλήθηκαν φθορές σε περιουσιακά στοιχεία ή ζημιές σε αντικείμενα θρησκευτικής ή πολιτιστικής σημασίας για τους Εβραίους, όπως π.χ. σε μεμονορά;
- Ο δράστης είχε ως στόχο αποκλειστικά Εβραίους;

Μοτίβα/συχρότητα προηγούμενων εγκλημάτων ή συμβάντων

Τα εγκλήματα μίσους κάποιες φορές δεν αποτελούν μεμονωμένα περιστατικά αλλά μέρος ενός ευρύτερου μοτίβου. Κατά την αναζήτηση των δεικτών προκαταλήψεων, επομένως, πρέπει να ρωτήσουμε και να μάθουμε αν:

- Υπήρξαν άλλα περιστατικά αντισημιτισμού στην ίδια περιοχή;
- Πρόσφατα, παρατηρήθηκε κλιμάκωση αντισημιτικών περιστατικών στην περιοχή, είτε επρόκειτο για απλή παρενόχληση και μη-ποινικά αδικήματα, είτε για αξιόποινες πράξεις, όπως βανδαλισμοί και επιθέσεις;

- Έγινε προσφάτα το θύμα, ή η εβραϊκή κοινότητα, αποδέκτης απειλών ή άλλων μορφών εκφοβισμού, π.χ. μέσω τηλεφώνου ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου;

Η φύση της βίας

Αφού τα εγκλήματα μίσους τείνουν να εκπέμπουν μηνύματα, ο βαθμός της βίας, της βλάβης και της αγριότητας τείνει να είναι αυξημένος. Οι ερωτήσεις που ακολουθούν μπορούν να αποκαλύψουν τους δείκτες προκαταλήψεων:

- Μήπως η επίθεση δείχνει ότι ο δράστης εφαρμόζει μια μέθοδο που κατά κανόνα χαρακτηρίζει δράση οργανωμένων ομάδων μίσους ή τρομοκρατικές οργανώσεις;
- Μήπως πηγή έμπνευσης της εν λόγω δραστηριότητας αποτέλεσε ένα αυξημένης δημοσιότητας αντισιμιτικό αδίκημα που ο δράστης επιχείρησε να αντιγράψει;
- Μήπως το συμβάν περιελάμβανε απρόκλητη και ακραία βία ή απάνθρωπη και υποτιμητική μεταχείριση;
- Το συμβάν έλαβε χώρα δημόσια ή με τρόπο που το καθιστούσε δημόσιο, όπως λ.χ. μέσω καταγραφής και ανάρτησης στο διαδίκτυο;

Παράρτημα 2

Μελέτες Περιπτώσεων

Οι μελέτες περιπτώσεων που ακολουθούν, προσφέρονται για την ενίσχυση μέσων και δυνατοτήτων στο πλαίσιο της εξάσκησης σε θέματα των δεικτών προκαταλήψεων.

Οι επόμενες ερωτήσεις πρέπει να τίθενται κάθε φορά που μας απασχολούν οι εν λόγω μελέτες περίπτωσης:

- Εάν εσείς επρόκειτο να αναλάβετε αυτό το περιστατικό, τι θα ζητούσατε;
- Τι έρευνες και τι ερωτήσεις θα κάνατε;

1. Ληστεία και βιασμός

Μελέτη περίπτωσης #1

Στις 10/12/2014, σε προάστιο μιας πρωτεύουσας με πολυπληθή εβραϊκή κοινότητα, τρεις μασκοφόροι εισέβαλλαν με τη βία σε διαμέρισμα εβραϊκής οικογένειας, νέων ανθρώπων. Οι δράστες έδεσαν τον άνδρα, βίασαν τη γυναίκα και τους λήστεψαν. Συγκεκριμένα, απαίτησαν χρήματα, πιστωτικές κάρτες και κοσμήματα λέγοντας, μεταξύ άλλων, «εσείς οι Εβραίοι έχετε χρήματα» και «εσείς, οι Εβραίοι, έχετε τα χρήματά σας στο σπίτι, όχι στην τράπεζα».

Οι δράστες συνελήφθησαν και τους απαγγέλθηκαν κατηγορίες τρεις μέρες αργότερα. Λίγο μετά ο τότε Υπουργός Εσωτερικών προέβη σε δημόσια δήλωση καταδικάζοντας την επίθεση και επισημαίνοντας ότι «φαίνεται πως υπάρχουν ενδείξεις αντισημιτισμού πίσω από την επίθεση». Προσέθεσε ότι κατά την προανάκριση φάνηκε πως οι δράστες επέλεξαν τους στόχους τους «βασισμένοι στην ιδέα ότι Εβραίος σημαίνει χρήμα».

2. Περιστατικά με στόχο ακτιβιστή που προάγει την εβραϊκή κουλτούρα

Μελέτη περίπτωσης #2

Ένας διευθυντής πολιτιστικού φορέα που ασχολείται με θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς και, ειδικότερα, με την εβραϊκή ιστορία της πόλης, αν και ο ίδιος μη εβραϊκού θρησκευματος, επί σειρά ετών αποτέλεσε στόχο αντισημιτικής ρητορικής και βίας. Μεταξύ άλλων, σε διαδοχικά περιστατικά, πέταξαν στα παράθυρά του πέτρες με σβάστικα, η αντιτρομοκρατική επενέβη ώστε να εξουδετερωθεί εκρηκτικός μηχανισμός που είχε τοποθετηθεί έξω από την κατοικία του ενώ, για πολλά χρόνια, αφίσες με τη φωτογραφία του σε συνδυασμό με αντισημιτικά συνθήματα, απειλές και εβραϊκά σύμβολα κατέκλυαν διάφορα σημεία της πόλης.

Οι δράστες, σε όλες τις περιπτώσεις ουδέποτε ταυτοποιήθηκαν ή εκδιώχθηκαν και η ποινική διαδικασία διακόπηκε.

3. Αντισημιτικές προσβολές

Μελέτη περίπτωσης #3

Το 2012, έλαβαν χώρα διάφορα περιστατικά αντισημιτικών προκαταλήψεων και προσβολών με στόχο την εβραϊκή κοινότητα μιας πρωτεύουσας. Ένας άνδρας επιτέθηκε λεκτικά σε πρώην αρχιραβίνο φωνάζοντας «Μισώ όλους τους Εβραίους». Σε άλλη περίπτωση, στο νότιο τμήμα της ίδιας πόλης, ένας άνδρας φώναξε αντισημιτικά συνθήματα έξω από κτίριο, εντός του οποίου προσεύχονταν οι Εβραίοι. Στις 5 Οκτωβρίου 2012 ο άνδρας επέστρεψε στο ίδιο σημείο, κλώτσησε στο θώρακα άτομο εβραϊκού θρησκευματος και, αφού χτύπησε το θύμα και στο κεφάλι, φώναξε «βρωμοεβραίοι, θα πεθάνετε».

Ο δράστης συνελήφθη, δικάστηκε με συνοπτικές διαδικασίες με την κατηγορία της άσκησης βίας σε βάρος μέλους κοινότητας λόγω προκαταλήψεων και πρόκλησης σωματικής βλάβης. Καταδικάστηκε σε διετή κάθειρξη.

4. Βεβήλωση εβραϊκού κοιμητηρίου

Μελέτη περίπτωσης #4

Το 2014, εβραϊκό κοιμητήριο, στις παρυφές μιας κωμόπολης, όπου δεν κατοικούν Εβραίοι, βεβηλώθηκε με αντισημιτικά γκράφιτι. Άγνωστοι έγγραφαν με σπρέι πάνω στους τάφους συνθήματα, όπως «βρωμοεβραίοι», «Το Ολοκαύτωμα ποτέ δε συνέβη αλλά θα συμβεί» και «Ολο-ψέμα».

Οι δράστες επέλεξαν ως στόχο το εγκαταλελειμμένο κοιμητήριο ακριβώς επειδή δε φυλάσσονταν. Τα συνθήματα που χρησιμοποίησαν απαντώνται συχνά σε διαδικτυακές αντισημιτικές ιστοσελίδες και ιστότοπους άρνησης του Ολοκαυτώματος.

Τόσο οι τοπικές, όσο και οι εθνικές αρχές καταδίκασαν το συμβάν. Οι αστυνομικές αρχές καταχώρησαν το περιστατικό ως αντισημιτικό έγκλημα μίσους μεν, ωστόσο κατέστη αδύνατο να εντοπισθούν και να συλληφθούν οι ένοχοι.

5. Επίθεση σε Μνημείο του Ολοκαυτώματος

Μελέτη περίπτωσης #5

Μνημείο του Ολοκαυτώματος δέχθηκε πολυάριθμες επιθέσεις επί σειρά ετών.

Το 2015, με αφορμή την πρώτη βραδιά της εβραϊκής Πρωτοχρονιάς (Rosh Hashanah), κάποιοι τοποθέτησαν ελαστικά αυτοκινήτου γύρω από το Μνημείο, τα περιέλουσαν με εύφλεκτο υγρό και τους έβαλαν φωτιά. Ήταν η έκτη επίθεση στο ίδιο Μνημείο μέσα στην ίδια χρονιά.

Οι δράστες παραμένουν άγνωστοι.

6. Πυροβολισμοί σε Πολιτισμικό Κέντρο Εβραϊκής Κοινότητας

Μελέτη περίπτωσης #6

Το 2014, παραμονή Πάσχα, πρώην ηγέτης διαλυμένης ρατσιστικής οργάνωσης υπέρ της φυλετικής ανωτερότητας των λευκών, πυροβόλησε εναντίον δυο στόχων, του Κέντρου της Εβραϊκής Κοινότητας και μίας κοινότητας Εβραίων συνταξιούχων. Τρεις άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους, κανείς από τους οποίους δεν ήταν Εβραίος.

Ο δράστης συνελήφθη αμέσως μετά την επίθεση, δικάστηκε και καταδικάστηκε για ανθρωποκτονία από πρόθεση, απόπειρα φόνου, επίθεση και οπλοκατοχή. Στη δίκη του ο κατηγορούμενος δήλωσε πως πυροβόλησε τα θύματά του, διότι ήθελε να σκοτώσει Εβραίους πριν πεθάνει και ο ίδιος.

Παράρτημα 3

Συνοπτικός Πίνακας

Είμαι	Τι μπορώ να κάνω ώστε να βοηθήσω να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα;	Με ποιον να συνεργαστώ ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα;	Πώς μπορώ να αξιοποιήσω την παρούσα έκδοση;
<p>Μέλος Κοινοβουλίου</p>	<p>Ψηφίστε ειδική νομοθεσία για τα εγκλήματα μίσους, με αυστηρές και αποτελεσματικές ποινές που να λαμβάνουν υπόψη τη βαρύτητα των εγκλημάτων που έχουν κινήτρο τις προκαταλήψεις.</p> <p>Ζητήστε από τον ODIHR να ελέγξει την εθνική νομοθεσία που αφορά εγκλήματα μίσους.</p> <p>Ξεκινήστε κοινοβουλευτικό έλεγχο και διαπιστώστε κατά πόσον πρέπει να γίνουν περισσότερα, ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες των εβραϊκών κοινοτήτων.</p> <p>Απευθυνθείτε στην εβραϊκή κοινότητα της περιφέρειάς σας, ώστε να ενημερωθείτε για τους προβληματισμούς και τις ανησυχίες της.</p> <p>Καταδικάστε με κάθε ευκαιρία και απορρίψτε τις εκφάνσεις του αντισημιτισμού: στο διαδίκτυο και έξω από αυτό, βίαιες και μη. Απευθυνθείτε σε ειδικούς που θα σας συμβουλέψουν για το πώς να αναγνωρίσετε τις κωδικοποιημένες εκφράσεις του αντισημιτισμού.</p>	<p>Ενώστε τις δυνάμεις με συναδέλφους του δικού σας και άλλων κομμάτων.</p> <p>Ενημερωθείτε για το έργο των διεθνών κοινοβουλευτικών φορέων σε σχέση με τον αντισημιτισμό.</p> <p>Συνεργαστείτε με ακτιβιστές της κοινωνίας των πολιτών και με θρησκευτικούς ηγέτες και χτίστε συμμαχίες κατά του αντισημιτισμού.</p>	<p>Εξοικειωθείτε με τις διεθνείς υποχρεώσεις που συνδέονται με την αντιμετώπιση του προβλήματος.</p> <p>Ελέγξτε κατά πόσο υπάρχει τρόπος να ξεκινήσετε, να στηρίξετε και να εμπλακείτε στις πρακτικές πρωτοβουλίες που είναι καταγεγραμμένες στον Οδηγό.</p> <p>Ενημερωθείτε σχετικά με τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τα αντισημιτικά εγκλήματα μίσους, ώστε να απαντάτε με σθένος στον αντισημιτισμό.</p>

Είμαι	Τι μπορώ να κάνω ώστε να βοηθήσω να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα;	Με ποιον να συνεργαστώ ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα;	Πώς μπορώ να αξιοποιήσω την παρούσα έκδοση;
<p>Δημόσιος λειτουργός</p>	<p>Ξεκινήστε την ανάπτυξη μιας εκπαίδευσης περί αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους ειδικά για δημοσίους υπαλλήλους, κυρίως όσους εποπτεύουν και ορίζουν την κατάρτιση των λειτουργών της ποινικής δικαιοσύνης.</p> <p>Ανάλογα με το ρόλο και την ιδιότητά σας, ξεκινήστε εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης αναφορικά με την αναγκαιότητα καταπολέμησης του αντισημιτισμού.</p> <p>Αν εργάζεστε για το Υπουργείο Εσωτερικών/Δικαιοσύνης: αναζητήστε στοιχεία σχετικά με την πρόοδο της χώρας σας σε θέματα συλλογής δεδομένων περί αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους και διαχειριστείτε τα κενά δεδομένων που τυχόν υπάρχουν.</p> <p>Αν εργάζεστε για το Υπουργείο Εσωτερικών/ Δικαιοσύνης: αξιολογήστε και δείτε κατά πόσον υφίστανται μηχανισμοί, πολιτικές και μέτρα για τη διαχείριση των αναγκών ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων και φροντίστε για την προστασία των εβραϊκών σημείων ενδιαφέροντος.</p>	<p>Αποταθείτε σε ειδικούς ακαδημαϊκούς ή ερευνητικά ινστιτούτα, όπως και σε φορείς της κοινωνίας των πολιτών που έχουν πείρα με τέτοιες επιμορφώσεις.</p> <p>Συνεργαστείτε με τις τοπικές αρχές, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τα μέσα ενημέρωσης.</p> <p>Μιλήστε με εβραϊκές κοινότητες και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ώστε να μάθετε περισσότερα σχετικά με τις αναφορές και τις καταγγελίες τους για τα αντισημιτικά εγκλήματα μίσους.</p> <p>Επικοινωνήστε με την εβραϊκή κοινότητα και το δικό της πάροχο ασφαλείας.</p>	<p>Εξοικειωθείτε με όλο το φάσμα των αντισημιτικών επιθέσεων που σημειώνονται εντός ΟΑΣΕ, όπως και με τα βασικά πλαίσια που λειτουργούν ως υπόβαθρο αυτών των επιθέσεων.</p> <p>Καταλάβετε τους λόγους για τους οποίους η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση έχουν τόσο σημασία για αυτό το ζήτημα.</p> <p>Βρείτε συναφείς πόρους, μέσα και ιδέες για τη σημασία της συγκέντρωσης στοιχείων για τα εγκλήματα μίσους.</p> <p>Μελετήστε τις πρακτικές προτάσεις του Οδηγού ως προς το γιατί και το πώς οι κυβερνητικοί αξιωματούχοι σε θέματα ασφαλείας συνεργάζονται με τις κοινότητες.</p>

Είμαι	Τι μπορώ να κάνω ώστε να βοηθήσω να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα;	Με ποιον να συνεργαστώ ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα;	Πώς μπορώ να αξιοποιήσω την παρούσα έκδοση;
<p>Εκπρόσωπος των αρχών επιβολής του νόμου</p>	<p>Κάντε μια αποτίμηση. Αν το ποινικό αδίκημα που καταγράφεται και ερευνάτε, συνδέεται με κίνητρο προκαταλήψεων.</p> <p>Κλείστε ένα ραντεβού με την τοπική εβραϊκή κοινότητα, ώστε να κάνετε επαφές, να μάθετε τους προβληματισμούς για την ασφάλεια τους και πώς ακριβώς λειτουργεί η κοινότητα.</p> <p>Ενισχύστε τη δική σας ικανότητα κατανόησης και ανταπόκρισης σε αντισημιτικά εγκλήματα μίσους.</p> <p>Αξιολογήστε τρόπους δικής σας συνεργασίας με την εβραϊκή κοινότητα για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με αντισημιτικά εγκλήματα μίσους.</p> <p>Ασχοληθείτε με διαδικασίες συντονισμού επικοινωνιών εκτάκτου ανάγκης μαζί με την εβραϊκή κοινότητα.</p>	<p>Μιλήστε με το θύμα και τυχόν μάρτυρες σχετικά με τη δική τους αντίληψη.</p> <p>Ενώστε δυνάμεις με συναδέλφους όταν κάνετε αυτές τις συναντήσεις.</p> <p>Ζητήστε την έγκριση του προϊσταμένου σας για να συμμετάσχετε σε επιμορφώσεις, όπως TAHCLE και PACTH.</p> <p>Μιλήστε στους ανώτερους σας, ώστε να εξετασθεί η αναγωγή της συγκεκριμένης προσπάθειας σε εθνικό επίπεδο.</p> <p>Βρείτε τον υπεύθυνο επικοινωνίας της υπηρεσίας ασφαλείας της εβραϊκής κοινότητας.</p>	<p>Μελετήστε τους δείκτες που αναφέρονται στο Παράρτημα 1 και δείτε αν στοιχειοθετείται κίνητρο προκαταλήψεων.</p> <p>Μάθετε περισσότερα σχετικά με τους τρόπους συνεργασίας των αρχών επιβολής του νόμου με τις εβραϊκές κοινότητες σε θέματα ασφαλείας.</p> <p>Μελετήστε τον κατάλογο των πόρων και των διαθέσιμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, όπως λ.χ. το πρόγραμμα TAHCLE του ODIHR και τον Οδηγό «Ten Best Steps to Data Collection Guide».</p> <p>Μελετήστε τις βέλτιστες πρακτικές που ακολουθούν διάφορες χώρες του ΟΑΣΕ.</p>

Είμαι	Τι μπορώ να κάνω ώστε να βοηθήσω να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα;	Με ποιον να συνεργαστώ ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα;	Πώς μπορώ να αξιοποιήσω την παρούσα έκδοση;
<p>Εκπρόσωπος της εβραϊκής κοινότητας</p>	<p>Αρχίστε να μελετάτε και να παρακολουθείτε την πορεία αντισημιτικών εγκλημάτων μίσους ζητώντας από τα μέλη της κοινότητας να τα καταγγείλουν.</p> <p>Χτίστε ευρείες συμμαχίες με οργανώσεις που ασχολούνται με τα ανθρώπινα δικαιώματα, ώστε να αντιμετωπιστεί ο αντισημιτισμός και τα ευρύτερα ζητήματα της ανεκτικότητας και μη-διάκρισης.</p> <p>Προγραμματίστε μια «μέρα γνωριμίας» και προσκαλέστε αρμοδίους κρατικούς φορείς και ακτιβιστές της κοινότητας των πολιτών, ώστε να γνωρίσουν την κοινότητα.</p> <p>Απευθυνθείτε στην κυβέρνηση της χώρας σας, προκειμένου να τηρήσει τις διεθνείς της δεσμεύσεις.</p> <p>Αποταθείτε σε πολιτικούς και μορφωτικούς φορείς, όπως και στα ΜΜΕ, μεταφέροντάς τους τα στοιχεία, τις καταγγελίες και τους προβληματισμούς σας σε σχέση με τον αντισημιτισμό.</p>	<p>Φροντίστε να έρθετε σε επαφή με τα αρμόδια δίκτυα της κοινωνίας των πολιτών.</p> <p>Επικοινωνήστε με θρησκευτικές κοινότητες, πολιτιστικούς οργανισμούς και ομάδες της κοινωνίας των πολιτών για να εξασφαλιστεί η υποστήριξή τους.</p> <p>Ενώστε τις δυνάμεις σας με λοιπούς φορείς της κοινωνίας των πολιτών για τη διοργάνωση μιας «μέρας γνωριμίας».</p> <p>Μιλήστε με τα αρμόδια μέλη της κοινότητας και με άλλους φορείς της κοινωνίας των πολιτών, που διαθέτουν εμπειρίες στο πεδίο αυτό.</p>	<p>Θα μάθετε περισσότερα σχετικά με πόρους και εκπαιδευτικά προγράμματα που διαθέτει η κοινωνία των πολιτών, αλλά και οι διακυβερνητικοί οργανισμοί, όπως το πρόγραμμα του ΟΔΙΗΡ, που αφορά στα εγκλήματα μίσους, την εκπαίδευση της κοινωνίας των πολιτών και τον Οδηγό με χρήσιμα εργαλεία.</p> <p>Θα μάθετε περισσότερα σχετικά με τα διεθνή πρότυπα που ισχύουν στην περίπτωση της κυβέρνησής σας.</p>

Είμαι	Τι μπορώ να κάνω ώστε να βοηθήσω να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα;	Με ποιον να συνεργαστώ ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα;	Πώς μπορώ να αξιοποιήσω την παρούσα έκδοση;
<p>Ακτιβιστής της κοινωνίας των πολιτών</p>	<p>Δείτε τι μπορεί να κάνει ο δικός σας φορέας σε ένδειξη αλληλεγγύης προς την εβραϊκή κοινότητα, σε περιπτώσεις των αντισημιτικών επιθέσεων.</p> <p>Συνδιοργανώστε, με την εβραϊκή κοινότητα, εκδήλωση πολιτιστικού περιεχομένου προάγοντας την ανεκτικότητα και τις συμμαχίες κατά του αντισημιτισμού.</p> <p>Εντοπίστε τους κοινούς στόχους που έχετε με τις εβραϊκές κοινότητες, ώστε να επιδοθείτε σε κοινή δράση συνηγορίας υπέρ της βελτιωμένης συλλογής δεδομένων και άρα να δημιουργήσετε συμμαχίες.</p> <p>Προγραμματίστε επιμόρφωση για τον αντισημιτισμό στο δικό σας φορέα.</p>	<p>Αποταθείτε στην εβραϊκή κοινότητα ή σε φορέα της για να μάθετε τους προβληματισμούς τους.</p> <p>Επικοινωνήστε με την εβραϊκή κοινότητα και άλλους οργανώσεις της κοινότητας και της κοινωνίας των πολιτών, που ασχολούνται με εγκλήματα μίσους.</p> <p>Απευθυνθείτε σε ειδικούς, ακαδημαϊκά ή ερευνητικά ινστιτούτα, και σε οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών με πείρα στην πραγματοποίηση σχετικών επιμορφώσεων.</p>	<p>Ενημερωθείτε σχετικά με τις επιπτώσεις των αντισημιτικών επιθέσεων στην καθημερινότητα των Εβραίων.</p> <p>Μάθετε περισσότερα σχετικά με τα διεθνή πρότυπα που ισχύουν για την κυβέρνησή σας.</p> <p>Εξοικειωθείτε με το φάσμα των αντισημιτικών επιθέσεων που σημειώνονται στον ΟΑΣΕ και με τα κύρια πλαίσια που λειτουργούν ως στυλοβάτες τέτοιων επιθέσεων.</p>

Είμαι	Τι μπορώ να κάνω ώστε να βοηθήσω να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα;	Με ποιον να συνεργαστώ ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα;	Πώς μπορώ να αξιοποιήσω την παρούσα έκδοση;
<p>Θρησκευτικός ηγέτης</p>	<p>Ξεκινήστε μια διαθρησκευτική πρωτοβουλία στην οποία συμμετέχουν μέλη της δικής σας και άλλων κοινοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της εβραϊκής κοινότητας.</p> <p>Οργανώστε εκδήλωση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τον αντισημιτισμό για τη δική σας κοινότητα με προσκεκλημένο ομιλητή που θα παρουσιάσει ένα ενδιαφέρον εγχείρημα δημιουργίας συνεργασιών με τη συνδρομή της κοινωνίας των πολιτών.</p> <p>Αρχίστε να συγκεντρώνετε στοιχεία σχετικά με εγκλήματα μίσους που στοχεύουν στη δική σας κοινότητα.</p>	<p>Απευθυνθείτε για συμβουλές και υποστήριξη σε οργανώσεις με πείρα σε θέματα διαθρησκευτικά και παροτρύνετε και μέλη της δικής σας κοινότητας να σας ακουθήσουν.</p> <p>Επικοινωνήστε με την κοινωνία των πολιτών και έμπειρους ακαδημαϊκούς.</p> <p>Επικοινωνήστε με τους επαγγελματίες-υπεύθυνους ασφαλείας της εβραϊκής κοινότητας και δείτε κατά πόσον είναι εφικτό να συνεργαστείτε για τη συλλογή στοιχείων σχετικών με εγκλήματα μίσους.</p>	<p>Μάθετε περισσότερα σχετικά με δρώμενα και διαθρησκευτικές πρωτοβουλίες που έχουν διοργανωθεί εντός ΟΑΣΕ μετά από αντισημιτικές επιθέσεις.</p> <p>Εξοικειωθείτε με τις σύγχρονες εκδηλώσεις του αντισημιτισμού και μάθετε γιατί είναι σημαντικό να υπερκεράσουμε αυτά τα φαινόμενα μέσα από μια συνεργατική διαδικασία που θα εδράζεται και στα ανθρώπινα δικαιώματα.</p> <p>Μάθετε περισσότερα σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές.</p>
<p>Συνήγορος του Πολίτη</p>	<p>Ξεκινήστε μια έρευνα σχετικά με τα θύματα, ώστε να μάθετε περισσότερα για τις ανάγκες ασφαλείας των εβραϊκών κοινοτήτων και τις εμπειρίες τους σε σχέση με αντισημιτικά εγκλήματα μίσους.</p>	<p>Συνομιλήστε με οργανώσεις που παρέχουν στήριξη στα θύματα, με την εβραϊκή κοινότητα και διεθνείς φορείς.</p>	<p>Μάθετε περισσότερα σχετικά με κάποια από τα σύγχρονα χαρακτηριστικά του αντισημιτισμού και πώς επηρεάζει τις εβραϊκές κοινότητες.</p>

Είμαι	Τι μπορώ να κάνω ώστε να βοηθήσω να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα;	Με ποιον να συνεργαστώ ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα;	Πώς μπορώ να αξιοποιήσω την παρούσα έκδοση;
Εκπαιδευτικός	<p>Ελέγξτε κατά πόσον οι μαθητές εβραϊκού θρησκευόμενου που φοιτούν στο σχολείο βιώνουν παρενόχληση, απειλές ή βία καθ' οδόν για το σχολείο, πριν ή μετά τα μαθήματα ή και εντός του σχολικού περιβάλλοντος.</p> <p>Προσφέρετε ευκαιρίες πληροφόρησης στους μαθητές σας, ώστε να γνωρίζουν περί Ιουδαϊσμού.</p> <p>Να στηρίζετε και να συμμετέχετε ενεργά σε επιμορφώσεις με θέμα τις σύγχρονες μορφές του αντισημιτισμού.</p> <p>Βεβαιωθείτε πως τα εκπαιδευτικά προγράμματα για το Ολοκαύτωμα που προσφέρει το σχολείο σας καλύπτουν επαρκώς τον αντισημιτισμό και το Ολοκαύτωμα.</p>	<p>Συνεννοηθείτε με τους συναδέλφους σας· ελάτε σε επαφή με φορείς της εβραϊκής κοινότητας, όπως και με οργανώσεις της εβραϊκής νεολαίας.</p> <p>Απευθυνθείτε στη διεύθυνση του σχολείου σας ζητώντας τη στήριξη και τη βοήθειά της.</p>	<p>Μάθετε περισσότερα σχετικά με κάποια από τα χαρακτηριστικά στοιχεία του σύγχρονου αντισημιτισμού και τους τρόπους που επιδρά στις εβραϊκές κοινότητες.</p>

Παράρτημα 4

Οδηγός του CST για τον

Ιουδαϊσμό ειδικά για

Αστυνομικούς⁶⁷

(Ευθύνη επιμέλειας & περίληψη: ODIHR)

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί συνοπτική έκδοση του Οδηγού που συνέταξε για το Ηνωμένο Βασίλειο το με τίτλο *Community Security Trust (CST): A Police Officer's Guide to Judaism*. Ο συγκεκριμένος Οδηγός αποτελεί ένα καλό παράδειγμα από μια ήδη υπάρχουσα πηγή που μπορούν να αξιοποιήσουν οι εκπρόσωποι των αστυνομικών και δικαστικών αρχών, προκειμένου να γίνουν καλύτερα κατανοητές οι εβραϊκές παραδόσεις και τα έθιμα, ιδιαίτερα δε, όσα ενδεχομένως επηρεάζουν πρακτικά ζητήματα ασφαλείας ή/και συνεργασίας με τις αρχές επιβολής του νόμου. Ας σημειωθεί πως οι πρακτικές που επισημαίνονται στον εν λόγω Οδηγό, περιγράφονται αδρά, χωρίς ίσως να καταφέρνουν να αποδώσουν πλήρως την ποικιλομορφία των ηθών και των εθίμων της παγκόσμιας εβραϊκής κοινότητας. Ενθαρρύνουμε, συνεπώς, τους εκπροσώπους των αρχών να φροντίσουν να συνεργάζονται στενά με τα μέλη των εβραϊκών κοινοτήτων, ώστε να εξοικειωθούν καλύτερα με την ιστορία, τις θρησκευτικές παραδόσεις και τις προκλήσεις, που θέτει για τις κοινότητες ο αντισημιτισμός.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΙΟΥΔΑΙΣΜΟΣ;

Ο Ιουδαϊσμός, η θρησκεία των Εβραίων, με ιστορία περίπου 4.000 ετών, είναι μια από τις αρχαιότερες θρησκευτικές παραδόσεις μέχρι σήμερα. Οι αξίες και η ιστορία του Ιουδαϊσμού αποτελούν σημαντικό κομμάτι των βάσεων του χριστιανισμού και του Ισλάμ. Ανά τον κόσμο, υπάρχουν περί τα 12 εκατομμύρια Εβραίοι, εκ των οποίων 6 εκατομμύρια κατοικούν στο Ισραήλ.

Δόγματα:

Ορθόδοξος Ιουδαϊσμός

Οι ορθόδοξοι Εβραίοι πιστεύουν στην Τορά, την κυρία πηγή εβραϊκού δικαίου και ηθικής, δηλαδή τις εντολές που έλαβε ο Μωυσής από το Θεό στο Όρος Σινά, πριν από

67 *A Police Officer's Guide to Judaism*, (London: Community Security Trust, 2010), <<https://cst.org.uk/data/file/b/e/Police-Officers-guide-to-Judaism.1425054129.pdf>>.

4.000 χρόνια. Η Τορά αποτελεί τμήμα των Γραφών, ήτοι του Τανάκ, του Ιουδαϊκού βιβλικού κανόνα, δηλαδή της Παλαιάς Διαθήκης για τους χριστιανούς. Οι Ορθόδοξοι Εβραίοι χρησιμοποιούν επίσης, ως οδηγό το Νόμος, συμπεριλαμβανομένου του *Ταλμούδ*, το οποίο είναι και η πηγή του κωδικοποιημένου Εβραϊκού Νόμου, της Χαλαχά.

Σε αντιδιαστολή με το σύνολο των Ορθόδοξων Εβραίων που σέβονται την αργία του Σαββάτου και τις θρησκευτικές παραδόσεις, οι αυστηρά Ορθόδοξοι (**Haredi**) είναι εύκολα αναγνωρίσιμοι λόγω της χαρακτηριστικής τους ενδυμασίας. Οι **Ορθόδοξοι Εβραίοι**, έχουν την τάση να ντύνονται πιο μοντέρνα. Συχνά, εντάσσονται περισσότερο στην κοινωνία και δεν είναι τόσο εύκολα αναγνωρίσιμοι ως διακριτή ομάδα, αν και πολλοί άνδρες συνηθίζουν να φορούν μικρό κάλυμμα στο κεφάλι, το κιπά, αντί καπέλου.

Συντηρητικοί Εβραίοι (Masorti), Μεταρρυθμιστές και Φιλελεύθεροι

Τα μέλη αυτών των δογμάτων δεν τηρούν την πίστη με τον τρόπο που το πράττουν οι Ορθόδοξοι Εβραίοι. Για παράδειγμα, οι Ορθόδοξοι Εβραίοι συνήθως φορούν κάλυμμα στο κεφάλι, διότι πιστεύουν πως έτσι δηλώνουν σεβασμό στο Θεό. Οι Συντηρητικοί, οι Μεταρρυθμιστές (Ρεφορμιστές) και οι Φιλελεύθεροι Εβραίοι δεν πιστεύουν πως κάτι τέτοιο είναι πάντα απαραίτητο και επίσης, ενδεχομένως να αντιλαμβάνονται διαφορετικά την τήρηση της αργίας του Σαββάτου ή της νηστείας. Επιπροσθέτα, επιτρέπεται στις γυναίκες να εκτελούν χρέη ραβίνου, ενώ άνδρες και γυναίκες κάθονται μαζί στη συναγωγή.

Πολλοί επίσης, μπορεί να μη συνδέονται με κάποιο δόγμα της θρησκείας τους ή να μην εφαρμόζουν τους παραδοσιακούς κανόνες, ωστόσο να δηλώνουν Εβραίοι.

1. ΤΟ ΣΣΑΜΠΑΤ (SABBATH)

Η αργία του Σαββάτου, γνωστή επίσης ως Σσαμπάτ (στα εβραϊκά) ή ως Σσαμπός (γίντις), είναι από τις πλέον σημαντικές της εβραϊκής πίστης. Πολλοί Εβραίοι επιλέγουν να απέχουν από διάφορες «εργασίες» κατά την αργία του Σαββάτου, τιμώντας έτσι την έβδομη ημέρα της Δημιουργίας, κατά την οποία ο Θεός διέκοψε την εργασία του και αναπαύθηκε. Είναι παράδοση τα Σάββατα οι οικογένειες να πηγαίνουν στη συναγωγή, να παρακολουθούν την λειτουργία και να περνούν την ημέρα παρακαθήμενοι σε γεύματα με φίλους και συγγενείς.

Πρακτικά ζητήματα αστυνόμευσης

Αδικήματα και εγκληματικές ενέργειες που κρίνεται ότι δεν επείγουν συνήθως δεν καταγγέλλονται παρά μετά το Σάββατο, ή το τέλος των εορτασμών, διότι:

- Οι Ορθόδοξοι Εβραίοι δεν προτίθενται να κάνουν γραπτή ή ενυπόγραφη καταγγελία και
- Οι Ορθόδοξοι Εβραίοι δε χρησιμοποιούν συσκευές τηλεφώνου.

Τι θεωρείται «εργασία»

Στη σύγχρονη εποχή, τα Σάββατα οι Ορθόδοξοι Εβραίοι γενικότερα απέχουν από δραστηριότητες όπως:

- Κάθε είδους εμπορικές συναλλαγές (καταστήματα και επιχειρήσεις παραμένουν κλειστά)
- Οδήγηση και μετακινήσεις
- Χρήση ηλεκτρονικού εξοπλισμού (συμπεριλαμβανομένων τηλεφωνικών συσκευών, υπολογιστών, ραδιοφώνου και τηλεόρασης)
- Χρήση χρήματος
- Συγγραφικό έργο και
- Μεταφορά οποιουδήποτε αντικειμένου εκτός του σπιτιού σε χώρους χωρίς θρησκευτική ένδειξη (Egyn).

Για τους Εβραίους που τηρούν κατά γράμμα την αργία του Σαββάτου, οι κανόνες της αργίας είναι δεσμευτικοί με εξαίρεση μόνο τον κίνδυνο κατά της ζωής.

Πότε ξεκινάει το Σάββατο

Το Σάββατο ξεκινά την Παρασκευή, μία ώρα πριν τα μεσάνυχτα ή ένα τέταρτο πριν τη δύση του ηλίου. Επομένως, οι Ορθόδοξοι Εβραίοι πρέπει να φύγουν εγκαίρως από το χώρο εργασίας τους, ή το σχολείο, ώστε να βρίσκονται στα σπίτια τους πριν από την έναρξη της αργίας.

Έκτακτα περιστατικά όταν απειλείται η ανθρώπινη ζωή

Εφόσον κινδυνεύει η ανθρώπινη ζωή, είτε λόγω επείγοντος ιατρικού ή άλλης έκτακτης ανάγκης, οι κανόνες που ισχύουν για το Σάββατο μπορούν να παρακαμφθούν για να σωθούν ζωές. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι υπηρεσίες εκτάκτου ανάγκης θα κληθούν σαν να ήταν μια οποιαδήποτε άλλη μέρα.

2. ΕΒΡΑΪΚΕΣ ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Πρακτικά ζητήματα αστυνόμευσης

Οι κανόνες που αφορούν τις θρησκευτικές γιορτές και συναφείς τελετές είναι περίπου οι ίδιοι με αυτούς που ισχύουν για το Σάββατο, και επομένως εγείρονται τα ίδια θέματα:

- Πολύς κόσμος, που κατά κανόνα δεν προσέρχεται στη συναγωγή στη διάρκεια του υπολοίπου έτους, συμμετέχει στις μεγάλες θρησκευτικές γιορτές, οπότε οι ιεροί χώροι λατρείας είναι κατάμεστοι και συχνά παρατηρείται συμφόρηση σε δρόμους γύρω από τις συναγωγές.
- Η κάθε εορταστική εκδήλωση δεν αποκλείεται να έχει τις δικές της ιδιαιτερότητες αστυνόμευσης. Το εβραϊκό εορτολόγιο συνθέτουν εκδηλώσεις και τελετές,

συνδεδεμένες, είτε με σπουδαία ιστορικά γεγονότα, είτε με την έλευση εποχών του έτους.

Ροσ-Ασσανά (Ο εορτασμός της εβραϊκής Πρωτοχρονιάς)

Η Πρωτοχρονιά των Εβραίων γιορτάζεται δύο μέρες, τους μήνες Σεπτέμβριο ή Οκτώβριο, και θεωρείται μία από τις πιο σημαντικές περιόδους για το εβραϊκό εορτολόγιο. Προσφέρεται για ανασκόπηση της προηγούμενης χρονιάς.

Πρακτικά ζητήματα αστυνόμευσης στη διάρκεια του Ροσ-Ασσανά

- Πολλές συναγωγές διοργανώνουν πρόσθετες λειτουργίες και τελετές, είτε εντός, είτε σε χώρους γειτονικούς.
- Οι Μεταρρυθμιστές και οι Φιλελεύθεροι πηγαίνουν με τα οχήματά τους μέχρι τη Συναγωγή, με αποτέλεσμα συχνά να υπάρχει κυκλοφοριακή συμφόρηση και να παρατηρούνται προβλήματα στάθμευσης. Ακόμη και οι Ορθόδοξοι Εβραίοι μπορεί να δυσκολευτούν λόγω κίνησης στους δρόμους.
- Το απόγευμα της πρώτης ημέρας του Ροσ-Ασσανά (ή τη δεύτερη μέρα, εφόσον η πρώτη πέφτει Σάββατο), πολλοί Εβραίοι πηγαίνουν με τα πόδια σε κάποιο ποτάμι για «να ξεπλύνουν» εκεί συμβολικά τις αμαρτίες τους. Αυτή η τελετή ονομάζεται τασλίχ (tashlich).

Γιομ Κιπούρ (Ημέρα Εξιλέωσης)

Πρόκειται για την πιο ταπεινή ημέρα του εβραϊκού ημερολογίου, κατά την οποία οι πιστοί προσεύχονται για άφεση των αμαρτιών της χρονιάς και επιδεικνύουν μεταμέλεια. Κανείς Εβραίος, πλην ανηλίκων και ασθενών, δεν τρώει, ούτε πίνει, για συνολικά 25 ώρες από τη δύση του ηλίου της προηγούμενης μέχρι το βράδυ της επόμενης.

Πρακτικά ζητήματα αστυνόμευσης στη διάρκεια του Γιομ Κιπούρ

- Οι συναγωγές παραμένουν ανοικτές όλη την ημέρα και πλημμυρίζουν κόσμο, ιδιαιτέρως δε, τις ώρες των εσπερινών λειτουργιών.
- Πολλοί πηγαίνουν με τα πόδια στο σπίτι τους για ένα μικρό διάλειμμα μεταξύ των προσευχών. Δεν αποκλείεται να παρατηρείται συνεχής ροή κόσμου και κίνηση στους δρόμους εντός της ημέρας.
- Καθώς οι περισσότερες εβραϊκές οικογένειες πηγαίνουν στη συναγωγή για να γιορτάσουν την έναρξη και το πέρας του Γιομ Κιπούρ, τα σπίτια τους μπορεί να κινδυνεύσουν να γίνουν στόχος διαρρηκτών.

Σουκκώτ (Γιορτή Σκηνοπηγίας)

Η γιορτή αρχίζει πέντε μέρες μετά το τέλος του Γιομ Κιπούρ και διαρκεί 8 ημέρες οπότε, σε ανάμνηση των προσωρινών καταλυμάτων τα οποία κατασκεύασαν οι Ισραηλίτες στην έρημο μετά την έξοδο από την Αίγυπτο, οι πιστοί Εβραίοι τρώνε και κοιμούνται σε παρόμοιες σκηνές, γνωστές με το όνομα succah. Οι ημέρες που παρεμβάλλονται είναι κανονικές εργάσιμες.

Πρακτικά ζητήματα αστυνόμευσης στη διάρκεια του Σουκκάτ

- Πολλοί είναι οι Εβραίοι που κουβαλούν μακρόστενα κουτιά με φύλλα φοίνικα από και προς τη συναγωγή. Τα φύλλα είναι μέρος του τελετουργικού.
- Οι συναγωγές διαθέτουν succah στο χώρο τους.

Σεμινί Ατσέρετ και Σιμχάτ Τορά (Χαρά του Νόμου)

Αμέσως μετά το Σουκκάτ, σειρά έχει η γιορτή του Σεμινί Ατσέρετ (της Ογδής Ημέρας), όπως και η Σιμχάτ Τορά, μια από τις πλέον χαρούμενες γιορτές στο εβραϊκό ημερολόγιο. Μετά τη λειτουργία, σε πολλές συναγωγές γίνονται πάρτι.

Πρακτικά ζητήματα αστυνόμευσης στη διάρκεια του Σιμχάτ Τορά

- Πολλές οικογένειες και παιδιά θα βρεθούν στη συναγωγή τέτοια μέρα και συχνά ο εορτασμός λαμβάνει χώρα σε εξωτερικό χώρο.
- Οι συναγωγές λειτουργούν περισσότερες ώρες μέσα στην ημέρα και, επίσης, πολλές κοινότητες θα παραθέσουν ομαδικά γεύματα. Άρα δεν αποκλείεται να κλείσουν πολύ αργά το απόγευμα.

Το Πέσαχ (Πέρασμα)

Επί οκτώ ημέρες, που συχνά συμπίπτουν με το Σαββατοκύριακο του Πάσχα, εορτάζεται η απελευθέρωση των Εβραίων από τη δουλεία στην Αίγυπτο. Σε ανάμνηση της βιαστικής απόδρασης δεν καταναλώνονται, ούτε αγοράζονται, προϊόντα ζύμωσης, όπως άρτος, ζύθος ή δημητριακά.

Το Σαβουώθ (Πεντηκοστή)

Επτά εβδομάδες μετά το Πέσαχ (κατά κανόνα τέλη Μαΐου/αρχές Ιουνίου) εορτάζεται η παραλαβή της Τορά από τον εβραϊκό λαό και επί δυο ημέρες είθισται να καταναλώνονται γαλακτοκομικά προϊόντα.

Πρακτικά ζητήματα αστυνόμευσης στη διάρκεια του Σαβουώθ

- Καθώς είναι παράδοση να μελετά κανείς την Τορά το πρώτο βράδυ της γιορτής πιθανόν να υπάρχει πολύς κόσμος σε δρόμους και συναγωγές.

Χανουκά (Γιορτή του φωτός)

Κατά τη χαρούμενη αυτή γιορτή κάθε βράδυ και επί οκτώ νύχτες καίει ένα κηροπήγιο (η χανουκιά). Μεταξύ άλλων, καταναλώνονται εδέσματα που παρασκευάζονται με λάδι, όπως λουκουμάδες και τηγανίτες από πατάτα, ανταλλάσσονται δώρα και διοργανώνονται πάρτι.

Πρακτικά ζητήματα αστυνόμευσης στη διάρκεια της Χανουκά

- Είθισται να τοποθετείται το (συχνά ακριβό) κηροπήγιο σε εμφανές σημείο, πίσω από παράθυρο της πρόσοψης του σπιτιού, γεγονός που αυξάνει την πιθανότητα να

αποτελέσει το οίκημα στόχο ληστών ή να προκληθεί φωτιά και επομένως, θα πρέπει να δοθούν στους επικεφαλής της κοινότητας οδηγίες και κατάλληλες συμβουλές.

- Κάποιες εβραϊκές κοινότητες διοργανώνουν τελετές για το Χανουκά σε δημόσιους χώρους.

Πουρίμ (Γιορτή των Κλήρων)

Γιορτή, διάρκειας μιας ημέρας, εις ανάμνησιν της Εσθήρ, εβραίας βασίλισσας στην Περσία, που απέτρεψε σχέδιο συμβούλου του βασιλιά, ο οποίος σκόπευε να σκοτώσει όλους τους Εβραίους. Η συγκεκριμένη ιστορία, που αναγράφεται σε ειδικό πάπυρο με το όνομα μεγκλά, διαβάζεται δημόσια εντός της συναγωγής και, την ίδια μέρα, οργανώνονται πάρτι και κοινοτικοί εορτασμοί.

Πρακτικά ζητήματα αστυνόμευσης στη διάρκεια του Πουρίμ

- Ημέρα χαράς και διασκέδασης στην οποία, κατά παράδοση, οι πιστοί κυκλοφορούν ντυμένοι με στολές, και σε δημόσιους χώρους.
- Είναι παράδοση να κυκλοφορεί κόσμος στις γειτονιές, συγκεντρώνοντας χρήματα για φιλανθρωπικούς σκοπούς, και να προσφέρονται πακέτα με φαγητά σε φίλους.
- Είναι μια από τις λίγες φορές που ενθαρρύνεται στη διάρκεια του έτους η κατανάλωση αλκοόλ, γεγονός που μπορεί να προκαλέσει κρούσματα αντικοινωνικής συμπεριφοράς.

3. ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Οι εβραϊκοί διατροφικοί κανόνες διέπονται από τον kosher τρόπο παρασκευής και σερβιρίσματος των εδεσμάτων. Οι εβραίοι που εφαρμόζουν τους κανόνες του Kashrut (του εβραϊκού διαιτητικού δικαίου) καταναλώνουν μόνο φαγητά και τρόφιμα, όπως κρέας, φρέσκο ή συσκευασμένο, και φαγητά που περιέχουν γαλακτοκομικά, τα οποία φέρουν σφραγίδα που πιστοποιεί την έγκρισή τους από ραβινική αρχή. Για τους πιστούς Εβραίους, όλα τα μαγειρικά σκεύη, πιατικά και μαχαιροπίρουνα θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο για τρόφιμα kosher. Εδέσματα που περιέχουν κρέας και γαλακτοκομικά φυλάσσονται χωριστά, μαγειρεύονται χωριστά αλλά και προσφέρονται σε διαφορετικά σκεύη και ξεχωριστά πιάτα. Οι Εβραίοι που τηρούν την παράδοση τρώνε αποκλειστικά σε εστιατόρια, τα οποία εποπτεύονται από την επίσημη αρχή του Kashrut.

4. ΕΒΡΑΪΚΑ ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ

Οι άρρενες θρήσκοι Εβραίοι ουδέποτε κυκλοφορούν ασκεπείς και συνήθως φέρουν μικρό κάλυμμα της κεφαλής, γιαρμουλά ή κιπά. Μερικοί μπορεί, επίσης, να φορούν ρούχο με κρόσσια, το τσιτσίτ, που ίσως να είναι και ορατό κάτω από τη μέση.

Οι παντρεμένες ορθόδοξες Εβραίες καλύπτουν τα μαλλιά τους ή φορούν πάντα περούκα ως ένδειξη ταπεινοφροσύνης. Ντύνονται σεμνά και πολλές αποφεύγουν παντελόνια, κοντές φούστες ή κοντομάνικα.

Όλες οι παραδοσιακές εβραϊκές κατοικίες είναι αναγνωρίσιμες: αρκεί να αναζητήσετε τη μεζουζά, ένα κουτί μικρό, το οποίο περιέχει δυο βιβλικά εδάφια σε πάπυρο και τοποθετείται στο δεξί μέρος του κουφώματος της θύρας των περισσότερων δωματίων στα σπίτια των Εβραίων, συμπεριλαμβανομένης της μπροστινής εισόδου.

5. ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Πρακτικά ζητήματα αστυνόμευσης

Οι άρρενες αστυνομικοί δεν είναι αναγκαίο να φορούν καπέλο εισερχόμενοι στη συναγωγή, αλλά η χειρονομία πάντως της κάλυψης της κεφαλής πρόκειται να εκτιμηθεί δεόντως και θα εκληφθεί ως ένδειξη σεβασμού.

- Απαιτείται διακριτικότητα κατά τη λήψη φωτογραφιών, βίντεο ή τη μαγνητοφώνηση εντός συναγωγής στη διάρκεια του Σσαμπάτ και των εορταστικών λειτουργιών και τελετών.

Σύμφωνα με την παράδοση, όλοι οι άνδρες, όπως και τα αγόρια άνω των 13 ετών, προσεύχονται τρεις ημερησίως. Αν και επιτρέπεται να προσευχηθούν κατά μόνας και ιδιωτικά, πολλοί είναι εκείνοι που προτιμούν να πάνε ως τη συναγωγή για να προσευχηθούν παρουσία τουλάχιστον δέκα ατόμων. Μια τέτοια ομάδα προσευχής, που καλείται μινγιάν, είναι ιδιαίτερος σημαντική εφόσον το άτομο διάγει περίοδο πένθους.

- Η καθημερινή πρωινή προσευχή κατά κανόνα γίνεται μεταξύ 6ης και 9ης πρωινής και διαρκεί τουλάχιστον 45 λεπτά. Υπάρχουν φυλακτήρια (δερμάτινα κουτάκια που περιέχουν βιβλικά κείμενα, τατεφιλίν) και μια εσάρπα, το ταλίτ, που φοριέται κατά την προσευχή.
- Η καθημερινή πρωινή και απογευματινή προσευχή διαρκούν συνήθως περί το τέταρτο της ώρας. Οι γυναίκες προσεύχονται χωρίς να φορούν απαραίτητως μαντήλι ή φυλακτήρια.

Το πρωτόκολλο που ακολουθείται στη συναγωγή ποικίλλει αναλόγως με το εβραϊκό δόγμα.

- Στις συναγωγές των Ορθοδόξων Εβραίων, οι γυναίκες κάθονται χωριστά από τους άνδρες, και συνήθως βρίσκονται είτε στον άνω εξώστη είτε παραπλεύρως των ανδρών. Οι άνδρες φορούν το παραδοσιακό κάλυμμα της κεφαλής. Οι νυμφευμένες καλύπτουν πάντα το κεφάλι τους, είτε με καπέλα, είτε με περούκες ή με μαντήλια, και ντύνονται συντηρητικά.

- Στις συναγωγές των Συντηρητικών, των Ρεφορμιστών και των Φιλελεύθερων, άνδρες και γυναίκες συνήθως κάθονται μαζί στη διάρκεια της λειτουργίας.

Η εβραϊκή γλώσσα είναι η παραδοσιακή γλώσσα της προσευχής και χρησιμοποιείται σε διαφορετικό βαθμό και έκταση σε λειτουργίες και τελετές ανάλογα με το δόγμα.

6. Ο ΕΒΡΑΪΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Γέννηση

Η τελετή περιτομής των αγοριών λέγεται μπριτιμλά και γίνεται μόλις το βρέφος γίνει οκτώ ημερών, ειδάλλως το ταχύτερο δυνατό μετά την όγδοη μέρα σε περίπτωση που είχε χρειαστεί να καθυστερήσει η τελετή για ιατρικούς λόγους. Την περιτομή κάνει εξειδικευμένος ευσεβής εβραίος, ο μοχέλ, που μπορεί να είναι και επαγγελματίας γιατρός. Συχνά το όνομα του αγοριού δεν ανακοινώνεται μέχρι να γίνει η περιτομή.

Η ονοματοδοσία των κοριτσιών συνήθως γίνεται στη συναγωγή, κατά κανόνα το πρώτο Σάββατο μετά τη γέννησή τους.

Μπαρμιτσβά / Μπατμιτσβά

Σε πλαίσιο θρησκευτικού τελετουργικού, τα αγόρια αντιμετωπίζονται ως ενήλικες πλέον και ως πλήρη μέλη της κοινότητας από την ηλικία των 13, οπότε και διοργανώνεται η τελετή ενηλικίωσης, μπαρμιτσβά (κυριολεκτικά, «ο υιός των εντολών»). Τα κορίτσια, αντιστοίχως στα 12, γιορτάζουν τη μπατμιτσβά. Προηγείται αυτής της γιορτής, τόσο στην περίπτωση των αγοριών όσο και των κοριτσιών, περίοδος εντατικής προετοιμασίας και μελέτης.

Γάμοι

Οι γαμήλιες τελετές τελούνται όλες τις ημέρες εκτός Σαββάτου, εβραϊκών αργιών και συγκεκριμένων περιόδων πένθους που τηρούνται σύμφωνα με το εβραϊκό ημερολόγιο. Ο εβραϊκός γάμος μπορεί να γίνει οπουδήποτε, αν και συνήθως πραγματοποιείται εντός της συναγωγής ή στον εξωτερικό της χώρο. Είθισται οι φίλοι και οι συγγενείς των νεονύμφων να παραθέτουν εορταστικά δείπνα και γεύματα την εβδομάδα που έπεται της τελετής.

Ταφή και πένθος

Η σορός ουδέποτε αφήνεται χωρίς επίβλεψη, και είναι μέγιστης σημασίας να μένει το δυνατόν ανέγγιχτη:

- Με κλειστά μάτια και σιαγόνες, το σώμα του νεκρού καλύπτεται με λευκό σάβανο
- Η κηδεία γίνεται το συντομότερο, συχνά και την ίδια μέρα που απεβίωσε ο θάνατος.
- Στις κοινότητες των Ορθόδοξων Εβραίων ενδέχεται πλήθος κόσμος να βαδίζει στο δρόμο μοιρολογώντας τον νεκρό.

Όταν φεύγει από τη ζωή ένας Εβραίος, είναι ζωτικής σημασίας να τύχει σε κάθε περίπτωση η σορός φροντίδας και υψίστου σεβασμού. Ακολουθούνται ειδικοί κανόνες κατά την προετοιμασία του σώματος για την ταφή και δεν πρέπει ούτε στιγμή να αφηθεί μόνη η σορός. Οι ιατροδικαστικές εξετάσεις απαγορεύονται από τον εβραϊκό νόμο, εκτός εάν το αστικό δίκαιο καθιστά επιβεβλημένη την πραγματοποίησή τους. Κάποιες κοινότητες του μεταρρυθμιστικού και του φιλελεύθερου δόγματος επιτρέπουν την αποτέφρωση, όχι όμως οι Ορθόδοξοι Εβραίοι που την απαγορεύουν αυστηρά. Μετά την τελετή, οι στενοί συγγενείς του θανόντος πενθούν στα σπίτια τους επί επτά ημέρες. Πρόκειται για την περίοδο του σιβά.

Παράρτημα 5:

Εβραϊκές εορτές 2017-2022

2017

Πέσαχ (εβραϊκό Πάσχα)	11-18 Απριλίου
Σσαβουώθ	31 Μαΐου - 1 Ιουνίου
Τισσά Μπε' Αβ	1 Αυγούστου
Ροσ-Ασσανά	21-22 Σεπτεμβρίου
Γιομ Κιπούρ	30 Σεπτεμβρίου
Σουκκώτ	5-6 Οκτωβρίου
Σιμχάτ Τορά	13 Οκτωβρίου
Χανουκά	13-20 Δεκεμβρίου

2018

Ροσ-Ασσανά	10-11 Σεπτεμβρίου
Γιομ Κιπούρ	19 Σεπτεμβρίου
Σουκκώτ	24-30 Σεπτεμβρίου
Σιμχάτ Τορά	2 Οκτωβρίου
Χανουκά	3-10 Δεκεμβρίου
Του Μπισ Βάτ	31 Ιανουαρίου
Πουρίμ	1 Μαρτίου
Πέσαχ	31 Μαρτίου- 7 Απριλη
Σσαβουώθ	20- 21 Μαΐου
Τισσά Μπε'Αβ	22 Ιουλίου

2019

Ροσς-Ασσανά	30 Σεπτεμβρίου- 1 Οκτωβρίου
Γιομ Κιπούρ	9 Οκτωβρίου
Σουκκώτ	14-20 Οκτωβρίου
Σιμχάτ Τορά	22 Οκτωβρίου
Χανουκά	23-30 Δεκεμβρίου
Του Μπισς Βάτ	21 Ιανουαρίου
Πουρίμ	21 Μαρτίου
Πέσαχ	20- 27 Απριλίου
Σαβουώθ	9-10 Ιουνίου
Τισσά Μπε'Αβ	11 Αυγούστου

2020

Ροσς-Ασσανά	19-20 Σεπτεμβρίου
Γιομ Κιπούρ	28 Σεπτεμβρίου
Σουκκώτ	2-9 Οκτωβρίου
Σιμχάτ Τορά	11 Οκτωβρίου
Χανουκά	11-18 Δεκεμβρίου
Του Μπισς Βάτ	10 Φεβρουαρίου
Πουρίμ	10 Μαρτίου
Πέσαχ	9- 16 Απριλίου
Σαβουώθ	29-30 Μαΐου
Τισσά Μπε'Αβ	30 Ιουλίου

2021

Ροσς-Ασσανά	7-8 Σεπτεμβρίου
ΓιομΚιπούρ	16 Σεπτεμβρίου
Σουκκώτ	21-27 Σεπτεμβρίου
ΣιμχάτΤορά	29 Σεπτεμβρίου
Χανουκά	29 Νοεμβρίου - 6 Δεκεμβρίου
Του Μπισς Βάτ	28 Ιανουαρίου
Πουρίμ	26 Φεβρουαρίου
Πέσαχ	28 Μαρτίου- 4Απρίλη
Σαβουώθ	17-18 Μαΐου
Τισσά Μπε'Αβ	18 Ιουλίου

2022

Ροσς-Ασσανά	26-27 Σεπτεμβρίου
Γιομ Κιπούρ	5 Οκτωβρίου
Σουκκώτ	10-16 Οκτωβρίου
Σιμχάτ Τορά	18 Οκτωβρίου
Χανουκά	19-26 Δεκεμβρίου
Του Μπισς Βάτ	17 Ιανουαρίου
Πουρίμ	17 Μαρτίου
Πέσαχ	16- 23 Απριλίου
Σαβουώθ	5-6 Ιουνίου
Τισσά Μπε'Αβ	7 Αυγούστου

Παράρτημα 6

Ο «Ορισμός Εργασίας του Αντισημιτισμού» της Διεθνούς Συμμαχίας για τη Μνήμη του Ολοκαυτώματος (IHRA)

ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΣΗΜΙΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ IHRA

«Την 26η Μαΐου 2016, η Ολομέλεια του IHRA συνήλθε στο Βουκουρέστι και αποφάσισε να:

Υιοθετήσει τον ακόλουθο μη-δεσμευτικό, νομικός, ορισμό εργασίας του αντισημιτισμού:

Αντισημιτισμός είναι μια συγκεκριμένη αντίληψη για τους Εβραίους, η οποία ενδέχεται να εκφράζεται ως μίσος προς τους Εβραίους. Οι ρητορικές και φυσικές εκδηλώσεις του αντισημιτισμού στρέφονται κατά Εβραίων και μη-Εβραίων, όπως ή/και της παρουσίας τους, κατά θεσμών της εβραϊκής κοινότητας και θρησκευτικών εγκαταστάσεων».

Προκειμένου να προσανατολιστεί ο IHRA στο πλαίσιο του έργου που παράγει, τα εξής παραδείγματα μπορεί να είναι δηλωτικά: οι εκδηλώσεις του αντισημιτισμού ενδέχεται να συμπεριλαμβάνουν τη στοχοποίηση του Κράτους του Ισραήλ που γίνεται αντιληπτό ως εβραϊκή συλλογικότητα. Παρά ταύτα, κριτική και επικρίσεις εις βάρος του Ισραήλ, όμοια με την κριτική που δέχεται οποιοδήποτε άλλο κράτος, δεν μπορεί να θεωρηθεί αντισημιτισμός. Ο αντισημιτισμός συχνά εγκυβρίζει τους Εβραίους ότι συνωμοτούν για να βλάψουν την ανθρωπότητα, και χρησιμοποιείται τακτικά για να κατηγορηθούν οι Εβραίοι «για όλα όσα πάνε στραβά». Εκφράζεται μέσω προφορικού λόγου, γραπτού, εικόνων και πράξεων και εκμεταλλεύεται νοσηρά στερεότυπα και αρνητικά χαρακτηριστικά προσωπικότητας.

Τα σύγχρονα παραδείγματα αντισημιτισμού στο δημόσιο βίο, στα μέσα ενημέρωσης, στα σχολεία, στο χώρο εργασίας και στο πεδίο της θρησκείας περιλαμβάνουν μεν, λαμβανομένου υπόψη του συνολικότερου πλαισίου, χωρίς να περιορίζονται σε:

- Παρακίνηση, υποκίνηση, υπόθαλψη ή αιτιολόγηση φόβου ή τραυματισμού Εβραίων στο όνομα ριζοσπαστικής ιδεολογίας ή εξτρεμιστικών απόψεων περί θρησκείας.
- Προβολή ψευδών, απάνθρωπων, υποτιμητικών, δαιμονοποιητικών ή στερεότυπων ισχυρισμών περί των Εβραίων των ίδιων ή της ισχύος των Εβραίων ως συλλογικότητας —ιδιαιτέρως δε, αλλά όχι αποκλειστικά, περί του μύθου μιας παγκόσμιας συνομοσίας των απανταχού Εβραίων ή περί ελέγχου των μέσων ενημέρωσης, των οικονομιών, των κυβερνήσεων και άλλων κοινωνικών θεσμών από Εβραίους.
- Κατηγορίες κατά Εβραίων, σύμφωνα με τις οποίες ο λαός τους φέρει την ευθύνη για την όποια αδικία, υπαρκτή ή φανταστική, διέπραξε ένας ή περισσότεροι Εβραίοι, ή και για πράξεις μη-Εβραίων.
- Διάψευση του γεγονότος, του σκοπού, των μηχανισμών (π.χ. θάλαμοι αερίων) ή της σκοπιμότητας της γενοκτονίας των Εβραίων στα χέρια της Εθνικοσοσιαλιστικής Γερμανίας και των υποστηρικτών της, όπως και των συνενόχων αυτής κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο (Ολοκαύτωμα).
- Κατηγορίες κατά των Εβραίων σύμφωνα με τις οποίες, αυτοί ως λαός ή το Ισραήλ ως κράτος, επινόησαν το Ολοκαύτωμα ή υπερέβαλλαν σε ό,τι το αφορά.
- Κατηγορίες κατά Εβραίων, σύμφωνα με τις οποίες είναι πιο πιστοί στο Ισραήλ, ή στις φερόμενες προτεραιότητες των απανταχού Εβραίων, παρά στα συμφέροντα των αντίστοιχων κρατών των οποίων είναι πολίτες.
- Άρνηση σε Εβραίους του δικαιώματος της αυτοδιάθεσης, π.χ. προβάλλοντας τον ισχυρισμό ότι η ύπαρξη του κράτους του Ισραήλ συνιστά ρατσιστικό εγχείρημα.
- Εφαρμογή δυο μέτρων και δυο σταθμών, απαιτώντας στάση που δεν αναμένεται, ούτε απαιτείται, από οποιοδήποτε άλλο δημοκρατικό έθνος.
- Χρήση των συμβόλων και εικόνων που συνδέονται με τον κλασικό αντισημιτισμό (λ.χ. ισχυρισμοί περί δολοφονίας του Ιησού από Εβραίους ή συκοφαντία του αίματος) για να χαρακτηριστεί το Ισραήλ ή οι Ισραηλινοί.
- Σύγκριση της σύγχρονης πολιτικής του Ισραήλ με την πολιτική των Ναζί.
- Απόδοση ευθυνών για πράξεις του κράτους του Ισραήλ στους Εβραίους συλλογικά.

Οι πράξεις αντισημιτισμού είναι ποινικά αδικήματα εφόσον αντιμετωπίζονται ως τέτοιες από το νόμο (όπως, λ.χ., η άρνηση του Ολοκαυτώματος ή η διανομή αντισημιτικού υλικού σε διάφορες χώρες).

Οι εγκληματικές ενέργειες είναι αντισημιτικές εφόσον οι στόχοι των επιθέσεων, είτε πρόκειται για άτομα είτε για περιουσίες —όπως κτίρια, σχολεία, τόποι λάτρειας και

κοιμητήρια– επιλέγονται διότι είναι, ή πιστεύεται πως είναι, Εβραίοι ή συνδέονται με κάποιο τρόπο με το εβραϊκό στοιχείο.

Αντισημιτική διάκριση σημαίνει στέρηση ευκαιριών ή άρνηση παροχής υπηρεσιών σε Εβραίους, ενώ οι ευκαιρίες και οι υπηρεσίες αυτές προσφέρονται σε άλλους, και είναι παράνομη σε πολλές χώρες». ⁶⁸

68 IHRA, απόφαση ολομέλειας για την υιοθέτηση ορισμού εργασίας του αντισημιτισμού, οπ. π., υποσημείωση 15.